

Ochránci morčete

Ivo Fencel

Ochránci morčete

Svůj symbolický a stopově surreální text připisuji zapomínanému
géniovi těch pravých příběhů, baronu Johnu Buchanovi.

Ivo Fencel o svém paranoidním pojetí *Ochránců morčete*

Než byl vynalezen film, hodně se popisovalo.

Nepřipadá vám neobvyklé, že se prostřednictvím popisů exhibuje dál? Skláním se před detailně realistickým líčením čehokoli, je to kumšt, ale nic podobného na následujících stránkách nenajdete. Co tam najdete? Hodně symboly.

Neříkám, že jeden za druhým, ale některé. Vedle toho se dočtete o hrůze. O událostech za hranicí bdění. Zkusil jsem zůstat věrný metafoře, stylizaci, surreálným průhledům, zdánlivě absurdním náznakům, snu, zastupování lidí předměty. Není nad koláže Maxe Ernsta. Domníval jsem se, že je znám, a myslil na ně po většinu času, v němž jsem kdysi psal román *Třináct milionů způsobů, jak zemřít*. Myslím na ně dnes. Před vámi ale na trávě u koupaliště, ubrusu či peřině neleží příběh o milionech. A o čem tedy? Spíš o třinácti způsobech, jak se cítit sledovaným.

Max Ernst by to doprovodil obrázky a byl génius. Zachytil by veškeré *závistivé* nuance mých pronásledovatelů. Kreslival jsem únosně, ale nechci to zkoušet. A ačkoli jsem si vše následující vysnil ve staré dobré Plzni a Starém Plzenci a prvořadě pro vás, chtěl jsem se psaním **osvobodit, od** vztahu k předloze předváděného tu páru, kterou roku 1989 tvořili Jana Škardová a Jan Prokop. A psal jsem i pod bičí výtek a sprchou rad literárních arbitřů Vladimíra Novotného, Jana Sojky, Martina Šípa, Ivo Haráka, Vladimíra Párala, Oty Rubnera, Jitky Prokšové, Vladimíra Gardavského, Jany Horákové, Heleny Šlesingerové a Evy Čechové. Snad i Williama Morrisse. A bral jsem to vážně. Nikoli zkrátka. Ne kalupem. Já zabíjel, ale lepší je psát. Vrah jsem a vrahem zůstanu, ale chápejme vraždu metaforicky. Navíc je fajn, že i můj redaktor Viktor Steinbach zná předobrazy Sandyho a Žanety. A to je dobré, že jsem krátce před dokončením příběhu

zhlédl Dreyerova *Upíra*. Ale klid. Inspiroval mě už jen minimálně. Asi k dvěma metaforám. Když něco jednou napíšete v zoufalství, nemá se to překopávat. Vytvoříte sice deset verzí sekvence, dobře, jenže jen proto, abyste pochopili, že byla první variace nejlepší. Tak se vrátíte. I na zahradní slavnost. K žluté zastávce. K bílým spárům. Do veškerých mravenišť času a pro štipec úděsu. Ke studni na konci světa. Za břechťanem potaženou zeď. DO SVĚTA ŘEKY.

Bulisi, mulisi, bojte se
čert se dnes prohání po lese
o morče se tahá se smrtí
a že ji kladivem rozdrťí

Řezáčovy verše ke kresbám Josefa Lady

Partneři morčat o sebe pečují, navzájem se olizují a předními packami jeden druhého češou. Když ona spí, on dbá o bezpečí. Olizováním ji vzbudí, aby pro změnu hlídala.

Z příručky chovatele morčat

Chci, abys ani jako dospělá nikdy nezapomněla, jak ti bylo tam nahore v koruně.

Wendelin Van Draanen

Mám dobrý pocit, když příběh dovedu vyprávět od začátku do konce jednoduše a stručně. S oblibou si představuji, že byla v kině nějaká dívka, potom se spokojená vrátí domů a matka se ptá: „Jaký byl ten film?“ „Moc pěkný.“ „O čem to bylo?“ „O jednom děvčeti.“ A vypráví matce příběh až do konce.

Sir Alfred Hitchcock v rozhovoru s režisérem Truffautem

ČÁST PRVNÍ: ONI

1. Zahradní slavnost

Viděl jsem ji tam stát. Ostatní tančili, ale Žaneta si na to nechala zajít chuť. Tance ji nijak neživilí a stala se raději na pár neprokletých vteřin sochou.

S trpělivou samozřejmostí vyčkávala, po klidné tváři jí přebíhaly měňavé pruhy světla. Kyprá půda pod nohama, kraj vonných lesů, vše ji nabíjelo. Vnímala smolu borovic i smůlu nás dvou. Obrys pódia a rozjařené hudebníky skupiny Pohoda, kteří se do přírody nehodili. Rozházené kusy molitanu a celý noční rej divé zahrady. Stál jsem mezi kopřivami, po dlouhém běhu vydechoval, úporně si mnul sežehnuté hřbety rukou. Křepčení bylo silou mládí, ale pouhých šest kroků za mnou se pestré odlesky zahradní slavnosti propadaly do mlčící stěny lesa. Hlína pod podrážkami voněla jarem a já civěl mezi lidi jako rozháraný strašák, co přiklopýtal z pahorku. Dole přede mnou začínal upravený anglický trávník. Na protilehlém konci palouku jsem mezi konturami třešňových větvíček spatřil rozzářené obdélníky tří vysokých oken a lomenou střechu. Jako by krov zdola ohryzával kus krajiny jiskrného nebe a měsíce bylo vidět jen půl. Ale půl bylo všeho. Nás, útěku, světa, lásky, života. *Všechno je napůl*. Ledový závan, náhlý a bolestný, vystoupil z lesů, kterými jsme s Žanetou právě proletěli v roli uprchlíků, a já udělal krok. Drželi jsme se až do poslední chvíle spolu, tvořili pronásledovaný pár. Zpola, pravda, honěný jen mým stihomamem anebo magií některé Andersenovy pohádky, ale i tady, na hraně slavnosti jsem ani v nejmenším nepochyboval, že to není pouhá sugesce a surreální sen. Hon na nás organizovali. Vyplynul sám ze sebe, ale dalo se to. Dopjal jsem si u krku džínovou bundu a všiml si, že jeden ze sedmi kovových knoflíků je vyrvaný.

A co? Stál jsem, za ušima mě škrábalo jehličí a ze skráně jsem odmetl suchou větývku. Tkanička modré botasky se za letu lesní stezkou rozvázala a vypadala jako křivá, zavražděná a vysušená žízla. Pozoroval jsem Žanetu. Byla zoufale štíhlá a krásná. Nechtělo se mi náhle věřit, že k sobě patříme, ale byli jsme pár a zdánlivě neko-

nečný, společný běh divými háji skončil na kraji těchto odlesků. Chápal jsem, že se Žanetě nesmí nic stát, a vybavilo se mi, jak jsem ji před několika týdny fotografoval u románské rotundy nad Starým Plzencem. Panoval mír, stála ve větru, dobrovolně tiskla čelo na chladnou, kamennou zeď, jako by to byl akt. Přítomna byla i starostka a Žaneta schválně naříkala: „Nechci to.“

Odstoupila od rotundy, nato utíkala – a náhodný turista v kabátě jako z molitanu prohodil: „Ale jste hezká, slečno. To já bych se nechal fotit, být vámi.“

„Jenže Sandy už takovejch obrázků udělal pět set.“ A když jsem ji kousek od rotundy dohonil, dvakrát mě uhodila, i když z lásky. Teď jsem proletěl ostricí, seběhl z pahorku a vmísil se mezi páry. Prodíral jsem se rejem, dvakrát se komusi omluvil, na kterousi dvojici se pousmál a za ruce mě jako víla chytila křepčící plavovláška: „Já jsem Marta a hele, ty, říkej mi Anděl.“ Ale já se jí vymanil a stanul tváří v tvář Žanetě. Zadumaně vyčkávala u hrbolatého borového kmene, mnula v dlaních kus břechťanu a černé šaty se jí na útěku pomuchlaly. Oranžové pruhy jí projížděly po tváři jako břitvy civilizace. Usmála se, ale její výraz zůstal neurčitě zasněný. „Zatančíš si?“ povídám.

Dál nemilosrdně drtila břechťan. Nakláněla hlavu k levému rameni, jako by naslouchala lesu, a vyzývavě po mně pokukovala. V živé paměti se mi ještě svíjely stíny smontované s výjevy děsu, zatímco okolo nás kolotají tito lidé. Jako vyhnanci z civilizace jsme stáli v příšeří, od sebe na délku paží. Konečky všech deseti prstů jsem se dotkl jejích obnažených ramen. V momentě, kdy se ohradila, jsem jí potřásl. Asi jako právě zasazeným stromkem. Z očí jí to odkouzlilo snění, jako bych mávl kouzelným proutkem. „No, ty sis dal!“ tlačila mě hněvivě do světla. „Co je? Nosíš jehličí ve vlasech?“

Povídám: „Musíme zmizet. Pokračovat v útěku.“

„Ale proč? Pročpak?“

„Sama víš. Nic si nenamlouvejme. Vědí, kudy se ženeme, a každou chvíli tu můžou být.“

„Nikomu jsme neřekli, že se slavnosti dnes v noci zúčastníme,“ namítla. „Utíkali jsme celou cestu sami. Jak o nás můžou vědět?“

„Nemám ponětí. Ale skoro nás dostali, to jsi necítila?“ Když jsem zůstal pozadu, uklouzl jsem, padl a... A sahalo to po mně, měl jsem aspoň ten pocit.

„Aha.“ Zeptala se: „Co si počneme?“

Vzal jsem ji za ruku... a dal se do běhu.

2. Dva zamilovaní a jeden les

Přeletěli jsme zahradu jako šipky, když za sebou na mou duši slyším: „He-ej!“ Nebo to bylo „Stát!“?

Uháněli jsme dál jako o život. Žaneta se nahrbila a choulila do sebe jako morče. I v běhu lze kupodivu zaujmout postoj ohroženého kotěte, ale jakmile jsme se ocitli mezi kmeny, napětí povolilo. Přidržovala se mě za letu jako hmotné iluze a volnou rukou odhrnovala škrábavé haluze. Tři minuty jsme se hlučně prodírali v takřka úplné temnotě. Potom nízkým smrkovým porostem. Konečně jsme se dostali na mýtinu. „Kdo to volal?“ hlesla.

Vzal jsem do dlaně jednu její ruku a přitiskl si konečky těch prstů trochu teatrálně na rty. Chtěl jsem zachovat rozvahu, neztratit hlavu, nepanikařit, ale... Panika hrála roli a podobně se asi chovali všichni před námi, říkalo mi něco. *Všichni před námi. Snad komplet lidstva.* A tím, že zpanikařili, umřeli.

„Nikdo nevolal. Buď tak zlatá, zachovej klid,“ zkoušel jsem Žanetu konejšit. „Z mýtiny vede cestička. Do Mitrovic.“

„Ženem tam?“

Přikývl jsem. Zvládali jsme to bez mobilů, které by šlo zaměřit, i bez mapy, a můj tón jí asi dodal sebedůvěru. Ostatně... Nikdy bych silám tohoto světa neprozradil, jak mě výkřik před chvílí vyděsil, a že mě naplnil nejhoršími obavami. Poklekl jsem u hromady chvojí. „Co děláš?“ vyhrkla.

„Pěšky dál nemůžeme, dostali by nás.“ A stejně zuřivě jako kreslená postavička jsem odhrabával suché větve. „No, tak mi pomoz, co stojíš?“ Pod klestím ve strouze se blýskl zlatý ráfek.

3. Kolo se zlatými ráfky

Nahmatal jsem řídítka a hop, bicykl vyskočil k nebi spolu s jehličnatou sprškou, kterou jsme museli ze sebe smést i s nějakými těmi kůrovci. Prohlížela si kolo překvapeně, zatímco jsem prstem putoval ne okolo globu, ale po ráfku. Vydechla: „Propána, Sandy, to jsou triky. Kde se tu vzalo?“

„Schoval jsem ho sem snad před lety,“ pokusil jsem se o nejapný vtip. „Sedej. Drž se. Fičíme.“ Zvolna jsem se rozjížděl a my vlastně byli aktéry počítačové hry.

Proud světla vpředu se řinul z reflektoru a ozařoval stěny lesa, když okolo nás ubíhaly dozadu. Zničehonic jsme začali nadskakovat na hladkých kořenech a pneumatika každou chvíli podklouzla. Aniž jsem na podobná nebezpečí dbal, šlapal jsem jako zjednaný. Cestička se stáčela do skalní úžlabiny. Okraje žlebu vpravo-vlevo najednou vystřelily k nebi. Třpytící se oči hvězd sledovaly z pásky nahoře mladý pár, kterým jsme byli, a ta blikotavá světélka v poklidném bezpečí vesmíru se nehýbala a čekala okolo nich prázdná propast.

Najednou jsme dojeli na křižovatku. Zabrzdil jsem tak zprudka, až by Žaneta sletěla, kdybych ji nepřidržel. Ale já vévodkyni ze Sussexu (což byl rádoby vtip, který jsem zrovna nasadil do oběhu) zachytil a sám došlápl do bláta. Stáli jsme v temnotách, ale ne úplných. Horrorový měsíční svit se dotýkal vrcholku rozcestníku. „Kudy?“ hlesla. Dlouho jsem neodpovídal, až jsem přece prolomil plochy ticha: „Do Romanova to nejde.“

„A Střížovice?“

„Vyloučeno.“

„Proč?“

„Taky tam by nás rozstříhali. Heleď se, chceš být celá?“

V travách cosi cvrlikalo a byl jsem proti Žanetě pěkný vůl. Neviditelně zářila. Měla auru. Pomáhalo to? Les nás obaloval pochmurným lepem a říkalo mi cosi ve mně: Nezachráním ji!

Ale chtěl jsem se snažit. Ať si říkáte *dám to* nebo *nedám to*, máte vždy pravdu. Opuštěné rozcestí působilo ponuře. Kontrastovalo s bujarým veselím zahradní slavnosti, kterou jsme navždy opustili. Navždy, asi jako když dospívající opouštějí dětství.

O to ostatně šlo. „Nevyprávěla jsi mi jednou, lásko, o své podivínské tetě, která je jakousi švadlenou a šije šaty z pavučin?“ připomněl jsem spolujezdkyňi.

„Pravda.“ Ale chvěla se, jako bych jí připomněl něco strašného. Třásla se jí víčka, když na mě kradmo pohlédla. „Proč sem pleteš tetu?“

„Protože ona jistě není Alfred Hitchcock. Ani ne Norman Bates.“

Tajně jsem s tetou kalkuloval dávno, ale to Žaneta nevěděla. Zasmál jsem se. „Protože tvá teta tu našťestí někde bydlí.“

„Ale to nepůjde.“

„A proč ne? Má snad zlou pavučinu? Čeká, bulisi, v jejím středu jako černé, zlé slunce? Museli bychom pak navždy napodobovat každý její magický posunek?“

„Umřela.“

„Aha... Ale chata se snad nezřítla! Nebo ji odkoupil nějaký vykut?“

Zajíkla se, když chtěla promluvit. Pružně seskočila z kola. Ruce mi položila na ramena: „Nikdo od nás z rodiny tam od té doby nepřespál.“

„Ani jednou? Krinda pána.“ Smál jsem se, ale ještě ne hystericky. „Čeho se bojíte?“

„Nevím. Nezlob se, Sandy, ale chata je ještě horší volba než jáma obřího mravkolva.“

Usmál jsem se narážce na Ondřeje Sekoru a řekl: „Proč tam nechoďte?“

Chtěla to říct, ale nakonec navrhla: „Víš co? Miřme k Romanovu.“ - Zavrtěl jsem hlavou. Pokrčila rameny. Pohodila vlasy: „V chatě po Amálce je to divný. Nikdy už se nikomu dovnitř nechtělo.“

Připadalo mi, že sýček, který do jejího proslovu houkl, je neskutečně daleko. Sýčků navíc děsivě ubývá, ale tohle byl noční vlak.

„Musíme tam, Žany, my nemáme jinou možnost. Romanov by znal konec a tohle bude azyl a příjemný návrat do dětství.“

„Ale jsme dospělí.“

„Na lásku jo, ale něco z dětství vždycky zůstane.“

„I mé dědictví?“ zasmála se sarkasticky. Asi minila chatu. Stála strnule u bicyklu a její zvláštní oči se na mě upíraly prosebně. „Nejezděme,“ říkaly, ale za chvíli jsme byli na cestě. Kolo nenadskakovalo stokrát víc než předtím. Pak se začalo bořit do jílu. Na zlaté ráfky se přilípily slizké listy. Jeden javorový se vynořil snad z pekel. A kde? Na povrchu Žanetiny vlasů. A když jsme se nečekaně vyhoupli u železniční trati, ztratil jsem oproti svým předpokladům orientaci. „Je to ještě daleko?“ ptám se.

„Sandy, já to tu nepoznávám.“

Zatrnulo mi, zaťal jsem zuby, uzoulinká pěšina se jako ve strachu přimykala k železnici a škarpa se stala zlou roklí. Rozjetému kolu kontrovala štěrkovaná stezka. Uháněli jsme obrovskou rychlostí po uzounké výspě do pekelných rájů temnot a pryč od lidí pozorujících vilně milence. Pryč od zahradní slavnosti s tančícími figurkami. Byli jsme absolutně střízliví, vnímaví bez konce a Žaneta se mě křečovitě přidržovala. Konečky dlouhých, hebkých vlasů se mi otíraly o tvář a netuším proč, ale tenkrát, zrovna tenkrát jsem si prvně uvědomil, že sussexskou vévodkyni *neznám*.

Ne zcela. Ale taky proto jsem se těšil do strašidelné chaty. Dovolí mi, abych ji česal a líbal, a možná i odhalí, že je agentkou. Chi. Tu cestička skončila. Světelný kužel reflektoru se rozprskl do prázdnoty žabinců. Dva blázni na bicyklu se zlatými ráfky zahučeli do hrdla propasti. – A konec knihy?

4. Žlutá zastávka

Reflexivně mě sevřela kolem krku, jako by mě chtěla uškrtit. Vykřikla. Povětřím se převracely dvě obrovské, slepě spleené mouchy. My. A rozhodně ne v orgasmu. Do ušních bubínků mi vnikl praskot předního kola. Let ustal. Vteřinu a půl nato jsem inkasoval ránu do

hlavy a mátožně se topil kdesi v lomu, takové mi to aspoň připadalo. Bublavě poblíž vegetovalo cosi zlovolného. Upír? Baba Jaga? Laplo mě to za nohy a nelidskou silou si mě to přitahovalo do chřtánu, asi jako chobotnice. Žanetino volání o pomoc zůstalo vysoko nad hladinou, až skonalo v tišině temnot. Jak dlouho trval náš pomyslný pohřeb? Tisíc roků a ještě pět? Kdo ví!

Ze snů jsem se vytrhl jedenáct a půl centimetru od smrti. U hlavy mi svištěla nekulantní ocel bezpočtu nedecentních kol a já slyšel skřípění, jak brzdy zastavovaly vlak. Z levé nohy k srdci mi vystřelovaly porывy bolesti a shora přes džínový límeček cosi teple crčelo. Ležel jsem na náspu. Vzepřel jsem se na prstech zaťatých do štěrkového lože a kolosu zlověstného vlaku jsem o vlasek unikl. V propasti mizelo s harašením drobné kamení a bloud v mé podobě visel nad nedozírnem a v úděsu mu došlo, že s ním Žaneta není.

Neuhlídals nevinnou svěřenku a ještě atakuje tvou sítnici záhadné zarudlé světlo.

Spatřil jsem obdélné okno soupravy. Sklo okna se hnulo – v rudé záři semaforu – a já zřetelně rozeznal ruce. Bílé. Očekával bych, že se nad nimi vzápětí vynoří obličej, ale kde nic, tu nic. Vládlo mlčení, mrazily tisíceré zimy dospělosti. Vkrádaly se i v březnu. Ale duši, tu já si udržel. Prozatím.

Temná souprava ovšem asi pražádnou dušičkou nedisponovala. Nejevila sebemenší známky života. No, a mám to. Zastavil přede mnou naprosto prázdný vlak. Nic víc. Jen má ruce. Anebo spíš sinavé rukavice pavoučího démona. Připomínaly cosi pradávného. Bez naděje. Cosi beznadějně zasutého až ve starobylé říši hraček. Mezi tříští dětských vzpomínek. Současně ty spáry pocházely z oblasti divných mohyl s bílými pavouky uvnitř! Ale ne! To se mi zdá.

Pavouci jako ruce. Pavouci jako ruce. A bez příborů.

Zničehonic jsem si uvědomil, že si na víc vzpomenout nechci. A měl jsem pocit, že kdybych si jisté události vybavil, na místě bych zešlel. Dva bílé kusy sádry alias pařáty neznámého monstra na mě čekaly a rýsovaly se na nich žíly a vystupovaly jim klouby. Sáhl jsem si na spánek. Krev pod ním bublala. Pulsovala. Ale ostatek těla snad

ochrnu. Rozhostilo se ještě hlubší ticho než na konci světa. Snil jsem o studni pod jakousi podlahou a většinu mlčení okolo generovala ona propast. Poslední kamínek se teprve usadil na dně a já mumifikovaně čekal a čekal a čekal, ale zřejmě nic. Marnost nad marnost. Jako ten malý, vyjukaný kluk jsem zíral do nepochopitelné prázdnoty jiného kosmu, který se možná rozkládá pod světem. Pak... Ohlédl jsem se za rudým světlem semaforu a poprvé zaregistroval žlutou zastávku.

Nebo mi aspoň připadala děsuplně žlutá. Stálas tu zapuštěna do skály a vypadala nebezpečně. U ní nehybná silueta, jakýsi krajně nehumorný Fantomas. A co to drží?

Ptačí budku? *Houbelec!* Revolver.

Tu jsem si uvědomil, že ticho odumřelo. Silueta s kýmsi tlumeně rozmlouvala. S tvorem ve vlaku. Bílé ruce vagónu se během konverzace ani nepohnuly a já napínal navzdory hrůze uši a náhle TO uslyšel:

„Teké-li-li sambra rampot. Magoga lama nibet.“

„Goga sambra tantor nibet,“ odvětil dutý vlak.

Řekl to decentně a lehký větrík se zdvihl podle náspu a ovíval mi tvář.

5. Jen dotek Raymonda Moodyho

Jakmile se vánek zvedl, vlak trhl kovovým tělem. Kola se začala skřípavě roztáčet. Točení se zrychlovalo. Zmizela sádra bílých spárů, rozpustila se silueta z náspu. „Žaneto?“

Ležela na svahu jen kousek pode mnou. Už se vzpamatovala. Uhlazovala si potrhané šaty. Sekla po mě okem dost vyčítavě. Byla roztrpčena: „Máme to mít. Jels jako blázen. Jsi mameluk. Maniak. Pito-mec.“

„Nezlob se. Voda cestičku podemlela, cestička se sesypala do rokle. Tak to chodí i v nejlepších rodinách. Ani politický režim tohle nezařivil. Lásko, nedurdi se, kdopak měl zrovna u trati čekat zradu?“

Opatrně jsem jí pomáhal na nohy, ale odbyla mě: „Kde je kolo?“
„To máš fuk, asi je na cucky,“ shlížel jsem do propasti. Bicykl se zlatými ráfky jsme však objevili. A celý. Žaneta jej popadla za řídítko.

Povídám: „Počkej, ženský blázne. Nahoru nemůžeme.“ Uchopil jsem ji majetnický za paži.

„Bojíš se?“ řekla posupně.

„Ne. Ale něco je uvnitř zastávky.“

„Chci se tam kouknout právě proto.“

Rozmluvil jsem jí ten nápad, neboť prapodivná svahilština bytostí ze snu mnou hluboce otrásla. „Jestli se nepletu,“ namířil jsem ukazovák do útrob lesů, „stačí se tudy prodrat a narazíme na stezku.“

Svraštila čelo, ale já už kolo vedl do lesa. Ukrýval jsem obavy, že mě přece vypekl můj orientační smysl a že tápu. Budu se stejně blamovat? Tu jsme narazili na stezku. „Půjde to kolo opravit?“ začala si ve svitu luny soucitně prohlížet náš infantilní dopravní prostředek.

„Samozřejmě.“

Vzadu mělo i taštičku s klíči. Při práci mi pomáhala. Náradí posbírala, podávala mi ohleduplně jeden kousek po druhém. Nakonec mi zaujatě ukazovala, co našla. Byla to znehodnocená kovová desetikoruna, která po rozmáčknutí vypadala jako vyleštěný žeton. „Musel ležet v bacilech léta,“ hodlal jsem mrštit mršinou platidla a zbytečnou připomínkou civilizace do křoví, ale Žaneta mě zadržela.

„Copak? Líbí se ti?“ povídám. „Přes to jel vlak.“

Ušklíbala se. Vteřinu dělala princeznu: „Tobě ta mince neučarovala?“

„Ne. Sedej.“ Jelo se dál. „A útek nocí k ránu, říkám ti, cestičko ponurým lesem. To by mě věru zajímalo, kam dojedou Jeník s Marií,“ šlapal jsem, co to šlo, a vévodkyně ze Sussexu se mě držela jako klíště. A oba nás svíralo takové ticho, jako bychom omylem doputovali do nejopuštěnějšího cípu zpuchřelého lesa a ještě k tomu narazili na Ladislava Klímu. „A obešel já polí pět! Nepřipadá ti to takové?“ šeptala mi. „Vidíš?“ dodala po chvílce. „Všechno je tu divné a já ti to přece říkala, moderní vozko. Les, úlomky molitanu, kolíčky, které jako chlap ani nevidíš a které nejsou na prádlo. Vše trochu jako od Františka Skály.“

„Vlas a Brada?“ Vybavili se mi jeho hrdinové. Povídám: „Pokud narazíme na chataře, jistě budou zapšklí jako plevel.“

Nepřipravoval jsem se ještě na válku, ale představoval si ledacos, to nepopřu. A pronásledovatelé? Asi budou mít obličej z vosku a tváře jim potečou do bot. Ne? Najednou jsme vyjeli z houštin.

Za zvláštního drkotání se pod námi vinul a mihl visutý most. Voněl rezem. Hluboko pod ním to kolotalo jako v krevním oběhu giganta. Na vteřinu, ale dlouhou, jsem dole zbystřil podezřelé stěny kaňonu. Z hlubin dávna rostly vysoko nad nás a všemu vévodila prapodivně pokroucená borovice. Biliardu let z její sedmé větve splýval zkamenělý hadr alias ztrouchnivělý oběšenec, jak se zdálo. A směšný hrkot kola dozněl a někde pod námi se muchlaly či milovaly mrtvé listy. Spaly spolu a slyšel jsem umírat lupeny pod pneumatikou. Něco třaslavého úpěnlivě houklo. Opět vlak? Jako bych slyšel rachot náprav a duté, zvonivé dunění; tak divně duté. Asociovalo svět bez lásky, kde toká leda deprese a kde všem panuje stihomam. Doteky sta a tisíců upírů mě dostihly a najednou i mouchy hvězd ožily. Peklo bílých pracek se stalo ježatým srdcem zeměkoule. Pak zmizela i zrádná vlaková souprava, ženoucí se přes věky mostů a bizarní soustavou lovecraftovských tunelů, a jen dva blázni se radují, když svorně sjíždějí do blátivého údolí. Řídítka jsem stácel hned doprava, hned doleva, ale pánem stezky přede mnou se klikatící já věru nebyl. Modřínový les houstl, když tu mezi kmeny problesklo rozcestí. „Tady to znám,“ vyhrkla. „Zatoč, ale bacha na schody.“

Podobnému nebezpečí jsem se vyhnul v poslední chvíli, nicméně jsme se řítili vstříc dalšímu. Stezka měla záludně namířeno do plochy dlouhé bělošedé stěny potažené břechtanem. Zeď se před námi táhla vlevo-vpravo, jako by neuznávala politické strany, ale to bylo jen dobře. Reálnému světu politiky a pronásledovatelů je třeba uniknout. Všem se bude zeď jen bezhlese smát!

Pro její sinavost znamenala totiž politická věda plané žvásty a pouhé kokrhání, i veškerý lidský úděl byl v tomhle kraji leda krabí trus. Chtěl jsem zabrzdit, ale hypnotizovalo mě světlo. Stékalo jako sta hodin po lesklých listech platanů. Ocitli jsme se před sotva znatelným

průjezdem a letěli mu vstříc jako dva mravenci, kteří objevují taje reinkarnace a míří k Moodyho novému životu. „Proklouzneme?“ Vyloupneme se za tunýlkem na druhou stranu dospělosti?

6. Zbrusu nový svět za břechťanovou zdi

„Žaneto? Tady to nepoznávám.“

Odpověděla kupodivu bezstarostně: „Jen žádný strachy před velkými zvířaty.“

„Jedeme správně?“

„Jo. Jen břechťanu bývalo míně.“

„Takže prosvištíme pod napjatými plachtami, ne?“

„Jako clipper.“ Ale nakonec jsme bicykl brankou prostrkali. Tloušťka zdi mě ohromila. Svět na odvrácené straně žil mléčným světlem noci. Asi polovina dorůstající lunny snově visela nad širokým tokem a vše ostatní přestávalo být pouze napůl.

Rigidní nehybností řeka připomínala vlny Mrtvého moře. Museli jsme dojet až těsně ke břehu, protože jinudy to nešlo, a kalná voda jako by odplývala do tisícovky pravěků. „Je to Styx.“

Dřepl jsem si na fantaskním pobřeží, jako bych si klekal k propasti, a když jsem sáhl do vody, představovala led. Prsty mi takřka upadaly, stávaly se rampouchy. Tok se valil kupředu už sto tisíc let. Pěšinka se přimykala k řece a propadala se kaskádovitě skrz nespočetné tunely. Byla snad anakondou a osobitě si prorážel cestu džunglí popínavých rostlin. Znovu jsem si vzpomněl na kruté žlutou zastávku, na šterkový násep. Na pronásledovatele. Neexistují pouze v mé hlavě, to přece ne. Jsou skuteční. Letí celou trasou za námi. A nikoli sem a tam.

Chytil jsem se za hlavu. Náhle se mi vybavilo dětství. Ráj. Čas, kdy ještě nehonili milence. Kamarádíval jsem s Lorencem, s klukem odvedle, známým mezi dětmi i jako Molitan. Nebál se ničeho.

„Máme je v patách?“ zeptala se mě Žaneta ledabyle.

„Aby ne.“

„Tomu stále věříš? Jdou po nás opravdu?“

Podvědomě jsem se přihrbil a řekl: „Vidíš? Tudy projedem. Ten tunel se nezdá, ale je udržovaný.“

„Taky hřbitovy bývají udržované.“

„Ale přece je před námi tvoje rajske údolí.“

„Jasně.“

„A dětství.“

„Hm. Ale stejně jsem dědičkou trůnu.“

Strop rostlinného tunelu byl zatroleně nízký. Shrbili jsme se. Zelené přítmi nás za letu obklopovalo jako dábelské prsty rákosí. Pak nás sevrlo. Světlo bicyklu opatřeného zlatavými ráfky klouzalo řadu minut po vzad ubíhajících stěnách neskutečné štolý. Ujížděli jsme, jako kdysi ujíždělo jedno kostrbaté zjevení v iracionální Bretonově zemi. Poznání houští řídlo, stále častěji vykukovalo nahoře nebe i s Velkým vozem a pod pneumatikami hlučně praskal písek. Vpravo se blýskla hladina s pukajícími bublinami, něco kváklo, zleva nás pozorovalo zorníčkami oken pár neforemných, bachratých objektů, ale tenkrát jsem jim ještě nevěnoval pozornost. Byli jsme mladí, zdraví a chrabří průzkumníci nového světa, asi jako plukovník Fawcett. Nebo jeho syn. Ale stezka mi připadala stále upravenější a ponurá řeka se vynořila v celé kráse. Zpívala. Hudba zahradní slavnosti se vrátila i bez lidí. Jak divné, že protilehlý břeh jsme doposud nespátřili. Existoval?

Pokud ano, leda za clonou.

„Londýnská mlha?“ opakoval jsem se ironicky, ale jednalo se spíš o proud měsíčního svitu. Rozhodně jsem nemohl uvěřit, že by za řekou hořelo. Nebo je to opravdu čpavý dým? Vypalují trávu? Hodně věcí starého světa rozhodně zůstalo míle za námi a měly by se spálit na troud.

Byl to však nejspíš jen pomyslný dým a voněl hřebíčkem i skořicí. Zničehonic se stezka mateřsky něžně přitiskla k břehu. Zmocnila se mě nejasná předtucha čehosi krajně zlého a Žaneta se mi teprve později svěřila, že se cítila podobně. Upřeně, mlčky pozorovala písek, jak dole utíká za bicykl, zatímco já registroval další a další bizarní stavby. Byly rozloženy vlevo v houští.

Okolo uší mi svištěl vítr pějící o všech barvách z vesmíru a cuchal nám vlasy. Ty její se mi až nebezpečně motaly před očima. Údolí působilo naprosto opuštěně. Jen houštiny a houštiny a Livingstone, Stanley a Hory šilenství. Měsíční hory.

Připadalo mi, že trní hroznou vahou drtí střechy pradávných chatrčí. Křoviny si zbrkle namlouvaly, že jsou démony. Vlevo se vysoko nad řeku vypínala zarostlá stráň. „Bydlel tu vůbec někdy někdo?“ zptal jsem se skepticky.

Neodpověděla. Mlčela. A já vyhrkl: „Co je s tebou?“

Tu jsme dojeli na místo, kde se řeka dodnes ostře zatáčí. Než jsem na to stačil reagovat, tři nekonečné vteřiny jsme se řítili proti další ze zlověstných chat. Krčila se v záhybu stezky. Číhala obalena houštinou jako palačinkou a mě se zmocnil pocit, že zdí chaty se právě teď cosi těžce převaluje. Cosi jako obrovský hlemýžď na rožni. Celičkový kolos byl plný čirého zla. Ale pozor. Byla to určitě úplně přirozená monstrozita téhle nové země.

Věc. A maskovaly ji skelné oči oken. Přesto se v jedné ze skleněných tabulek cosi hnulo. Náhle! Odlesk měsíce? Jen pohádkový kapucín? Řeka a stezka se ještě párkrát zatočily a Žaneta natahovala krk skoro jako žirafa. „Tady někde to bude,“ pípala.

„Vážně?“

„Zastav!“

Zabrzdil jsem a bicykl se zlatými ráfky klesl do trávy. Stáli jsme čtyři kroky od řeky, jejíž hladina se tu a tam vlnila. Vypadala, jako by se zrovinka někde tady vody divně vpíjely pod břeh. Hle, opravdu byl podemletý. Nevím proč, ale možná díky lopatkám šesti či osmi vodních permoníků. Jenže jsme nic živého neviděli a měl jsem zlověstný pocit, že se pobřeží výsměšně chvěje jako při nesmírně jemném zemetřesení. Cosi tu bučelo. Rozeznával jsem starobylá průčelí chat. Z temnoty a bodláčí nás však náhle uvítalo jediné průčelí a *bylo jako maska*. Zíralo na nás čtverhrannými okny a dveře se staly ústy. Nápis neporušené dveře se přitom divně chlubil zvláště vytvarovanou, sinavě bílou klikou. „Dvě ruce z vlaku, dvě ruce z vlaku!“ volalo mi z mozku, protože hnusná klika působila jako odlitek.

Mezi řekou a chatou stála plevelem dobývaná hradba s brankou. Žaneta ťukla do chřtánu té branky útlým prstem, jako by odstrkávala nepříjemné ctitele. Otevřela ji, aniž vrzla. Jako by tudy někdo procházel den co den. Žaneta čekala v býlí předzahrádky a býlí tu mohlo tlít už po celičké světelné roky. Protáhla se mezi trním jako kvítek (anebo jako Hrubínova Květuška) a svižně, se samozřejmostí dámy vystoupila po čtyřech schodech. Vyčkávala přede dveřmi.

Následoval jsem ji se šperhákem. „Ustoupila bys?“ vrazil jsem paklič obratně do zámku.

Nebylo zamčeno. Dveře se před námi otevíraly. Zvolna. Temnota uvnitř zvala. Podívali jsme se na sebe. „Až vzadu by měla stát taková šedá skříňka,“ řekla. „Uvnitř bývaly svíčky.“

„Aha.“

Jako první z páru lišek jsem vklouzl do tmy.

7. Dvůnitř aneb V Žanetině domečku

Očekával jsem zatuchlý pach nevětrané místnosti, ale nic takového. Vadila jen dokonalá temnota. Řídil jsem se hmatem, zatímco Žaneta zůstala u dveří a radila mi, kde bude stůl. Židli jsem ohmatával opatrně a dobře tomu, něco divného na ní leželo. Snad leklá ryba břichem nahoru? Ucukl jsem a s lomozem židli překotil. Co si skleněného se tříštilo. Klel jsem si a ohlédl se. „Kde jsi?“

Místo Žanetiny štíhlé postavy jsem registroval opuštěný obdélník dveří. Vztahoval jsem ruce na opačnou stranu. Konečně se prsty čehosi dotkly.

Tváře.

Ale ne! Plátina. Na které kdosi zvysoka nanasla barvu. Nahmatal jsem rám téhož obrazu a konečně objevil i skříňku. Nebyla zamčená. Vevnitř jsem osahal svíčku. „Máš sirky?“ zeptal jsem se prázdna. Žádná odpověď.

„Bz!“ znělo zvenčí. Všude okolo jsem věděl o masivu houštin bez konce. Právě ony hrčely. Chránily snad v sobě zakleté vozíky a ko-

čárky. Stál jsem ve tmě. K nohám mi padlo něco měkkého. Vyjel jsem a reflexivně po strašidlu plácl. Zrovna v tu chvíli prořízl klid noci Žanetin výkřik, ale hlas byl k nepoznání stažen hrůzou a dolehl k mému boltci spíš jako vzpomínka na nějakou hloupou dětskou hru. *Někdo by mohl zemřít!* jmenovala se.

V rámu dveří se zatmělo a proti měsíci já spatřil Žanetinu siluetu. Vlíplo se jí něco do vlasů. Zněly skřeky a drásalo to ženskou hlavu. Surreálně křičící dívka vtrhla dovnitř, dveře se přibouchly... Existovali jsme, ale pouze v chladných temnotách. Jako uvěznění v chatrči hrůzy.

8. Havěť

Vrhl jsem se Žanetě na pomoc a srazili jsme se. Jakýsi drobný, chrastící objekt tukl do podlahy a současně nám nohy ometl kulový blesk. Skočil jsem po tom ďáblovi, ale nahmatal pouze chrastící krabičku zápalek. Sebral jsem ji. Jednu sirku já rozškrtl a ověřil si, že má Žaneta ve vlasech kotě, jak už mě pár vteřin předtím napadlo. Druhé kotě jsem spatřil na podlaze mezi bílými střepey. Na židli stála miska s granulemi. Nebyl to tedy pstruh. Zapálil jsem knot a užasle dokázal kořata pochytat, ale Žaneta si nás měřila ponuře a štíhlými prsty si pročesávala pocuchané vlasy.

„Tygříci,“ povídám: „Kde se tu vzali?“

„Minimálně jeden už byl vevnitř, než jsme otevřeli.“

Dívali jsme se na sebe jako dva trotlové. Řekla: „Utíkali jsme, utíkali, ale ani tady nejsme sami.“

„Asi tvůj strejda, ne?“ zkusil jsem to, ale zavrtěla hlavou.

„Nemůže to mít někdo pronajaté, Žany?“ odložil jsem kořata na postel a nabodl svíci na osten mosazného svícnu. „Zbývá jediná možnost. Sem se někdo vloupal a vegetuje tu, i když ne pořád.“

Jedno z kořat (černé) vtom seskočilo z podušek na zem a cupitalo k Žanetě. Pravými vetřelci jsme zde byli my a kotě jménem Odvaha

se začalo dámě otírat o nohy. Ignorovala to. Obrátila se ke dveřím. Zeptal jsem se: „Kam se asi poděl nájemník? Rozhodně je noc, takže se možná každým okamžikem vrátí.“

Ani jsem nedořekl a Žaneta s úlevou zasunula bytelnou zástrčku. Vydechla. Unaveně se opřela o dveře. „Tady to máš. Každou chvíli sem dovnitř může někdo přijít z tmy a my ani nedisponujeme klíčem.“

Smolně černé kotě jí projevovalo přízeň u kotníků, mourovaté se stočilo na posteli takřka do ruličky a slyšeli jsme jeho intenzivní předení. Strojek generující zvuk pracuje záhadně a kočky jej úplně vypnou málokdy. Šije v nich, a to permanentně. Jako tetá-švadlena.

„Klidně i zamknu,“ zvedl jsem šperhák. „Mám?“

„O to tě prosím snažně,“ uvolnila mi přístup ke dveřím. Pousmála se. „Venku...“ Zarazila se. Krásný úsměv se rozplynul. „Nevystrašila nás jen kořata,“ zvedla to černé, „ale ještě něco. Nevím co, ale vrtí se to v houštích za chatou.“

„Hm. Snad je to akorát kilometrový potkan.“

„Asi. Ale v první chvíli jsem myslela, že se hrůzou zblázním. Kulí se to jehličím.“

„Podle mě se to plížilo za námi skrz lesy i podle řeky,“ řeklo cosi ze mě.

„Ale neblbni.“

„Každopádně se to nakonec spustilo z našeho okapu.“

„Ale to bylo jen kotě,“ namítla a dala se zničehonic rozpustile do smíchu. Kus hysterie v ní ovšem zůstal. Hladila vášnivě zvíře. Řekla: „Lidi čeká peklo, kočky nebe.“

„Dovolíš?“

Měla za to, že chci zamknout, ustoupila; ale já odsunul zástrčku a hodlal vykouknout do noci.

„Proboha, neotvírej!“ vyhrkla.

Příliš pozdě. Už jsem stál zvědavě na prahu.

9. Kamna, lůžko, klika, běs

Venek byl tišinou. Uchovávala klid údolí. Ani sebeslabší vítr nezkusil udělat cokoli podobajícího se někdejší události u náspu trati, ani jediný suchý javorový list se nepohnul. A řeka? Snad zamrzla.

Stáli jsme tu co vyhnanci a Žaneta mi nakukovala přes rameno. Těkali jsme očima po plynoucí hladině a zdála se rozkolísaná. Až hladově. Tu se mi za krk vyhoupla černá kočka, asi jako mágovi. Šavle drápů prošly mým límcem. „Baghíro?“

Kocour nevzrušeně olizovat krvavou ranku na mé hlavě, již jsem utržil při pádu z kola.

„Skamarádíte se,“ kvitovala to Žaneta s povděkem. „O jedno tě ale poprosím, zvíře, ošetřování raněných ponech na své paní: má kurzy a efektivnější zkušenosti.“ A zdravotní sestra mě jemně vtáhla do chaty.

„Počkej. Ne. Chci prozkoumat houštiny,“ bránil jsem se. A nebál se Žanety ani živlů. Už když jsme přijížděli, hlodal ale ve mně divný pocit, že některá místa vzadu za chatou ukrývají minimálně pijavku gigantické velikosti.

„Víš co?“ vyhrkla dojista nepijavkovitě. „Jestli ti jde akorát o pocity a skutečně máš o podobné výzkumy tak eminentní zájem, nu, pátrej. Máš volnost. Svět ti náleží, ale podotýkám, že úpíme na útěku krapet dlouho.“

„Máš toho plný kecky. Co?“

„Jo. A mrznu. Ještě nenastal červenec, máš jaro. Musíme zatopit.“

„No, tak jo, doktore.“ Dal jsem dobračce za pravdu. „A pátrání?“

„Nech na ráno.“

„Jasně. A ty si lehni. Přikryj se.“ Hodil jsem kotěti a dívce jednu červenou deku.

„Takže kamna zvládneš?“ svlékala si rozedrané černé šaty. Mourovaté kotě z pelíšku v posteli vyhodila a soukala se pod můj dárek spolu s tím černým. Jen kradmo jsme se pozorovali. Lopotil jsem se s dřevem a odstrčený Mourek se rozhodl, že mi bude pomáhat, ale

pak se radši vyšvihl na židli a žral. Žaneta se zimomřivě zachumlala do deky. „Co když se ďábelský krmič zvířátek vrátí ještě teď v noci, Sandy? I miska mě děsí. Tohle je naše rodinná chata, takže kdo ty talíře, kýho výra, plní? Pokud vím, naposled nežila v okolí živá duše.“

„Jenže to je dávno. Za časů molitanu. Ale taky mi to přijde ukrutně zvláštní,“ obíral jsem se s přehledem kamny. Rovněž dívka v posteli mi připadala záhadná. Tak či onak měla hodně do sebe a pracoval jsem pilně a jen přes rameno kontroloval dveře. Tu zašeptala: „Zamkls vůbec?“

Ani to nedořekla a klika cvakla.

10. Obraz nad kamny

Ale dveře se neotevřely. Jen oheň v kamnech vzplál. Komín táhl a já nepochyboval, že se tu topilo nedávno. „Za chvíli bude u nás v komnatách zrovna tak krásně, jako je mi pod dekou,“ mínila Žaneta, i když pomyslná komnata byla jediná a nádavkem tramská. Klidně zde kdysi mohl bydlet Jerry Packard.

„Víš, že si pamatuju, jak jsem tu přespávala, když jsem ještě byla malá? Jedla jsem rohlíky s máslem a teta...“

V kamnech hučelo. I tak jsem přiložil. Sálala jako kus pekelné, ne-li chlípné vášně a devatenáctiletá Žaneta (i mně bylo tenkrát devatenáct) mi s notnou vážností vyprávěla: „Malé děti si zapamatují stokrát víc než dospělí a já si všecičko pamatuju dodnes.“ Rozhlédla se. „Jen chybí knihovnička. Kam se, k čertu, propadla?“

„Pod podlahu.“

„Možná. A to je chyba. Postrádám Edgara Poea.“

„A Stevenson?“

„Nevím. Znáám Poea, Dickense... Teta tu vše zařídila a měla taky knížky, jenže zmizely. Ale jináč... Vše při starým, řekla bych. Na pobřeží ne, ale tady jo. Dobře, že jsme uvnitř. A topíme. Je tu fajn. Jsme spolu. A hele. I obraz nad kamny tu tenkrát visel, když jsem vždycky

usínala. Stokrát jsem zavírala víčka a koukala dovnitř do toho obrazu, dá-li se koukat dovnitř do obrazu, a pamatuju si, jak nekonečně živě jsem si představovala, že se jako myš zavrtávám do plátna, a snila, že si začnu hrát s támhle tou holčičkou na louce.“ Strnula. „Zvláštní!“

„Co?“

„Ta holka vypadá přesně jako tenkrát já.“

11. Déšť, který svlačil dětské sny

Teprve teď jsem zvědavě pohlédl na starý obraz nad kamny a vlastně už jsem se ho prvně dotkl potmě. Ale to jsem ho považoval za Žanetinu tvář.

Náhodou to nebylo nepřipadné. V malbě po roky a roky přetrvával kus mé partnerky i kus jejího dětství. Připadalo mi, že odtamtud dokonce slyším buchot nějakého nezrádného srdce. V hlubinách času, který tak zlobí vědce, a v propastech prostoru, který má X dimenzí, rozhodně cosi snaživě kolotalo a sliny těch stvůr se sbíhaly. Ušklíbl jsem se. Z houštin svíraly obludy chatrč chtíčem života a jen řeka čistě plynula do nenávratna. Chtěl jsem se lépe podívat na dívku z obrazu, nicméně svíčka na to nestačila, a tak plátno dál tonulo v šeru. A šaty měla dotyčná toho typu, jako by si hrála na princeznu, a dlouhatánské vlasy jí padaly do vysoké letní trávy. Seděla, vila věneček z pampelišek a sluníčkově krásnými se zdály být okolní blatouchy, když kontrastovaly s osamělými stěnami žluté zastávky v mé vzpomínce. Nicméně byl obraz v mnoha směrech kýč, a kdyby jej spatřil můj přítel Kůs, vysmál by se mu. A jiný přítel Václav Gruber by se chechtal ještě víc. Jemu a jeho ženě Aleně by se však líbila řeka. A krajina z obrazu ve vztahu k nám?

Žanetu magneticky vábila. Představovala idylu, ale idylu ztracenou v dávném dětství. Snad už chyběli jen Petr Pan a onen... Velký bůh Pan.

„Takhle jsi vypadala?“ uchopil jsem mosazný svícen a mířil ke kamnům. V mládí se umíme zamilovat opravdově, a tak se toužíme

seznámit s každým okamžikem z dosavadního života své milované. Měl jsem Žanetu rád, popadlo mě to taky. Zvedl jsem prastarý svícen a světlo oživilo plátno, takže bylo poprvé v naší přítomnosti ozářeno řádně. „Jú,“ řekla a jako na drátčích vyskočila z postele. „Tíms mi připomněl další podrobnosti minulosti.“

„Nějakou vraždu?“ vtipkoval jsem. „Thriller?“

Přehodila si rudou deku přes ramena a spěchala ke mně a náhle řekla skoro vilně: „Hele, nezlehčuj to. Když už mě v dětství přestávalo bavit stereotypní vití věnečků, nechala jsem tu holčinu z obrazu plavat a představovala si na jejím místě akorát sebe.“

„Zakletou uvnitř obrazu?“

„Proč zakletou? Byly to návštěvy.“

„Návštěvy? Do obrazu nejde vejít.“

„Nebo spíš záměny.“

„Snila jsi.“

Jak jinak?

„Snila jsem, že to tady malovali Gogh a Brueghel. Byla jsem, to vím, absolutně šťastná. Taky z toho, že po plátně lezu jako brouk a umím se dostat dovnitř. Že vnikám do krajiny. A nakonec jsem vždycky přešplhala tu hnědou ohradu, co je tak blbě namalovaná. Domnívám se, že je špatně malovaná z toho důvodu, aby nešla přelézt. Aby ji nebylo možné překonat a aby za ní nikdo nezešílel.“

„Ta ohrada dole u bílého štítu?“

„Jo. Kdo by v dětství o něčem takovém nesnil? I kluci přece sní, ne?“

Lhotákovská ohrada to věru nebyla. Působila divně. Žaneta dokonce prohlásila: „Existuje za ní prasevět magických ptačích budek, jinak se to nedá říct. Jindy jsem si představovala vlky, a jak spí pod támhle tím vysokánským stromem. Spí, už dávno spořádali Karkulku, ale navrch si dali jako malinu lidstvo. Mňam.“ Olízla se.

Trochu překvapeně jsem naslouchal a prohlížel obraz. Až dosud jsem neměl tušení, že má Žaneta podobný typ představivosti. Nemám ji za to zavraždit?

Spontánně vedla i dál svou a ukazovák nechala aspoň na dálku zabodnutý do plátna. Řekla: Nakonec, když mě kouzlení už přestalo

bavit a nemohla jsem přesto usnout, začala jsem pokaždý jako veverka šplhat do támhleté rozsochy ve větvích. Jako kluk jsem se tam soukala, chápeš? Ne tam, kam čumíš? Do druhé, větší rozsochy.“ Odmlčela se. „A to jsem snad vážně byla klukem neboli tebou. A v boji. Ve svérázném boji.“

Zasmál jsem se. „Já bych to nikdy nevylez.“

„Ve snu jo. Ve snu levou zadní. *Třeba to jednou vylezeš.* Chodidlo jsem pokaždé nejdřív kladla na támhleto divnou větev a lezla výš. A výš. A výš!“ líčila dětské království v listí a na svět řeky na okamžik zapomněla. Jako po žebříku prý Žaneta vždy šupajdila k nebi a stala se mistryní šplhu. Jenže jsem nepochopil, že je to skutečně i předpověď pro mě.

„A to je celé?“ povídám skepticky.

„Ne. Ještě chci říct, že jsem se cítila jako hodně udatný a silný děvče.“ Zasmála se. „Opravdu napůl jako kluk. I jako lehounký anděl. I jako ta nejjudatnější dáma na Divokým západě a ještě k tomu ve všech galaxiích nalevo. Hele, Sandy, pozoruješ támhle to místo? Tak tam jsem se vždycky zhoupla, asi jako Tarzan, ale ne na liáně. Na větví.“

Pravověrná africká opička? Zeptal jsem se pragmaticky: „A cíl? Vrchol?“ Oči jí zaplály: „Špička stromu ne. Hej, Bobe! Zvedni svícen.“

Udělal jsem to.

Mohla si díky tomu prohlédnout i nejvýš položenou část pitvorného obrazu a udělala to beze strachu a ještě se vděčně usmála a zase jí bylo deset. „Díky. A všimni si támhleto hladké větve.“

„Prosím tě, tu vidím už půl druhé hodiny. A jo, hodila by se na podpal.“

„Ne! Ta je má. Jen má. Na tu jsem se vždycky vytáhla, asi jako na hrazdu.“

Tu... Odmlčela se. Čekal jsem, že bude pokračovat, ale to se nestalo. Třetí, už desátá vteřina ticha se stávaly kořistí dámy s kosou a já se hnul, abych mohl sledovat Žanetinu tvář z profilu. Ne, nikdy předtím jsem nespátřil výraz tak nepopsatelného úleku a natolik niterné hrůzy, ale především jsem z jejího obličejě okamžitě vylovil pradávnu a teprve se vybavivší vzpomínku.

12. Dotek medúzy

Zírali jsme do obrazu. Dovnitř do krajiny na plátně, asi jako když jsem prve civěl u žluté zastávky na dvě bílé ruce ďábla a... Jak jen to říci? Máte pocit, že se vám cosi úděsného vybavuje, a zdá se vám, že ona věc už-úž vyhřezne ze studny zapomnění, která leží snad až na konci světa, ale... Ale nevpomenete si.

Ani „za boha živého“ ne. Protože sklepy času pod vámi vzpomínky nevydají. Vzpomínkami se raději samy nasytí. Některé pak rozleptají a další umučí v kleštích jakéhosi rozmarného zmaru. Uslyšel jsem sten.

Unikl Žanetinými řezáky. Zhroutila se mi do náruče. Stalo se v chatrči její zesnulé tety a navzdory tomu, že omdlávání ani v nejmenším nenáleželo mezi její zažitá zvyklosti. Vévodkyně z Essexu, či odjinud, byla náhle v mráкотách a já těkal s bušícím srdcem očima po strukturách na ploše pekelného obrazu. Ale záchytný bod jsem neobjevil ani jediný, a ať jsem dělal, co chtěl, nic příšerného nebo naopak hezkého jsem v pomyslném nitru plátna nespatriil.

Nebo není pomyslné?

Příčina Žanetiny úzkosti každopádně zůstala hádankou.

13. Zastření

Vzal jsem ji do náruče, nesl ji k lůžku, asi jako to vídáme v romantických filmech. Objímal jsem ji a tiskla by se jinak dál – a dál – k plátnu na zdi, za kterou cosi harašilo.

Položil jsem Žanetu ke kotěti a dostal ji z bezvědomí nejosvědčenejší z metod. Sotva jsme si pohlédli do očí, křečovitě ze sebe vyrazila: „Zakryj ten obraz, Sandy. Zastři ho, nebo se zcvoknu.“

Udělal jsem, co chtěla, a ptal se: „Tak sis to přála?“

„Tak.“

Uchopil jsem ji za ruku. To, co nás v posledních hodinách potkalo, bylo samo o sobě neobyčejné, ale teď... Ne, neodvažoval jsem se vyzvídat, jaké je tajemství obrazu, a pokukoval po Žanetě náhle jen kradmo.

„Víš, co je zajímavý?“ vzpamatovala se konečně.

„Co?“

„Jak se obě kořata od sebe liší. Baghíra nepřeđe. Mazlíme se, a přece ne. Je to normální?“ Odstrčila černou šelmu: „Za trest tě nechci.“ Zato po mně se podívala vyzývavě, z čela shrnula vlasy. „Taky mi někdy připomínáš kotě a zdá se mi, že tě znám od narození. Není to možný, ale připadá mi, že jsem tě znala vždycky. Přitom jsme se ještě ani nepolíbili.“

Ale zrovna před pár vteřinami přece ano. A úplně poprvé to taktéž nebylo. Možná si chce hrát?

Vtom někdo zaklepal na dveře.

14. Návštěvník jménem Goga

Odmrštěný Baghíra osaměle řápal okolo stěn po polštářících tlapek a jeho bratr se stočil na podlaze, přičemž ignoroval střepy (na které dojde). Ač kočky předstíraly lhostejnost, venku páchl pohádkový obr, nebo spíš ještě děsivější bytost rodu Goga, která možná už hovořila u žluté zastávky. Teprve jsem si uvědomil, že „teké-li-li“ připomíná slova jednoho Poeova příběhu: toho o Arthuru Gordonu Pymovi.

I Baghíra už cítil titána, ztuhl, stanul na zadních a tlapami se opíralo o dveře. Nato k nám vědoucně obrátil širokou hlavu: „Mňau.“ Uhranutě jsme zírali, Žaneta mi tiskla ruku: „Sandy! Baghíra láká strašidlo.“

Ohlédla se po obraze, který visel za rozžhavenými kamny (a trochu nad nimi), a v obličeji se jí zračila hrůza. Ale tiché zaklepání se už neopakovalo. Snad se nám to zdálo? Vtom Baghíra zaječel a tasil

drápy. Zarýval je do dveří, zatímco jeho špičáky po jejich povrchu klouzaly. Oněmělá Žaneta se mě pokusila zadržet, ale vyvlékl jsem se jí a mířil ke zvláště tvarované klice. Chyběl metr, a tu se sama hnula...

15. První snový přerýv

Pojednou jako bych se vytrhl ze spánku.

To probuzení nebyly nervy, ale určitě to byl přerýv. Ale v čem a odkdy sním?

Někdo mou neomaleně cloumal, a když jsem otevřel oči, spatřil jsem zlatavými nitěmi protkaný proud paprsků. I vlasy. Padaly mi do tváře.

„Copak chceš spát do oběda?“

„Zdalo se mi o tobě,“ povídám. Utíkali jsme lesem k zahradní slavnosti, našli kolo a dojeli k zastávce, ale tam číhali pronásledovatelé, takže jsem sebral žeton.“

„Pro štěstí?“

„Jo. Bylo to v počítačové hře. Hnali jsme se potom na kole ke zdi obalené břechtanem, profrčeli úzkým tunýlkem a podle břehu se dojeli vyspat do chaty tvé tety. Přesně si pamatuji, jak jsem tě hladil a trochu jsem tě i svlékal.“

„Hm. Mně se zdálo to samé o tobě.“

„To jsme si kvit.“ A na chvíli nám připadalo, že je náš život snad pouze film, a toto pro filmy tak typické zopakování předchozího děje. „Jo, ale mám strašný hlad. Ty ne?“

„Mám. A tady nebude ani konzerva.“

Držela v ruce nějakou pentli, punčochu a obří hřeben. Pod nohama jí všechno lačně mňoukalo. „I kvůli kořatům bychom měli jít nakoupit,“ řekla dosti důrazně.

„Tak jo. Ale je v údolí Svitavy vůbec krám?“

„Svitavy? Ne. Tady neteče Svitava. Ani Úslava. To je Styx.“

„A krám?“

„Tu stával. Vlastně celá ves. Vždycky jsme tam s Amálkou chodily.“

Rozespale jsem se posadil v posteli a teplé paprsky mi hladily obličej, ale její vlasy se bohužel vzdálily. Šíré okno bylo prozářeno, protože Žaneta odtáhla těžký závěs. Odhodila jej, takže se válel na podlaze jako mumie. Kořata na něm zvesela zápolila.

Rozhlédl jsem se nitrem chaty a všiml si, že přes obraz nad kamny je teď podobný hadr, ale nedokázal jsem si vybavit, kdo z nás dvou ho přes plátno v hrůze přehodil.

Chtěl jsem jít a strhnout matení, ale prostě jsem nemohl. Jak to? Náhle jsem si připadal vyrobený snad z melounového cukru plus krajně letargického molitanu.

Přesto jsem jako robot přistoupil k oknu a hleděl na řeku. Protáhl jsem se (po vzoru kotěte) a povídám: „Jdem nakupovat. Ale ty mi prozradíš, co tě tak vyděsilo v obraze.“

Žanetě přelétla obličejem chmura, jak se tomu říkává, a slunce zašlo. I mrak se totiž chmuřil, ale jakési zbytky paprsků se dotýkaly jejích vlasů. Někteří z vás to, vím, nikdy v životě nepoznali, ale já se cítil Žanetě oddán. Chtěl jsem ji vždycky chránit i s jejími tajemstvími. I kdyby to byl vše omyl a ona jen sfingou bez záhad, jak říká Oscar Wilde.

Sama řekla: „Včera jsem si teprve všimla na tom stromě, chci říct na tom namalovaném, co mě děsilo už jako malou holku.“

„A co?“

„Dělo se to roky. Jako by mě obrázek zneužíval, ale já zapoměla a ty věci vytěsnila.“

„Možná tam byla pirátská lebka, která tě obtěžovala?“ řekl jsem ironicky. „O tom píše Louis Stevenson. Znáš ho vůbec?“

Neposlouchala mě však příliš. Prostě řekla: „Lebka ne. Něco horšího. V obraze se dá kolikrát i zpupně bivakovat, jsi-li stromolezec. Věděls to? Nebo tam jde rovnou bydlet. A v tomhle dubu už je roky zakletý brčálový běsík. Ďasík. Jako by se urodil z vodnických řas. Nebo tam určitě bydlí aspoň jeho pitvorná hlavička. Malá. Moc.“

Vysušená. Jako ta tropická tsantsa. Nepochybuj! Existovalo to daleko v Afrikách paměti a mezi jinými zážitky a existuje to v realitě. Existovalo to vždycky a ty jsi dneska zvedl svícen a ozářil pravdu. Vzpomínku. Oči, ústa, hlavu boha Pana. To zlý místo v čase, anebo prostě flek ve větvích.“

„Zbláznila ses?“

„Proč? To ty jsi ho trefil světlem. Kápls na něj. Prosvítíš jeho teritorium,“ ukázala si bezděky na spánek. „Udržela jsem ho v paměti jako zlotvora. Dodnes. Zůstal mi zaseknutý ve žlábkou mozku, akorát dlouho nevystřkoval růžky, ale teď jsem tu věc uviděla zase a vzpomněla si jako na blýsknutí čepele. A na všechno. Ale vlastně nevím, ono je to tak dávno.“

„Maximálně patnáct let.“

„Ale uplynuly nám ty roky velice pomalu, že? Asi jako řeka času za oknem.“

„Není to řeka času. Podobně to prostě v mládí chodí.“ Upřeně jsem Žanetu pozoroval a můj sen se rozplýval jako úlomky, které mizí spolu s bázní ve vlnách.

Propadliště řeky i propadliště téhle dívky (nebo jsou obě pomyslná?) mě jaksí vytáčelo. Tu sluníčko konečně odplavilo k Plutu poslední střípek našich dětských úzkostí a stála přede mnou reálná Žaneta. „Co to máš na sobě?“ zeptal jsem se okouzleně.

„Nevidíš? Ty černý šaty byly možná sexy, to já nevím, ale skoro je mám na hadry. Toto jsem vyhrabala v truhle. Co říkáš?“

„V pase ti sedí.“

„I jinde. Nejsem teď opravdu anglická princezna – ještě vzpomínáš, jak si brala Harryho?“

„Není nad monarchii.“ Ale zůstal jsem trochu ironický.

„Není. Teta šatičky nosila v šestnácti. Jsou to ony. Mně je devatenáct a půl.“ Stala se smíškem, který se směje zvonivě. „Líbí se ti?“

„No, jsou moc hezký. Jako ty.“

„A nepřipadají ti přehnaně starobylý?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Vypadáš jako nejpřitažlivější princezna od Versaca. Možná víc z *Tisíce a jedny noci*.“

To ji částečně uspokojilo. Dodala: „Odpoledne se musíme podívat, jestli tu není schováno nějaké zrcadlo.“ Naposled si ledabyle, neprinceznovsky prohrábla vlasy. „Chci být před zrcadlem, rozumíš?“

„Sama?“

„S tebou. Teď si ale taky něco obleč, protože nákupy nepočkají.“

Poslechl jsem. Odněkud vyhrabala tašku. „Hodná truhlička,“ zaslechl jsem a viděl, jak Žaneta takřka laská víko: „Kéž bys odteď ukryvala vše, co kdy budeme s manželem potřebovat.“ Zasmála se. Jenže mně do skoku nebylo.

Došněroval jsem si tkaničku, a když jsem natahoval bundu, zavadil jsem o paklíč. Zřetelně se mi vybavil sen o klesající klice.

Nebo to nebyl sen? Vyčkává ještě stále tam před prahem kilometr vysoká housenka? Vyšli jsme do jitra. V údolí nad řekou panovalo ticho táhlých strání, paprsky nás oslnily a teplo vás v takových momentech udeří přes víčka i po hřbetech rukou. V horku poté šlapete jako nebojácní. Sestoupili jsme se schodů. Minuli bicykl. Jeho ráfky se leskly opravdu zlatě. *A šli a šli, psává se. Pohupovali se na špičkách a patách.* Připadali jsme si jako fenykloví otakárci, Vysoko nad dumavou řekou. A voda jiskřila. Houštiny voněly. A houštiny přece bývají přirozeně nadpřirozenými OCHRÁNCI morčat, milenců, koťat i dětí.

Obrátil jsem se takřka jako rytíř k chatě a spatřil v ní kupodivu pouze nuzný, starý příbytek. Nic víc. Propadala se do hnědozelené vegetace, přelévající se přes její střechu, jako by kypělo zelené mléko. Stráň tam vzadu byla ukrutně strmá a hustě zarostlá. „Líbí se ti tu?“ zeptala se Žaneta.

V duchu jsem odpočítával po bodech, co bych na chatě překopal. Tu jsem strnul. Na dveřích jsme museli předtím přehlédnout nápis. Slova cizím jazykem:

Teké-li-li sambra rampot. Magoga lama nibet.

16. Stezka údivu

Žaneta mě vedla podle řeky, jako bychom pěšmo pokračovali ve včerejším příjezdu na kole a již po pár krocích jsem si překvapeně všiml starodávných chat v houští. Chat tichých, i když ne totálně zpustlých. Naopak! Lapil mě dojem, že za některým z okýnek ještě dospává dvojice podobná nám. Nebo se milují.

Řeka a cestička se několikrát ostře zatočily. Právě jsme se blížili k převisu skály a k páté zákrutě, za kterou kvůli šípku nebylo vidět, když zaznělo hrčení.

Poněkud nás to zarazilo. Sype se snad támhle v kopcích hrách? Co cirkuluje? Žaneta lapila mou ruku a harašení se blížilo. Takřka jako malé zemětřesení. Zlověstně. Tiskla mi dlaň. Scenérie okolo mi přišla zvláštní.

Nad lesknoucí se zátočinu se v tom úseku sklání stará vykotlaná vrba, i vtáhl jsem Žanetu impulzivně dovnitř. Do kmene, asi jako se to stává ve známé hře. Vtiskli jsme se do dutiny a hned byli jako pěny. Políbil jsem ji.

Koutkem oka jsem pozoroval stezku a neviděl nic kloudného. Hrčení ztichlo, ale teprve v bezprostřední blízkosti. Těžce a přerývané cosi oddychovalo takřka mezi námi. Znovu to zahrčelo. Zvuk slábl. Vzdaloval se. Skočil jsem s křížkem po funuse na Stezku údivu. Nikde nikdo. Takže toto mé hrdinství zrovna nebylo. Žaneta, která se rovněž vynořila, si oprašovala starobyle orientální šaty. Odmetl jsem jí pro pořádek z vlasů cár pavučiny, pokračovali jsme v pouti surreálnou stezkou údivu. Až ke krámu.

Hrčivé extempore prozatím zůstalo pod pomyslným chvojím.

17. Jitro na břehu Styx

Krám stál mimo ves, o které se Žaneta předtím nejasně zmínila. Došli jsme k němu jako stíny, ale i plni nového odhodlání a takřka jako Bonnie a Clyde. Poněkud dominantně podotkla: „Zůstaň.“

„Proč.“

„Vzbudíme menší pozornost, když do obchodu vstoupím bez doprovodu.“

Čekal jsem tedy jako mopslík na rezatém zábradlí a všiml si, že domy za prodejnou se stále zmenšují a perspektivně propadají do záplavy přerostlé trávy a stářím zkřehlých třešní. Sad práchnivěl. Atmosférou přesto připomínal sud střelného prachu. Nikde ani živáčka. Kam se poděl veškerý zdejší lid? Snad jsou v práci? Ani jeden jediný hafan neštěkl. Nic. Jako by tento svobodný (a islamisty, doufejme, nepodminovaný) kraj upadl už kdysi dávno do hlubokého spánku.

Možná je ale třeba jen rozmnožit šípkové růže. Nebo sezamová semínka. Otevřít někde kohoutek. Škrtnout zápalkou. Žaneta se podezřele dlouho nevracela. Usnula?

Začínal jsem být neklidný. Taky bych se už raději vzbudil. Pustá prázdnota okolí mě deprimovala a vyváděla z míry. Copak nikdo nenakupuje? Všichni vše mají jako v dokonalém komunismu? Asi. Ani jediný venkovan s elánem či bez něj doposud nevyšel z obchodu a žádný dovnitř nevstoupil. Hnul jsem se a mířil k zeleným dveřím. Tu se otevřely. Žaneta se prohýbala pod tíží k prasknutí napěchované tašky a cynicky dělá: „Chyť druhý ucho.“

„Rád. Hele, brouku, kdo tam je? Nechtěli tě vevnitř ožulit?“

Místo odpovědi se zastavila – a pěst ponechala jen milimetr před špičkou mého nosu. „Ne. Ale omylem jsem chtěla platit tímhle.“ Rozevřela hrst. Uviděl jsem slisovanou placičku kovu. „Aha.“ Ta desetikoruna. Šťastný žeton od žluté zastávky hrůzy. Převracel jsem jej v prstech. Ubírali jsme se podle řeky. Slunce klouzalo se zručností zdroje paprsků po hladině, která se stala jen rozválenou mincí. Všude vše čířikalo, bzučelo a tikalo. „Na!“

Chtěla, abych si neplatný kus oběživa uschoval pro štěstí. Dal jsem jej mechanicky mezi papírové peníze a sehraje to snad podobnou roli jako pověstná puška na zdi v prvním jednání. To jsme se už vítězně blížili k chatě.

„Co je támhle?“ ztuhla. Ukazovala na protější břeh.

Zatímco ještě včera mi připadalo, že tamní pobřeží ani neexistuje,

teď jsem v oparu rozeznával Celníkovu džungli. Listí v nazelenalém přítmí se dotýkalo nehybné hladiny zátoky a splývalo v těžkých trsech. „Vidíš?“ mířila tam Žaneta špičkou malíčku. „Lodka. Nemrzí tě, že zatím takovou nemáme?“

„Škoda, že nám nepatří. Chtěl bych rovnou komandovat flotilu. Jako admirál Hornblower.“ A tu jsem shodil bundu a začal si rozvazovat tkaničky, zatímco Žaneta klesla pod tíží nákupu. Mrzutě nechala tašku v trávě. Povídám takřka jako Jánošík: „Přeplavu. Přitáhnou ten člun, i kdyby v zubech.“

„Ale neblbni,“ klekla si obřadně před mou botaskou. Zašněrovala ji. „To tě nesmí ani napadnout,“ zvládla bravurně i kličku. „Jak dlouho jsme nic nejedli, vždyť ty musíš být jako dutá moucha ze spálené Austrálie. Ťulpasi! Jen velice nerada bych byla, vaše veličenstvo, kdybyste se mi utopil. Takže koukej brzdit, bojovníče, a hezky se zase obleč.“ Podávala mi potrhanou bundu bez knoflíku a já smířlivě povídám: „Až se najíme, člunu se zmocním. Ale je naše *společná* kořist. Jasně? Tys ho první viděla, takže patří víc tobě.“

Znovu smutně poklekla a ponořila konečky prstů do Styx, jako by ji vody elektrizovaly. Hladina jiskřila. „Je studená,“ řekla.

„Mně to nevadí.“

Pochopila, že **sem** mnou nic nepořídí. „Víš co? Po snídani se oba půjdeme vykoupat.“

„Na to je zima.“

„To si protiřečíš.“

„Jako každý geniální blb.“

Nezasmála se. Tak či onak jsme na sluníčku zapomněli na pronásledovatele. I na hrčení. A šli a šli a minuli ještě pět polorozpadlých chat a známou vrbu. Spočinul na nás stín. Proč, to nevím, ale záclonka za oknem jedné z chat se chvěla. Strání za jinou se cosi klopotně ploužilo. Kdesi za námi vrzly dveře, ale když jsem se prudce otočil, nehýbalo se pranic. Ani housenka. Konečně jsme došli k té naší chatě. Docela bych si oddechl, ale zlověstný nápis vnesl do našeho spoluzití další stigma. Skvěl se na dveřích a pod bríšký mých zvědavých prstů. „Co myslíš, Žaneto? Už to tu bylo vyryto včera?“

Jako by noční strašidlo vpálilo nápis do dřeva hrotem rozžhaveného kordu. Žaneta takřka povýšeně i poněkud hrdelně odvětila, že za jejího dětství byla ta samá prkna „samozřejmě čistá“. Dlaň mi položila na hřbet ruky. Zdvihla ji. Polaskala cizí nápis bříškou prstů, jako by jí čímsi neodolatelně přitahoval:

Teké-li-li sambra rampot, magoga... Chtěla to recitovat, ale zacpal jsem jí pusou: „Ne! Ne! Proč nahlas?“ A stále jsem vzpomínal, co odpovědělo na tutéž hatmatilku prázdné okýnko obdařené bílými rukama:

„*Goga sambra tantor nibet.*“

18. Modla

Zlobilo mě, že ta slova vůbec vyslovovala. O bérce se nám zatím otírala kořata. Já odemykal. Opatrně jsme vstoupili, bedlivě se rozhlíželi. Neviděl jsem ani jednu věc, která by neležela na původním místě. I když... Nepřidalo takhle náhodou nějaké strašidlo Drakisá stravu do misky?

Pustili jsme se do přípravy snídaně.

Vybral jsem popel, a když jsem zametal, chtěl jsem vyhodit střepy, ale Žaneta mě zadržela: „Ne. Slepím je. Bude to maskot.“

„Tohle? Ty se vzpamatuj.“

„Ale! Prve jsi to potmě rozbil. Opraví se. Copak jsme barbaři?“ Otevřela truhlu a výskla: „Lepidlo. Napravíme, co jsme rozmlátili.“

Nebude to mít **ta** mák smysl. Ale mlčel jsem. Aníž jsem si to uměl vysvětlit, pociťoval jsem ke střepům nechut. „Udělám to,“ řekla přesto. A mně připadalo, že v dále zavyl na stránkách vlk. Míza údolí a varování. Blížili se.

Věděl jsem, že si Žaneta urputně zkouší vybavit nějakou vzpomínku, zatímco kořata spokojeně chlemtají mléko, a s údivem jsem se znal, nakolik jsou jazyky lžičkami, opakovaně se vracejícími do tla-

miček. Sotva kdy se kočka může pořádně napít! Divné. Ani mnozí lidé si nemohou užít života.

Někteří dělají vše, aby ten život naplnili, a stejně si připadají jako z molitanu. „Žádný živý organismus nevidí stoprocentně vlastní okolí,“ sdělil mi tichounce kuriózně molitanový hlas. Dodal: „Smysly lidstva jsou šizeny.“ Tu jsem si opět vzpomněl na Lorence.

Hovoří ke mně kamarád z dětství? Co je? Co se děje? Mluví ze vzpomínky? Zmlkl.

Po snídani se Žaneta opřela předloktími o stůl a sklopila oči. Uchopila první střep. Zkusila je skládat jako puzzle. Neuznával jsem tak marnou ztrátu času, nechápal ženy a přistoupil k oknu. Kde je cokoli foglarovského? Venku se dělalo nádherně. Zeptal jsem se: „Co nechat lepidlo na večer? Pojd'. Prozkoumáme ještě kousek Pobřeží údivu.“

19. Kapalným živlem

Došli jsme na místo, odkud jsem prve zbystril člun. Ani tentokrát jsme nepotkali živou duši; jen u jedné z miniaturních chat poblíž duté vrby se mi zdálo, jako bych slyšel tlumené hlasy, hlásky jako vrnění. Bzukot dvou čmeláků z pohádky. Sotva jsme se zastavili, zavládlo ticho.

Usedl jsem na balvan, zouval se. Žaneta zasmušile pozorovala svěšené baldachýny větví naproti. Konstatovala: „Varují nás.“

„Blbost.“

„Hele, to ne. Buď na sebe opatrný.“

„Bez starosti,“ ponořil jsem se, překotně překonával nesmírně ledovou řeku a byl zatroleně rád, když jsem se v zelené zátocě konečně dokázal zachytit převislé, splývající větve smuteční vrby. Žahla mě čímsi a zase jsem se pustil a plaval nyní pod krásným rostlinným stropem. Spolu s temně zeleným přítímím obklopilo mou maličkost ovzduší vodní hrobky a já cítil pach bahna. Přesto jsem si neochvějně

a ráznými tempyrazil cestu řasami i plovoucím listím, až jsem dohmátl na loďku. Vtáhl jsem se dovnitř přes pomyslné brlení. Kdoví, proč mi připadalo, že tím tady na Zemi vše skončilo.

„Zdaleka ne vše,“ vynořil se vtom odněkud molitanový hlas. Znovu!

A zelenavý člun? Tady! Uvnitř netlela žádná mrtvola, ale vesla ano.

Spletí větví jsem se prodral na zád, kde jsem si všiml zrezivělého řetězu, jehož konec někdo ledabyly omotal okolo pahýlu stromu. „Teď vlez do bahna,“ řekl hlas v hlavě. Poslechl jsem. Uvolňoval člun. Ohlédl se. Bože!

Místo Žanety jsem spatřil opáleného chlapa s kšiltovkou, v modrých riflích a v bílém námořnickém triku. Má ty petrželi! Palce měl vražené do předních kapes a zhoupł se uličnický na patách, když mé lásce odpovídal na nějakou otázku. Vzpřímený, sebejistý a první tady. První člověk v údolí, i když, pravda, v krámě taky musel někdo prodávat.

20. Jsi-li veslař, nezešílíš, zesílíš a přežiješ

Práci jsem dokončil překotně: anebo vy byste nešíleli? V šoku mě dokonce napadlo, zda se naše dobrodružství neodehrávají pouze ve snech. Anebo v nějakém obraze. Například v tom od surrealisty Victora Braunera. A kdopak ví? Třeba vegetujeme jen uvnitř krajiny vlastní rozjitřené, paranoidní fantazie. A pak... Konečně! Řetěz rozmotán, nesmysly zaplašený. A jen se řetěz až příliš podobá chapadlu krakalice, která prahne hned po návratu na dno. Aj! Vyklouzl mi. Skočil jsem do loďky, povážlivě se zhoupł, chopil jsem se vesel a plul co ledoborec pohupující se změtí větviček a řas, až jsem se konečně vymanil tropicky zelenavému přítmí. Pravidelnými záběry jsem se zády napřed blížil k břehu. Když jsem vesla zvedl, crčela z nich voda. Ohlédl jsem se a Žaneta mi vesele mávala. Stála na balvanu, točila nad hlavou vrtulí mé bundy a byla sama.

Za pár chvil jsem přirazil k břehu. „Fantastický!“ výskala. „Opravdická loď. Není děravá? Skáču!“ Na komíhající se palubu ale vstupovala opatrně.

Přesto se zapotácela a pár vteřin to vypadalo, že se obeznámí s chladem vody, ale získala rovnováhu, uvelebila se na sedátku a následkem starodávnosti jejích šatů jsem si okamžitě připadal jako ve filmu o pirátech. Podala mi bundu. „Kam se vypravíme?“ povídám.

„Přece domů.“

Odrázili jsme, já loď natočil jako Arthur Ransome. Začal jsem pravidelně veslovat. To, že se mi nezmínila o cizinci, mi však nešlo na rozum.

Znala jej z dřívějšíka? Mívám vidění? Další sen? Kdo je soused a odkud přišel a kam se ubírá? Jak to, že se vypařil? Otázky zkrátka někdy blbci táhnou hlavou jako mraky a přistihl jsem se, že se odpovědi bojím. Žanetu jsem pozoroval stále pochmurněji, ale nevšímala si toho. Ššš. Sunuli jsme se vstříc lenivému hlavnímu proudu řeky.

Šťastna si zaclonila oči, když napjatá zkoumala břeh. Proplouvali jsme bludištěm záhybů. „Puť mě k veslům,“ navrhla. Prohodili jsme se. Usadil jsem se na přídi na bundu a byl zvědavý, zda jí to půjde.

„Ty ses možná s pádly narodila,“ povídám. Sebevědomě pokukovala, kde co lítá. Neuměl jsem odtrhnout oči od úsilí dámy-tygra a zapomněl navigovat, takže jsme vzápětí parkovali v houští.

„Couvni,“ povídám. „Skrč se. Proboha. Ani hnout.“

Chlad mě obešel.

Scenérie výletu se přetavila jako v Jekyllově zkumavce. Sledovali jsme divné, podlouhlé těleso v proudu. Kánoi. Uprostřed cosi vězelo, jako by se to vezlo. Bylo to strnule groteskní, sugestivní a mělo to lidskou hlavu a starý, hranatý klobouk. Strašák ze zelí. Asi jej zelináři poslali po proudu. Zpod lemu hučky trčely do stran leskle vodnické kusy slámy. Šílenému plavci spadaly ty vlasy i přes límec. Měl upnutý černý plášť a celičký se leskl, jako by lilo, ale ono bylo krásně. A na hrudi, těsně pod bradou se mu na tomto božím světě blyštěla spona.

Ale nejzvláštnější se mi zdála barva obličeje. Takřka stejně žlutá jako omítka děsivé zastávky.

21. Nibet z Tibetu

Po celý čas, co nás nestvůra řeky bez hlesu mījela, nehnula brvou. Neveslovala – a vypadalo to, jako by kánoi až někde u pramenů strašlivou silou odstrčili. Tvor plul z dětství do dospělosti. Nebo se naopak stával dítětem. Jako tramp v pátek. To jsem si aspoň spontánně pomyslel. Příšerník ujížděl z osamění k pomyslným přátelům, ale z reality se bezděky propadl k surrealitě. Jeho oči se upíraly do prázdna a celkový obraz připomínal monstranci, ale malovanou Hieronymem Boschem. Už se vzdalovala a brala mi iluze i spoustu dechu. Řídil molitanový paňáca kánoi? Ne. Řídíme své osudy? Kdo ví. Tak či onak zmizel bez oslavných fanfár, detonací a efektu ohňostrojí, jako by nikdy nezažil zahradu, kde by se tančilo. Už byl pryč. Ztratil se za ohybem Styx. A jako by se řeka rázem stala tokem marnosti. Ani málo jsem se nedivil, že i Žaneta zůstala notně vyděšená. Ticho vládlo kraji. Oba nás skličovalo.

„Byl to sen.“

„Ano. Sen.“ Smáli jsme se. Podobné zjevení je jako detonace tří srdcí a věru sebedůvěry nepřidá.

„Chlapík se vozí po řece a možná umrzl. Nebo musí být slepý jako netopýr,“ pokusil jsem se moment hrůzy odlehčit. „Není to náhodou Bludný Holanďan?“ chopil jsem se vesel. „Asi sežral utrejch, ne?“

Skvělou Žanetu jsem po zbytek plavby zpola hystericky živil námořní a rybářskou latinou, v níž se to jen hemžilo zvolna putujícími vraky plnými rakví a obživlými utopenci, co se k vám dostaví na drinky do přístavních krčem, jste-li barmankou, a pak jsme přirazili k břehu takřka u chaty. Ještě pořád jsem zůstával v upovídáném šoku a... I když jsem si to nepřiznával, vládla mi paranoia. Odnepaměti. A každý jsme nějaký. Někdo i vrahem. Jiný ovládnán vlastním stihomamem. Ještě na břehu jsem se polekaně rozhlížel a Žaneta pravila tónem učitelky: „Přestaň už konečně s těmi nechutnými historkami. Nechápeš, jak jsem se na plavbu těšila?“ Neohrabaně zkoušela připoutat člun.

„Zkontroluj kořata,“ dotkl jsem se její paže. „Udělám to sám.“ Vtom od chaty zazněl výkřik a uviděl Žanetu odskakovat od pootevřených dveří. Smekla se z nejspodnějšího schodu a žuchla do trní; asi si zvrtila nohu. Stál jsem již u ní, svíral její ramena a spatřil obraz zkázy. Šaty se jí na několika místech roztrhly. „Běruško! Je ti něco?“

Zírala mi do očí: „Rozmačkáš mě.“

„Možná je to násilí, možná ne,“ pustil jsem bytost s druhým křídlem. Pokračovala: „Nechod tam.“ Ale já vstoupil. A uvnitř seděl u stolu starý muž.

Měl věru zvláštní bělma, která mi připadala ještě žlutější než banánové slupky. Svět viděl divně rozšířenými zornicemi a měl žilnaté ruce. Nebyly upracované a zdály se bělejší než padlý sníh. Levice se zvedla a z klubka prstů jeden jediný vystřelil a cílil ke mně s dotazem:

„Jste snad zdejší?“

Znal odpověď. Jsme náplava. Potutelně se usmíval. Bídák! Ale zmoohl jsem se pouze na křečovitě zavržení hlavou. Bílé vlasy okolo lysé lebky spadaly na starcova ramena. „Kdo jste?“ povídám.

„Kdo vy?“

Jenže to věděl.

„Nibet,“ představil se po chvíli teatrálně. „Frastelin Norman Nibet.“

22. Vlastně ne z Tibetu neboli „Mněha“

Přes desku stolu natáhl ruku, ale nestiskl jsem ji. „Proč tu dívku nezavoláte?“ zachraptěl. „Opravdu jsem ji nechtěl vylekat.“ Ale Žaneta stála na prahu.

„Odpusťte překvapení,“ bručel kmet a sledoval buď kamna, nebo obraz. Ten byl odkrytý!

„Máte klíče?“ zeptal se. „Sotva. Vloupali jste se tedy do chaty.“

Žlutě zkoumal Žanetu: „Vaše teta byla má přítelkyně. Než umřela, svěřila mi klíč.“

Dívka pružné postavy, se kterou jsem do těchto končin docestoval na kole se zlatými ráfky, se ocitla v rozpacích a ošivala se, i povídám: „Pokud nás netaháte za nos a nejste Ježíš nebo Michael Jackson.“

Zasmál se. „Či Lucifer, co? Víte, on ani Kristus zrovna nebyl světloňoš, i když si to lidi myslí, ale tady křížuje řeku, jako by už roky na někoho čekal.“

Žaneta uchopila v koutě Baghíru.

„Nebyl jsem přesný,“ pokračoval Nibet, když to postřehl. „Klíč mi patří, ale nebydlím tu. Nemusíte se loučit s kotětem. Žiju u zátoky. O kořata se starám, protože sestra je na ně alergická.“

Ačkoli hladila Baghíru notně usilovně, nezapředl a nezapředl. Hlesla: „To vy jste strašil v noci?“

Přikývl. Omluvil se.

„A obraz?“ povídám. Magneticky přitahování krajinou na plátně jsme vespolek zírali k vrcholu na plátně „vytetovaného“ stromu (asi to byl ořech) a jako by kmen na mou duši pučel nad kamny. Rozpráhoval korunu jako fantom náruč. Položil jsem Žanetě nenápadně prsty na jistý bod páteře a řekl: „Mám otázku, parťačko. Možná není vhodná chvíle, ale kdo to byl ten chlap na břehu?“ Opatrně jsem ji vzal za předlouhé vlasy. „Povíš nám to?“

Pustila kotě, to se okamžitě naježilo a překotně couvalo do kouta. Druhé stálo kus od uhláku. Výbojně, se vztyčeným ocasem, se zježenou srstí. Jejich nová paní prohodila: „Žárlíš?“

„Co ti tlačil do hlavy ten frajer?“

„Vy jste tu nová? Jo. Takovou měl otázku.“

„A dál? Co bylo?“

„Co by. Flirt.“

Skutečně to prohodila. Usmála se.

„Proč se sladce usmíváš, co? Proč?“

„Pro slepičí kvoč.“

Stařec-svědék mladosti se ošil. Aby to napravil, řekl: „Spelman ví, že jste na útěku.“ Sebral se, úkosem mrkl na obraz a zkormouceně za-

mířil ke dveřím, kde zachraptěl: „Starejte se o kočky.“ Už balancoval na schodech a ne, nemohl jsem si nevybavit, co jsem jako dítě vedle koťat cítil také ke králíkům a k morčatům. A co? Něhu. Měla však specifickou formu. Byla to... *Mněha*. Ano. Tak bych jí říkal.

23. Záhada zdi nad kamny

Zabouchl jsem za Nibetem, pár chvil jsme mlčeli. S jeho odchodem se nebe začalo s pozoruhodnou rychlostí zatahovat kalnými mraky. Najednou se zvedl vítr. Pitvorná křoviska okolo chaty skotačila jako živá. Slyšeli jsme je. Zvuk smrště sílil. Na parapet dopadly první kapky. Schylovalo se k bouři: Chvála Bohu za chatu, kde si zatopíme bukem, když předtím utěsníme skuliny. Kéž se tu začneme cítit bezpečně. „Anebo jako slyši v doupátku,“ ušklíbl jsem se. Útulný příbytek se ocitne v srdci rozběsněné krajiny.

Co hůř, stále jsem měl pocit, že máme v patách je. Utekli jsme snad od zla žluté zastávky, ale zelené pění řeky ani náhodou. Neunikli jsme vrbám, a já dokonce znal povídku Algernona Blackwooda, v níž vrby zlobily... Vzpomínal jsem i na bílé ruce z vlaku, svahilštinu, hrčení tam, u vykotlaného keře, voskovou figurínu v kánoi. Ozvalo se táhlé dunění, ale rachot hromů zanikal v dešti. Prásk! Řeka se zničehonic zpěnila zběsilým přívalem průtrže a my slyšeli čtyři biliardy bublinkových proudů. Říční proudy se valily po střeše i skrz okap, ledový vichr se v poryvech opíral do dveří. Ucpanými štěrbinami dovnitř pronikal dech řeky v podobě lepkavé mlhy. Zatmělo se, takže Žaneta raději zapálila svíčku. Zatím jsem zatopil. Oheň se rozhořel. Seděli jsme s koťaty na posteli a já měl ruku na její noze. Oknem jsme viděli do jícnu rozběsněného nebe, zatímco Mourek předl a Baghíra usnul. Lidem jako my spánek nehrozil. Ale neutuchající hromobití tedy kočkám nevadilo a uvnitř vytopené chaty bylo koneckonců příjemně. Praskalo dřevo. Nebýt obrazu, ozařovaného mihotavým plamínkem na stole, cítil bych se vyrovnaně. Jenže bizarní krajina

v rámu mě nenechala. Jistěže to nebyla žádná Gogolova *Podobizna*, ale támhle dole se skví cosi jako podpis. **Rorerich.**

Ledacos jsem nechápal. Proč Nibet obraz odhalil? Co o jeho podstatě ví? Je vážně Nibet?

I Goga totiž bylo přiléhavé jméno, které by mu slušelo. Co by asi ten obraz vyprávěl, kdyby mohl? A co by nám pověděla holka z jeho srdce? Co asi viděla? Nějaký souboj? Duel? Bohy? Pana? Nevím proč, ale najednou mě napadlo, že zpovzdálí sledovala souboj mezi mnou a nějakým jiným mladíkem. A sledovala utkání uhranuta, aniž zcela rozuměla.

Na kratičký, divnému vraku z pobřeží se podobající moment, jsem předzvěst pochopil.

24. Tajemství dubu

Žaneta šimrala Baghíru mateřsky pod krkem. „Sandy, já už nechci na tu pitomou hlavu na obraze myslet.“

Ohromeně jsem vzhlédl. „Jakou hlavu?“

„Spíš hlavičku.“

Jako bych kráčet celých sto tisíc let po březích tří set třiatřiceti stříbrných řek. Lstivými tunýlky. Ale já místo toho zašel ke kamnům, u nichž dokonce ležely knihy. Jedna od Poea, druhá od Arthura Machena, třetí od Patrika Linharta.

Jistěže se pokaždé vyvrbí barbar, který by jejich horory s rozkoší mrštil do plamenů, ale já to pochopitelně nedokázal. Opřel jsem se bez obav o desky jedné té knihy a bedlivě prohlížel imaginární korunu stromu na obraze. Ne. Nenacházím nic kromobyčejného.

„Přece je tam zvláštnost,“ řekla Žaneta. Zkormouceně potřásla hlavou. Nato se konečně odhodlala. Odložila kotě, přistoupila ke stolu a vzala svícen. Když jej zvedala, venku se oslnivě zablesklo. Sinavé světlo na okamžik prokreslilo každíčkový detail místnosti. Na zemi jsem registroval zblýlé střepy a vzpomněl, že z nich touží seskládat

původní sošku. Okenní rám drnčel a cosi mokrého čekalo hned za sklem. Bože! Až do detailu jsem vnímal svěšené plátno nad kamny a na desetitisícinu vteřiny se TO na mě ušklíblo. Tvář.

Škleb vržený sekvencí listoví. Hejkal a čertisko v jediném. Ještě nedoznělo hřmění a Žaneta stála i se svícnem za kamny. „Sandy! Pokud se podíváš dobře na pravou horní větev, tak i bez představivosti, ale tu ty máš, uvidíš dost malou hlavu ďábla. Ale pozor. Je překvapivě zelená.“

„Nežul mě. Nic nevidím.“

„Tak to jseš prkennej. A víš co? Nediv se. Ďábel tkví v detailu. Umí se skrývat.“

Napadlo mě, že to ale víc platí v kolektivech. V pracovních procesech, na půdě fabrik. Úřadů. Ale tady? Přece jsme sami. „A je to jen listí, je to jen listí zelený.“

„Zelený i žlutý. Žlutý jako nebezpečí. Jenže to okolo není román Maurice Leblaca, nemyslíš? Anebo jsi slepý? Šklíbí se to. Masky doktora Fu-Manchu i Gorgona. Ha, ha! Hlava ďábla. Satanáše. Tvořená listy jedné jediné bachraté větve. A že je to banální? Tím hůř. Narodilo se tam peklo. Je i na zemi. Nesvedu se na to dál dívat, ty snad ano?“

Přikývl jsem.

„Ale ty jsi nežil v dětství tady. Já jo. No, a bylo mi už tenkrát perfektně jasné, co to obnáší, a znala jsem částečně budoucnost. Tenkrát. Bylo mi jedenáct.“

„To si člověk zapamatuje dost.“

„Ano, ale najednou... Divný. Z tohohle nevím nic.“ Rozbrečela se. „Dokonce mám pocit, že jsem jako ženská k ničemu. Ještě... Každý zvíře má lepší instinkty!“

„Snad.“

„Určitě. A já všechno zapoměla. Nevím už, co na dubu roste.“

„Ořechy sotva. Je to vůbec dub?“

Váhali jsme, ale já jedno vycítil s jistotou. Nahoře v koruně žil satan. A shlížel. K nám. Mrkal střídavě po ní i po mně. Celičkou dobu. Po veškerý čas, v němž jsme takříkajíc vegetovali v chatě, ale i po kompletní dobu trvání světa. „A už jako holka jsem ho znala.“

Nebe překřížil zlověstně bílý záblesk a já nepotlačil výkřik.

25. Zelená tvář

Malá hlava byla šeredná, asi jako zčernalý ořech. Šklebila se náramně pitvorně. Groteskně i trochu jako nějaká šmíračka. Zírala ven z pomyslné dutiny obrazu a jako jeho zajatec.

Zda žila? Přinejmenším to tak působilo a pekelné miminko stromu vybavené bizarní mimikou mělo vlhké rty hasrmana a hýbalo se na vlnách staletého větru. Splývalo po tornádu a na pozadí duhy. Mělo ostré zuby upíra, blyštěly se. Skvěly. V záři každého dalšího blesku. Hle, jste v chatě (představte si to), a není chvilky, kdy vás hlavička nepozoruje. Parapet se chvěl. Kdesi strašlivě daleko venku kdosi ladil kytaru. Gestikuloval. A my? Vpouštíme cizince. Vstupuje skrz naskrz promočený, přerývaně oddechuje. Působí sportovně, na sto metrů bych jej možná udolal. Na sto metrů běhu.

Chlap ždímal kšiltovku, až voda crčela: „Díky. Venku je peklo.“ A nepřeháněl. Ta situace je ostatně před vámi, i když nikoli v obraze.

Blesk stíhá blesk, hřmění neutuchá. Spelman.

Přišel, zubí se. Stisk ruky má strohý, ale pevný. Usedá bez okolků na okraj postele. „Moc místa tu není.“ Na Žanetu krátce pohlédl. S obdivem. Zčervenala jako pivoňka. Uchopil jsem svícen, ale nakonec ho nechal uprostřed stolu.

„Jste sami?“ povídá Spelman. Otíral si předloktím tvář. „Nebylo by něco na převlíknutí, zlato?“ oslovil Žanetu žoviálně. Rozpačitě se šla podívat do tetiny truhly.

Přistoupil k oknu. Díval se na řeku. Po nebi se pohybovaly šílenou rychlostí cáry mraků, které připomínaly letící prsty. Stromy se ohýbaly až k zemi. Veškerý kraj se vlastně komíhal. V komíně skučelo neznámo. „Původně jsme měli se Žanetou za to, že je chatová osada opuštěná,“ vysvětlil jsem.

„Ani se vám nedivím. Ale není. To jsou jen mimikry, chápete? Páni! Je možný, že tohle skladujete?“

Přikývla. Podala mu balíček a řekla: „Truhla dává v pohádkách všecko. Až na jídlo. Vše od jehly po lokomotivu.“

Přeháněla, ale Spelman byl rád, protože pod motouzem objevil jakousi starodávnou šedou uniformu. Asi jako z první světové války. Nu, aspoň něco! Stáhl tričko, bez okolků jej ždímal, asi jako předtím čepici. Převlékl se. Uniforma mu padla.

„Byl jsem se kouknout, jak to vypadá s rybami ve Steinbachově zátoce, a cestou domů mě zaskočila mela. Řeknu vám! Nebýt pohostinství dvou milenců, odfouklo mě to mezi candáty.“

Žaneta se usmála. „Kafe?“

„Zatrolený Molitan,“ přeslechl její nabídku. „Psa by do tý sloty nevyhnal a on si nedá pokoj, on si nenechá poradit. Nic ho neodradí a jako boží idiot a hovádko kopíruje kontury řeky. Kontroluje nás? Jako výhybkář!“

„Vizionář,“ vyhrkl jsem. Spelman vzal Žanetu za ruku: „Pojďte k oknu, blázni. Vidíte? Sledujte Jidáše. Jako vždycky brousí po řece.“

Přitiskli jsme obličej na chladivou tabuli a po hladině se skutečně něco sunulo. Za žádnou cenu jsem ale nedokázal rozeznat detaily. Vtom se zablesklo. Za ohlušujícího hřmění jsme civěli už pouze do temnot (které se vrátily) a užasle jsme si dávali dohromady vše, co jsme spatřili. A co? Snad sochu? Strašidlo na kajaku?

Vypadalo to rozhodně přízračně. Spelman se měl k odchodu.

Kvapně se rozloučil, poděkoval za přístřeší a uniformu prý vrátí. Prý „po válce“, ale já mu položil prsty na paži: „Nechte vtípů. Počkejte. Jak víte, že jsme na útěku?“

„Jak?“ Odmlčel se. „To tu chápe i malé dítě.“ A zmizel v bouři.

26. Jsi smrt!

V noci se mi zdálo, že letím nad stezkou, vinoucí se podle řeky, a sem tam se mihnu některou chatou. Jsou hmotné, ale jde to. Ve snu se navíc staly domorodými chýšemi v Gabunu a řeka se valí exotickou Zemí bílých pavouků. Pokaždé, když doletím na konec stezky, jako bych se od čehosi pingpongově odrazil, i vracím se okolo známých

vchodů a okolo schodů a jsem neviditelný. A teprve před stařenkou podobnou shrbené vrbě mě napadá: Sám jsi smrt.

A není to tu výjimka. Každý, kdo skoná, má právo po smrti kosit. Každý se sám stane malou smrtí a jeho kometa nevyhasne dřív, než přibere alespoň jediného poutníka. *Salute*. A tak jsem tu. Já, chmýří. A kmitám nad cestičkou rychleji a rychleji, až chápu, že pendluji nad krajem kostí a disponuji právem výběru. Za neustálého komihání čekám, koho mi přihraje osud, a jak jsem si zničehonic vzpomněl, zvláště osobnosti umírají po třech.

27. Dočista zmizet aneb Útrobami obrazu

Probudil jsem se asi úlekem a zíral na lesknoucí se tvář. Byla bílá a patřila hlavě složené od brady až po temeno ze střepin. Bysta ještě nebyla kompletní, ale téměř ano. Díky Žanetině snaze. Dívka soustředěně pracovala na původní podobě objektu a brzy zjistila, že střepy nejsou ze sochy, nýbrž právě z bysty. Lepila úlomky jeden k druhému a výsledek se rýsoval přede mnou v sluncem ozářeném obdélníku na stole. Hrdinka surreálné práce se nad tím údělem pružně skláněla a napadlo mě: Dá to sice dohromady, ale výsledek její vlastní půvab nepředčí. A ona složí hlavu, to asi ano... Ale co z toho? Sotva dojde k nukleární reakci.

Nebo ano? Povídám: „Je to pěkný!“

„Přeháníš. Není hotová.“ A nebyla, protože... *Všechno je napůl*, blesklo mnou.

Ale slunce se dotýkalo Žanetiny vlasů a ona pro mě rozhodně jen poloviční nebyla. A jak by mohla být? V mých očích nepostrádala jediný střípek. Ačkoli ale pracovala pilněji než vítr ve vrbách, hlava profesora Dowella nebyla ještě pořád úplná. Půvabné prsty se už umazaly lepidlem a prohrabávala tříšť střepů, ale chvílemi byla bezradná a navzájem se ty její prsty proplétaly s hřejivými paprsky. „Už chybí snad jen sval z levé tváře,“ povídám.

„Jasně. Vyštrachám ten odštěpek... Nebo ho najdi,“ vyzvala z leg-race Baghíru, který se jí motal pod nohama.

Ale kočka není pes. Neposlouží. Rozkazy poslouchá, ale nevyslyší. „Tak tohle jsem roztřískal, když jsme sem vpadli?“

Sykla: „Jo. Tu škodu chci napravit.“

„Ztráta času.“

Zavrtěla hlavou. „Mýlíš se. Má to smysl.“

„Jaký?“

„Při práci se mi vybavují další a další vzpomínky na tuhle místnost.“

„A na dětství?“

Přikývla. Skoro automaticky jsme mrkli nad kamna. Mladá dívka tam stále seděla. Jisté to nebylo, ale patrně vypadala jako Žaneta tenkrát. Vlastně bývaly dvojnice. Pod obrazem leželo pár ošuntělých knih od Stevenson a Saši Grina, ale obličej holčičky jsme neviděli, protože se odnepaměti koukala dovnitř do plátna a do tamní krajiny.

Poprvé mě napadlo, že i vlasy se podobají Žanetiným. Přeskočil jsem pohledem ohradu, kterou má láska před nějakými třinácti lety ve snu rovněž ráda přelézala, a za ní... Co tam čeká?

Hrůzy? Každopádně chci postupovat. Zvolna vpřed.

Jen ve fantazii jsem se přehoupl přes hřeben zdi a nadobro pohřben vegetací jsem DOČISTA zmizel v obraze.

28. Dvě masky

Putoval jsem plátnem a snil, že jdu po stopách Žanety, ale najednou jsem narazil na žebřík, i šplhám tedy příčli za příčli, asi jako když Jakub vyrazil do nebe za obry, a ejhle, již jsem jako pozorná dýka a zaujaté procházím místa, která mi Žaneta vylíčila jako okolí hlavy stromového dáblíka. Ale nebyl tu.

Aspoň já jej nenacházel. Což o to, při pohledu z místnosti ho bylo možné nalézt, ale takhle zblízka... Ne! A přece jsem si tu tvář pama-toval, ó! Ó, jak jen se během záblesku odporně ušklíbla.

Lezl jsem dál, i když pouze ve fantazii, a tu jsem objevil místo, odkud vyrůstala pravá horní větev dubu, a mé oči vyděšeně strnuly. On.

Mráz mi letěl po páteři. Ta tvář představovala peklo. Ale současně měla rysy dávné Carrollovy Šklíby. Pod Žanetinými prsty zatím na reálném stole pučel druhý obličej.

Stromová maska přitom byla zelená, zatímco ta lepená spíš připomínala mléko.

Spolu s kotětem jsem jako zotročený hafík začal hledat poslední střep.

29. Sklep

Lezl jsem chatou po čtyřech a systematicky kádroval kouty a škvíry. Střepina možná někam zaletěla. Tu jsem se dostal k truhle a postřehl, že se pod ní táhne tenoulinký vryp. Opřu se tedy do té bedny, ale nehne se ani o píd'. Nikdy bych nečekal, že bude mít takovou váhu.

„Do toho!“ slyším Žanetu.

Tak jsem jí dal v duchu pusu a společnými silami jsme truhlu odstrčili. Koukejme, chybějící střep. Poslední přivažek pro mléčnou tvář bysty.

Náhle jsem si všiml staré knížky od Gastona Leroux. Ale Žaneta přistoupila ke stolu s hmatatelnější trofejí. Poslední střep odpovídal zbývajícímu otvoru v kebuli, a tak popadla lepidlo a... Listoval jsem zatím románem a sledoval ji, dokud mě neupoutaly padací dveře pod truhlou.

„Chata má sklep?“

„Zbláznil ses?“ Zavrtěla hlavou. To jsem už jako lékař proklepával prkna.

I chaty můžou mít vlastní podsvětí. Čarodějnické chýše dokonce vždycky. Zasmál jsem se tomu a mé poklepy nezněly zbaběle. „Co je tam dole?“ povídám.

Zatím jsme pravdu neznali a trvalo to ještě chvíli, než se poklop

podářilo všetečkům vypáčit. U nohou se nám otevřel prázdný čtverec. Jako paralyzováni jsme zírali do propasti.

Nebo je to divadelní propadliště pro fantoma? „Přinesu svícen,“ odběhla. Podržela jej nad prostorou. Zapálili jsme knoty a já se bděle natáhl nad jámu. Svícen prosvětlnil chladnou temnotu. K našemu údivu světlo nikde nenarazilo na dno a na stěny taky ne, nenarazilo vůbec na nic a vůkol se prostíral jen prázdně dutý, kosmický prostor, který bylo možné čímkoli vyplnit. Literaturou, obrazy, hudbou, fotografiemi, filmy, láskou. Nic dalšího mě nenapadá.

„Kdo je tam?“ zvolal jsem slovy, která kopírovala titul klasické povídky Johna Campbella. Slova zanikla bez dozvuků či ozvěny... „Zatroleně hlubokej sklep.“

Pustili jsme do propasti sirku. Padala a padala, my vydechli závratí. Ohýnek svítil za letu notnou chvíli, než se nadobro ztratil. Na dno se nedalo dohlédnout a já odstoupil. Stísněně. S poslední kapkou humoru povídám: „Nechci sýčkovat, ale neměli bychom asi ztrácet čas.“

„Jak to myslíš?“

„Já si tenhle šílenej objev překládám takto: Máme jen své životy a oba žijeme nad propastí.“

30. Živoucí mysl venkova

„Chata je nebezpečně poddolovaná,“ položil jsem dlaň na stěnu a zvažoval, kde má zeď pevné základy. Asi nikde? Navíc na ní je jistý obraz.

„Dveře dolů do sklepa zase zavři,“ řekla Žaneta a nevím, jak se to stalo, ale líbali jsme se. Dvě energie se spojily. *Nebyly to už jen dvě masky.* Vyřezávanou truhlici jsme přisunuli na původní místo, a když jsme posléze šli nakupovat, ubírali jsme se tou samou stezkou jako včera, ale Žaneta v šatech princezny. Jednu ruku si občas pokládala na břicho. Ne, neřeknu vám, nakolik bylo její odění anglické a nakolik orientální, ale dozajista se zdálo být vznešené.

„Nečekáš dítě?“

Zasmála se. „A zase nikoho nepotkáme,“ řekla po chvíli unaveně.

„Ale někdo tu přece musí žít. Nebo Spelmanovi nevěříš?“

„Možná kvákal spíš o létě. O sezóně. Teď tu nikdo nebude.“

Leda hysterická prázdnota podsvětního kosmu, myslil jsem si a možná měla pravdu, ale když jsme míjeli nejbližší polorozpadlou chatrč, tu chatrč bez naděje se utápějící uvnitř temného brčálu houštin, zřetelně jsem zpozoroval oválnou lidskou tvář.

Dívala se po nás, i když bezhlesně, a tonula v černi jako krutá skvrna. Viděl jsem ji na pozadí prázdné místnosti, která byla vydlabána v nebesky vysokém štítě. Oči nás pozorovaly, jako se sledují terče. Napjatě. Ale také závistivě. Když jsem ovšem do okna zazíral zpřímá a jako voják, který vzápětí střelí, bílá víčka se sklopila.

Jen další halucinace? Pokud ano, byl to ryzí děs, a pokud ne, je realitou, že *živou mysl venkova* zajímají milenci. A smějete se nám to, a kdybyste gotický výraz dotyčného obličejce spatřili, pochopili byste.

Stanuli jsme takřka u vrby. Vtom... Pobleblá Žaneta mi stiskla ruku, jako by si chtěla zatančit. Došli jsme v tu chvíli do stejné zátočiny jako den předtím a stejně jako včera znělo údolím hrčení, ale tentokrát nebyla šance, že stačíme ke stromu doběhnout, abychom se uvnitř zakutali. Hrkot sílil.

Zkřehlí jako v Arktidě jsme stáli vprostřed cestičky, na jedné straně tekla řeka a na druhé stoupala stráž. Upíral jsem oči do bodu, z něhož se měla v následujícím momentě vyloupnout baba Jaga, a držel Žanetu za prsty. Nedal bych ji... Pak... Objevila se shrbená stařena. Vláčela vozík s obrovským, neforemným režným pytle. Nápravy starodávného kočárku způsobovaly groteskní hrčení. Stanula u vrby, oddychovala. Rozlišil jsem i na dálku špičatý nos, ale zbytek hlavy se propadal do šátku utaženého pod bradou. Hleděla do země. Zničehonic zdvihla hlavu, přitiskla oko k jednomu místu ztrouchnivělého kmene, patrně k otvoru po suku, a řekla: „Také-li-li sambra rampot. Magoga lama nibet.“

Zdvihl se vlažný větřík, čechral vlasy a opíral se do našich tváří.

31. Goga

Vybavil se mi tím i jiný průvan, totiž ten od žluté zastávky, a odněkud z nesmírně vzdálené a temné hlubiny vesmírné řeky jako bych slyšel kohosi ještě temnějšího. Temný venkovan byl propojen s tepnami přírody. Jen potichoučku a pitoreskně bábě odpovídal: „Goga sambra tantor nibet.“ A tón hlasu mi byl až neuvěřitelně povědomý a známý, a sice jsem byl pro toho přítele možná i sám pan doktor, ale nebyla to zase taková lichotka.

32. Terče

Sotva bába domluvila, hlava jí klesla jako okvěti raněné chudobky. Vozík se hnul. Anebo to byl dětský kočárek? Určitě. Bába kráčela, jako by na něm chránila celý svět, a neforemný pytel se dal za ní s hrkotem do pohybu.

Jako ve snách jsem ustoupil té slepé víle. Minula nás – a my vlastně nikdy ani nebyli, protože absolutní stihomam vytlačuje maso až do sousední dimenze. Kam jinam? A když jsme ruku v ruce vykročili, kradmo jsem se ohlédla... Ne, neměl jsem to dělat. Můj pohled se střetl s jejím a... Hrůzo. Jak nesmírně pozorně nás oba sledovala. Zvědavost těch očí nevypudím do nejdelší smrti z paměti. A že paranoidně přeháním? Tomu nikdy neuvěřím. I kdybyste mě krájeli, i pak bych o tom snil.

Došli jsme za zatačku. Magie okamžiku vyprchala a Žaneta se zeptala: „S čímpak se, prosím tě, asi svěřovala těm prokletým vrbám, nevíš náhodou?“

Mávl jsem ledabyle rukou.

„O nic nejde. Víš co? Neberme zdejší osadníky (včetně Spelmana) zase tak ukrutně vážně.“

„A ji?“

„Nevím.“ Mlčel jsem. „Je čímanka. A má možná ve vrbě diktafon a postupně do něj namlouvá dějiny údolí.“

„Nebo seznamy všeho, co dokoupit?“ Tak a podobně jsme se navzájem popichovali, utěšovali a uklidňovali. Už se toho po zbytek cesty mnoho nestalo a jen dvakrát jsem měl nepříjemný pocit, že nás někdo upřeně pozoruje zpoza záclony. Jednou jsem se prudce obrátil a zdálo se mi, že tam visela obrovská hlava démona. Ale ucukla za kmen, i recitoval jsem přítelkyni raději střídavě Březinu a Máchu. A vyprávěl jsem jí sekvence z jistého filmu Rogera Cormana. Konečně jsme stanuli před prozaickým krámem. Tu...

Na mou duši jsme se dočkali společnosti.

Tvořilo ji sedm venkovanů. Nepřipadali mi ale zrovna jako spasení. Na každém byste odhalili něco zvláštního, přičemž nešlo o třásně. To, jak nás sledovali, mě jednoduše hnětlo. A vyvádělo konceptu. Z míry.

Býváme přece zvyklí, že sice opětuje cizí pohled, ale po chvíli sklopíme oči.

Tady to nepraktikovali. Nepřestávali nás okukovat. „Jste snad těsto v díži? Nebo na vařiči?“

Mlčení mi bylo odpovědí. Stařík s vidlemi i sedlák bez vidlí se nesažili o konverzaci. Dědek ale vlastně ano. Šuškal si se včelařem. Páprdové z nás nespustili oči.

Ani chlapec s kudlou, ani muž o holi, ani plavovláska. Nebyli oškliví, ale... *Jako by chrličé pozorovali své terče.* A napadlo mě, že nenápadně polykají naše ega. Ubývá mě, ale možná to sám nepoznávám. Něco jako stárnutí? JSOU TADY. Pronásledovatelé. Hadi ve starých oblecích. V novém převtělení, zato však odvěcí, takže i tady nastolují pravidla.

Jak mě to mohlo napadnout, netuším, ale já i Žaneta jsme prostě představovali pro ty Koukaly bifteky. Nic víc, nic méně. Chtěla se prodrat do krámu pro něco podobného, ale přicupital k ní už zmíněný hoch s pistolí. „Bác,“ udělal pusou. Ještě vteřinu stál, jako by číhal, načež vyvriskl: „Upadni! Upadni, já tě střelil, jsi mrtvá.“

Když nereagovala, ten vřešťan se vrhl k muži o holi: „Dědo, ona nehraje.“ Žaloval. Staroch se rázem obrátil proti nám: „Nevidíte, že je zavřeno? Proč se tu motáte?“

Stíny lidských obličejů. Nepochopitelnost obyčejů ze vsi a předsudky posvěcené tradicí. Kletba pobřežního pásu i přítomnost marné krásy. Duha. Absence spásy. A naše mládí, za které nemůžeme, a jejich stáří, které nás čeká. Za které zase oni nemohou.

Ale jsou to ještě oni? A dozajista existuje něco jako *zlovolné pokukování* a může se člověk leda hádat, zda by mělo být trestné.

Je každopádně podvratné. „My se nijak nepoflakujeme,“ uklouzlo mi, ale bylo vše marné.

Kluk znovu vřískl. Stařec poklepával holí o rulu. A my dva?

Vraceli jsme se k podvrtaným útrobám vlastní chatrče; amen.

ČÁST DRUHÁ: PARANOID

33. Oni

Tím se situace změnila. Takže v údolí nejsme sami.

Prázdnota skonala. Samota se odstěhovala na Jupiter a nenašlo se pojednou okno, odkud by nás někdo tajně nepozoroval. Měl jsem aspoň ten pocit. Sice to nebylo patrné na první pohled, ale stačilo trhnout hlavou a zahlédli jste obličej za záclonou, i když zrovinka ustupoval do síně.

Zprudka jsem se obrátila... Koukejme, zdánlivě spící socha rybáře po nás nepokorně loupla okem. Se zájmem o život. I uvnitř vrby si cosi vyřezávalo upatlané dítě. Ale spíš se jednalo o diblíka, který si ráno odskočil z lesů. Panův syn? Klučinu s kudličkou jsme minuli, ale když jsme se vzdalovali od zátoky, stačilo se potočit a... Civěl za námi! Divné? Nevím, ale k atmosféře sledování přispívala linie pobřeží, které se začala opevňovat proti vetřelcům. Jimi jsme se stali už s příjezdem. Nebyla to iluze a zlovolné břehy v těch končinách vás pravděpodobně mohou vysát.

Ožily právě vůni páru milenců. Jako bychom byli v údolí očekávání už před svým narozením.

Řeknete, že to byly jen mé klamné pocity? Pouze symbolické stíny? Neřekl bych! „Zemřou!“ putovalo šeptem od úst k ústům. Objali jsme se. A objímali jsme se opakovaně již od chvíle, kdy to začalo. Obrazy uvnitř mé hlavy samo sebou mohly ožít a mohlo zde jít pouze o počítky ubožáka pronásledovaného stihomamem, ale to si vysvětluje sobě. To si tedy opravdu vysvětluje sami. Já sám jsem naprosto, ale naprosto jistě věděl, že jsou bytosti dokonalou součástí skutečnosti, a také jsem se dočkal stvrzení pravdy. Kéž už jsme pryč zvolněného prostoru, říkalo cosi ve mně. Kéž už se tetelíme uvnitř chaty.

Ještě jsme přidali do kroku. Ale svět na nás již lpěl. „Svět už ty dva dohonil,“ řekl by Ray Bradbury a my zničehonic ztratili pro nás tak nutný náskok před světem. Snad i nárok na život. A realita? „Krucifix!“ V tahu. Zůstala za břechtanovou zdí, odkud jsme přicestovali, a já... Konečně jsem pochopil princip údolí.

Částečně mi smysl došel. A to, jak a čím pás umí šátrat. Ne! Už nikdy víc tenhle okraj světa nevybledne v naší paměti. Už nikdy víc ho nesetřepeme z ramen, nikdy víc nesmyjeme z lýtek a nevykloubíme si jej z kolen. „Nikdy ho už nevydlabeš ani z břicha,“ šeptaly mi noční můry. „Už jste těhotní. Nejméně jeden z vás.“

Údolí dobře mohlo být napuchlým klíštětem plným naší přibývající krve. Navíc... Infikuje. Podobalo se to až zapeklitě chvíli, v níž přijdete do jiného stavu nesprávně, a cosi tu žilo a vrtalo nám to snad útroby nebozecem.

„Nedostanou nás,“ povídám. „Pojď, co se couráš? Rychleji.“ Jen ještě překonat poslední říční záhyb a hurá, už zase vidím naši zelenou loďku.

Ale čekali.

34. Žaneta se propadne aneb **52 komiků a spol.**

Nibet. I Spelman. Rozmlouvali. Tu se jako na neslyšný povel ohlédli, dorepetili a hle, jako bychom jim svým návratem vykrojili jazyky. Ticho.

Předtím jsem si při pohledu na podařený páreček vybavil televizní seriál svého dětství *52 komiků a spol.*, zatímco teď mi málem spadla brada. Ale když jsme došli ještě blíže, už se pomyslní klauni usmívali. Široce. Přesto i neprůhledně. V Nibetově případě to ani nepůsobilo odpudivě. „Ani ten frňák mezi očima mu nevěřím,“ šeptala Žaneta.

Zeptal jsem se dua: „Děje se něco? Snad vyhlížíte letní hosty?“ Schválně jsem se stavěl chladnější než Špicberky.

Ačkoli jsem v duchu prahl rozkrojit dimenze a všechno domyslet, ležérně povídám: „Pánové, neznáte Úslavu mezi Starým Plzencem a vesnicí jménem Šáhľavy? Bylo by prima, kdybyste znali. Tam to vypadá podobně jako tady. Chodil jsem, víte, podle té řeky. Stojí tam chatky a každou zimu bývají pustější než Tibet.“

Spelman zavrtěl hlavou a kupodivu se choval, jako bych nic neříkal. Ale i já pojednou přestal vlastní slova takřka chápat. Vzpomínky mi něco zlého upíjelo. Byly odsrkávány jinam skrze pozvolné doušky magického orientálního čaje. Žába se taky uvaří, aniž to hned pochopí, a někdo zde na břehu neunesl vpád reality.

Odháněl jej. Jako tučnou mouchu. A stáli jsme vprostřed otisku světa jménem Starý Plzenec, zatímco nesnová předloha kdesi dál žila. Oba kosmy byly propojeny nevnímateľnými pouty dohromady a šlapaly jak boží strojky. Rovněž každý sám o sobě fungoval a každý byl sublimací druhého. Lidé kontra monstra. Ne, ani leváci nesměli chybět. Nikdo. Bylo to malé tornádo. Potáceli jsme se na pitvorném okraji osvobozující pravdy, ale unikala nám. Unikala.

„Jak se mají kořata, nešidíte je?“ zeptal se Nibet, jako by chtěl klima změnit, i když to bylo naprosto vyloučené. Jako by hodlal klamně potvrdit profánnost světa řeky.

„Staráme se o ně možná líp než vy,“ ujistila ho Žaneta jen trochu namyšleně.

Mnul si ruce. Dotkl se jí bezděky klouby a v tom samém momentě sykl: „Má sestra se bojí, takže zašla kočky zkontrolovat.“

Ohromeně jsme na sebe se Žanetou pohlédli. Povídám: „A nemá už dost štrapáci s kočárkem?“ Žaneta dodala: „Neříkal jste, že trpí alergií?“

Sepjal velebně ruce, takže vypadal jako bizarní opat: „Ale vy jste překročili meze. Nevíte, co je dovolené? Co se smí? Jste noví. Neuznáváte vůbec nic. A miska zela prázdnotou.“

„Tak to budeme zpytovat svědomí,“ povídám. Došla mi další štrapáce. Nibet odvádí pozornost. Od čeho? Žaneta už chvíli uhranutě konverzovala se Spelmanem. Jako by randili. A teď řekněte: mohl jsem to snad předpokládat?

Při všech starostech s TÍM ZA NÁMI. Kriste pane... Osopil bych se nejradši zpupně na oba, ale opanoval jsem se (asi jako nějaký Brit) a hbitě prošel zanedbanou brankou.

Tu mě bláznivě napadlo, že je Spět řeky skutečně metafora. Ještě jednou jsem v duchu srovnal Úslavu, Štáhlavy a zdejší mlhavý tok,

kterému říkáme Styx, když mě Frastelin Norman dohnal. U paty schodiště. Zatarasil mi cestu a profánně pokračoval: „Povím vám to. Zatímco čekáme, okoukli jsme tu vaši lodku. Vlastně ne vaši. Co? Je kradená.“ Stiskl mi zápěstí. Žaneta stále ještě hypnotizovaně konverzovala. Vymkl jsem se silnému starci a vklusal dovnitř do chaty jako kůzle, co už nechce vlky. A aniž jsem se o povídku staral. A Nibet? Volal: „Vlastně je má. I co? Užívejte si. Vám ji půjčím.“

Odemkl jsem, a přece jsem se ještě ohlédl: „Žaneto!“

Ani Spelman, ani ona už nikde nebyli.

35. Poslední střep

Zatímco Nibet mě schválně zaplavoval žvaněním, Spelmanto využil a odlákal dívku. Poznamenal jsem si ta (poněkud melodramatická) slova do deníku v okrové vazbě a přemítal nad jeho bílou stránkou takřka jako nějaký fakír... „Nebo chtěla jít?“

Má mě dost?

Otálel jsem v chatě jako na hřebech. Nerozhodně. Kořata zatím klímala na posteli, bříška jako bubínky. Misky skutečně zely prázdnotou. Nebo už zase. Začal jsem tvorečky hladit. Najednou jsem si – okamžik po okamžiku – vybavoval, o čem Žaneta a Spelman hovořili.

„Zapomněl jsem vrátit uniformu,“ řekl oděn v triku a kalhotách a já slyšel ze vzpomínky její líbezný, bezstarostný smích. Pak se neodvratně vzdalovali, oba, a to tak neodvratně, až mě u srdce bodlo. Bylo mi takřka dvacet a na stole stála co chod oběda takřka dokončená lidská hlava. A rysy tváře mi zničehonic kohosi připomněly.

„Takže si ke mně pro tu uniformu zaběhneme?“ pokračoval Spelman ve vzpomínce. Poraženecky jsem usedl k nedokončené Žanetiny práci a znova se stal ideálním Indem. Nato... Do prstů jsem uchoopil střep. Přiložil jsem jej na jediné možné místo oné prokleté kebuly a bylo to. „Hotovo, dvacet, Anka bubnuj!“ A natáhl jsem se na postel. Pozoroval tvář. Je to jen věc? Je mrtvá? Už jsem chyboval mnohokrát,

a přece mi zatím bylo odpouštěno. Už jsem nepochyboval o ničem. Souběžně o všem. A takřka jako básník. Jen jedno máme ukované. Jen jedno jisté. Byl to Kendrick Spelman.

36. Nikdy neomrzí putovat jen obrazem

Zabořil jsem se pohledem do zrádného obrazu nad kamny. Nerozpa-
dl se tamní ďábel?

Ne. On tam žil. A čekal. Co huř, ušklíbl se.

Přesněji: ušklíbla se zelená tvář. Zničehonic jsem pozoroval i veš-
keré pampelišky v náruči pradávné Žanety. Ta seděla na louce, mezi
vysokou, určitě opojně vonící travou, a bylo to dávno, co tam spoči-
nula. Předmětem zájmu přitom muselo být i nejméně sedm dalších
detailů hlubin Rorerichovy malby a nezasvěceně jsem putoval ces-
tičkami, které se stále krkolomně rozdvojovaly a sbíhaly. Už kdysi je
propátrala Žaneta. S dětským elánem. Jako děvčátko. Dost často si
tam hrála. To vše, když byla přibližně tak stará jako její namalovaná
dvojnice v obraze.

Pronikal jsem mírumilovně do kosmů dětství a co kočkodan ská-
kal z větve na větev. Byl jsem v duchu zelený, slizem potažený žabák
a putoval z tůně do tůně. A byl jsem i zajatec obrazu. A jak jsem ve
snu zvládal pohyb, až nebezpečně se mé kroky blížily potouchlé tváři.

Stoupal jsem a stoupal a nedivil se ani málo Žanetě, že se té hlavy
vždy tak bála, tak moc bála.

37. Propast do nikam

Procitl jsem. Pokaždé, když jsem už takřka vyhmátl pointu, mě cosi
jako kletba vrhalo z reality do snu a ze snu opět do reality. Nazpátek.
Proč asi?

Protože tento obraz smím zkoumat, ale nikoli přesmíru? Protože se přesmíru nesmí mapovat dětství? Poněvadž není radno se tam příliš vracet? Okolo mě panovala noc. Jen díky Bohu jsem jí nedokázal dohlédnout dna. Nitro chaty se topilo v inkoustu. Jen pootevřenými dveřmi padal na stěnu mléčný pruh. Měsíc zrovna dorůstal a nebylo ho jen půl. „Kéž nikdy víc nenajdu ničeho jen půl. Kéž není vše pouze napůl!“

A bysta? Nebyla sen. Čekala. Číhala v pruhu světla zpupně. Natolik zpupně, až jsem tajil dech. Šokován jsem upíral oči na její lesknoucí se rysy a chápal, co jsem si dosud nechtěl připustit. On.

Ale jako bych se díval na posmrtnou masku.

Setrvala v té masce i pavučina prasklin. Ale sebejistý Spelmanův výraz nezazabila, ani krapet ne. Nadočnicové oblouky, čelo... Vše odpovídalo až bravurně. Opravdu můj sok. Pravdě odpovědali poslední, donedávna postrádaný útržek porcelánu.

Finální odštěpek tváře. Flek zpod oka. Monokl. To díky frenezii se jeho místo zaplnilo a takřka antická hlava vypučela. Vybavoval jsem si klidnou, trpělivou Žanetinu tvář, když se – od časného rána skláněla zrovinka nad tímto svým malicherným, ulepeným dílem. Není náhod. Je osud. Není osud. Je Bůh. Nelze nevěřit, i kdyby skrytě.

Ale co Žanetu přimělo k této práci, práci až příliš fanatické?

Za pomoci kterých bohů dala monument vlastnoručně dohromady? Proč jen jsem byl takový blázen a střepy hned na začátku neodmetl do propasti pod podlahu? A na dno Styx? „Pozdě a spát!“

Tu jsem postřehl, že jsou všechny mé pohyby nepřírozeně pomalé. Vzduch kladl nepřekonatelný odpor, podobný tlaku bahna. Atmosféra se stala neviditelným tvarohem. Přesto jsem překonal čtyři metry. Když se to povedlo, mé papilární linie se dotkly zlověstného objektu. Bysty. Něco sice doteku bránilo, ale... Přesto mám sílu. Roztříštím ji! Uchopil jsem hlavu za spánky, byla až neuvěřitelně studená. A uvnitř, zhruba v místě, kde má člověk orgán zvaný lidově šišinka, se zničehonic rozzářila oranžová svatojánská muška. Závratnou rychlostí rostla. Mou sítnicí se roztočil vír. Kola se – s hrůznou pravidelností – vyvalovala z bodu X. Intenzita rotace rostla, příliv se už prostíral do

veškerých stran světa a vlny zaplavovaly komůrky uvnitř zlověstně bílé lebky a nevynechaly ani jedinou prostorou.

Jednalo se o mou vlastní hlavu.

V úděsu jsem ustupoval, nebyl s to odtrhnout oči z ďábelské podívané. Až do té chvíle, kdy mi okraj lůžka zezadu podlomil kolena. „Zlá, zlá hlavo!“

Vypadala svůdně. Zářila. Nato zprůhledněla. Hleděl mi do očí bez hlesu. Zvedla se. Mázdrou potažené oči pluly šest decimetrů před zraky mými. Do nejposlednějších detailů jsem rozeznával střípky, z kterých byl přelud posleповán pečlivými Žanetinými prsty. Výtvor se snesl. Zatmělo se. Jako v komíně. Spatřil jsem *jiný svět*.

Ten pod podlahou? Kdo ví. Ale u nohou se mi v záři měsíce rýsoval otvor a já poklekl a čučel do hlubin. Panovalo hrobové ticho, které ta propast bezbožně chrlila, a já si okouzleně uvědomil, že se v nekonečné hlubině blyští miliony jiskrných hvězd. Ale sotva jsem si cizí nebe prohlédl, jedno JEJICH bledé slunce se utrhlo z pomyslné kolíčky či skoby a začalo *stoupat*. Ke mně. Roztočil se mi žaludek. Vše vířilo. Mé prsty se křečovitě zařaly do podlahy. Stala se stropem. Vzhlížel jsem k černočernému sametu plnému jisker a vzpomněl na nebe nad zahradní slavností. Zase ke mně dolehla hudba. Registroval jsem rytmus vlastního dechu. Stál jsem u prahu. „Kdybys nebyl hloupá baba, Sandy, dají ti věci smysl,“ mínilo bílé torzo.

Je podstata kosmu a nitra člověka totéž?

Šance odhalit toto i víc se ve vteřině rozpadla v miliardu střepů či hvězd. Dávno nade mnou nevisela známá obloha s Velkým a Malým vozem, s Polárkou a Mléčnou drahou, ale krápníkově ledové, cizí nebe. Vzdálený vesmír. Jeho slunce nebyla pospojována lidstvu známými čarami. Z hlubin noci to bublalo a červotočivě páchlo. Čišelo tamodtud.

S vypětím sil jsem odtrhl tvář od otvoru v podlaze a spatřil v prachu lepý otisk vlastních dlaní. Reflexivně jsem se odvracel od úděsné škvíry, ale tlak sílil. Prkna se prohnula. Podlahu vsrkl chřtán gigantického vysavače. Slyšet bylo praskot. **Zařal víčka.** Dno chaty se propadlo do nenávratna.

38. Ten, kdo číhá v temnotách

Když jsem otevřel oči, ležel jsem v posteli. Pootevřenými dveřmi dopadalo bledé světlo na *neporušenou* podlahu, rytmy bizarně cizího vesmíru odezněly. A bysta?

Zmizela. Chtěl jsem vstát a zavřít dveře, jako bych to udělal za neviditelným zlodějem, a přitom jsem tiše zavolal: „Žaneto?“

Ticho. Kořata spala, ale *něco* se přesto otřelo o nohu židle. Co? Jako bych ochrnul.

Zmocnila se mě apatie i bezbožná nevíra. Ale také úžas. Je možné, že tu bysta hloupoučce stávala po celé Žanetino dětství? Že ji mívala takřka na lopatě? Na očích? Řekl jsem si, že to sice nemohu dokázat, ale takový obličej se každému vpálí do podvědomí jako věčnost.

Bylo to sice dávno a čakry vyblednou, když naplno žijete, nicméně... Pozapomněla, ale někteří partneři jsou si vzájemně předurčení. Určitě. Snad je i úplně o všem rozhodnuto od chvíle, kdy jsme se narodili, a muselo takhle vše dopadnout, už když sem rodiče Žanetu přivedli poprvé. Stala se v některém momentě a bez vůle i dvojnicí dívky z obrazu? Její zdatnou sestrou? Putovala v dětství s nadějí, aniž dorazila k cíli? A stokrát znovu do *ztraceného rajského údolí tam nad kamny*? „Tak či onak, možná jsem tě, soku zlatej, raději dolepovat neměl.“

Jsi přece má vlastní zavařenina nakydaná na obleku. Útočíš... Zahleděl jsem se k obrazu nad kamny... Chyba!

Tím posledním prvkem tváře jsem sám sobě podřezal kořatou vrcholovou větev.

39. Říkej mi Lorenci neboli Podivná návštěva

Zničehonic se mi (docela určitě ve snu)vybavila divně strnulá laxnost „říční figuríny“. Poutník po řece Styx si říkal Molitan: a vidíte, přesto jsem objevil právo říkat mu Lorenci.

Bylo to jméno mého nejlepšího kamaráda z dětství a netrápilo mě sebemeně, že zdejší přízrak vypadal jinak. Ba nápadně odlišně. Ani vy byste neuměli zapomenout na jeho žlutý obličej a nevidomé oči. Ani Nibetova sestra moc neviděla, ale Molitan ji bez problémů trumfl. Snadno.

Intuitivně mě napadlo ještě něco. Především otázky. Vidí aspoň vnitřně? Hovořil ke mně už ve žluté zastávce? Provází ho síla? Bojí se i kritiků – a prchá (podobně jako jistí milenci) také on před *bílými pavouky rukou*?

Anebo před kým? Jen zvolna jsem si vybavoval jeho pitvorný vzhled... Místo motýlka nosil pod bradou spínací špendlík a přes ramena si jako pelerínu přehazoval lesklý pršiplášť. Na hlavě prapodivný klobouk strašáka země Oz.

Stává se ale v životě, že právě to, čeho jsme se nejvíc báli, nakonec není nejhorší. Něco ťuklo.

O molo. Čísi nohy šly jarní travou. Ach, co jen šeptl na pozdrav? Už nevím. Byl jsem sám. A možná tohle už není jen sen ve snu. Pozdravil a varoval: „Pozor na tváře v kůrách.“ A já náhle pochopil, že není ani zdaleka jediný, kdo má na Zemi podobné posláním. A dávno jsem věděl, že jdu za ještě nepoznaným úkolem. Ale snadno, až neskutečně snadno mohu ztroskotat.

Vše je vratké. Přesto jsem dlouho záúkolován. A sen? Řekl: „Na ramenou to neseš.“ A Molitan? Vroucně, upřímně nechtěl (a to já cítil), abych cokoli ze svého posláním jakýmkoli stylem poprskal. A já? Co farář jsem se přízraku zeptal: „Vidíš, co chci?“

„Chránit morče?“ odsekl otázkou. Nemám moc rád metafory, takže jsem ze sebe vzteklounsky vyrazil: „Dost. Stačí.“

A co to znamená?

Odpověděl, že není pouze naším ochráncem, a kupodivu to řekl lhostejněji než Buddha. „Takže se činíš?“ zeptal jsem se s představou klapotu továren.

„Jako otrok lampy.“ „A abych prý si vzal příklad. Mohu si takový příklad vzít? Mám na to? Kolik času zbývá? Jak jsem to měl všechno vědět? Jaký smysl mělo toto nekostelní zpovídání? Vždyť byl jako květinka.“

Jen kytka přede mnou rostla, kytka jménem Bledule. „Molitane, co mám dělat?“

Začal systematicky předkládat pitominy o vnitřním oku, kterým lze správněji pozorovat svět.

„A morče?“ hlesl jsem až chovatelsky.

„Nikdy ho nepůjde chránit pouze napůl.“ Odmlčel se. Po chvíli se optal, proč se domnívám, že nás pronásledují *jako dvojici*. A není-li to můj hlavní, fatální omyl. Co když jdou ryze po mně?

„Naštěstí si začínám myslet, že jsme je setřásli,“ reagoval jsem na hypotézu úhybem. „Byl to koneckonců chorobný stihomam a nic víc, doktore. Co říkáš?“

Mlčel. A já: „Potvrdil bys mi to?“ Cítil jsem se zachráněn a povídám: „Oni přece *neexistují*, tak je to prosté. A ne, neexistuje objekt pozornosti s mým jménem a příjmením. Nikdy nikoho nestíhali. Nikdy ani nebyli.“ Byl jsem šťasten, že to ze sebe konečně sypu. „A už se, Molitánku, ani tak nebojím.“ Odmlčel jsem se a váhal, ale podobně to na Zemi chodí vždycky. Nelze si být jist.

„Anebo přece existují? Možná. Možná nezůstali pouze na Jupiteru. Jenže my je ošálili, vid! Řekni něco. Co hrozného by mělo tlačit v botách dva svobodné, všemi zákony legitimně chráněné milence?“

„Pronásledovatelé.“

„V dětství byli. Jo. Víím. Uznávám. Vzpomínám. Četl jsem o nich v té strašné knize o N, viděl je a dotýkali se mě až uvnitř hlavy: to je všechno něžná pravda. Ale teď? Nesmysly. Kvákání. Prach jsem a v prach se obrátím. Nic víc. Jen housenky, květy, zárodky, kukly a pil. Jen hloupá setrvačnost vzpomínky. Konec. Dospěl jsem.“

„Právě. Dospěl. A celý tenhle mlýn KLAPE obráceně.“

„Jak to?“

„Právě dětství tě před tou nemocí na dlouho uchránilo, milej Frankensteine.“

Došlo mi vtom něco dalšího. *Toto dětství někdy končí právě tam, kde začíná paranoia.*

„A kdo tady vlastně tvrdí, že to všecko byl stihomam už od začátku?“ zeptal jsem se. „Poslyš, a čistě mimochodem: chci se probudit. Jako dospělé pako už tolik nepotřebuju sny.“

„Přesto se ti zdají. A pleteš se. Ty sny potřebuješ nutně.“

„I ty jsi surreální, říční prelud, ne? Alespoň tady se nepletu.“

Neodpověděl.

„Pověz!“ zeptal jsem se pojednou vypočítavě. „Budu tě ještě někdy potřebovat?“

Opět jen ticho. Bez odpovědi. A kdo ví, možná to byl přítel. Kdo ví, třeba nám bude jako milencům oddaně pomáhat. I dál. A slyšel jsem sám sebe, jak idiotsky melu: „Vyčenichali nás. Dokonce tady, v Bohem zapomenuté údolí mlh. Jak máme reagovat? Nepomůžeš?“

A nepomáhá snad?

Povídám: „Jo, ale je to vachrlaté, jak sám víš. Hele, jen ty znáš kraj. My utíkali, ujížděli na kole a údolí nás pohltilo jako dvě pírká. Obklopil nás zdejší příboj, aniž se naplno přiznalo, co je zač. A tak jsou Gorgony blíží, než se ke mně kdy dostaly.“

Něco jsem ale pochopil i bez Molitanova napovídání. „Gorgony už stojí za mnou, že? Jsou tu. V lidu pobřeží.“

Klidně pokrčil rameny. „A co? Nehysterči. Máme být zničeni? A co? Budeme. Už tě přece, Sandy, někdy přejel parní válec. Ne? Možná už v mateřské školce, ne? Už stokrát. Je z tebe palačinka. A všichni musíme odejít, tady není na výběr, a budeme poletovat nad cestičkou duchů... Než každý půjde do věčných lovišť. Odejít a létat nad stezkou...“ Odmlčel se.

„Naštěstí se nejedná jen o mou pomoc. Tohle poslání by dávno ztroskotalo, kdyby nebylo vaší vzájemné lásky.“

„Jo? Už bychom se jinak roztekli? Absorbovali by nás?“ Ušklíbl se.

Vrtěl jsem hlavou, jako bych se bránil nevýslovné surrealitě. Tíze té její oceli a dosahu jejích nožiček. Povídám: „Ty to, parde, nedopustíš.“

Až po chvíli odpověděl: „Ne. Morče by nemělo být ztraceno. A snad sis, ty šílený, doteď nebyl sto procentně jist, co nosíš tam, kde tluče tvé srdce neviňátka, ale tvé schopnosti, Stilbury, nepatří jen tobě. Taky nám. A neodumřely. Procitají. NA BŘEHU. Tady. Je tu svět pavouků, duchů, chat, rukou, mlhy. Děsu. Ještě žádný budíček necítíš?“

Neslyšíš? Hej! Tak neklímej, probuď se. *Už tu nejsi zbytečněj, ty mluvíš se mnou. Mluvíš se mnou, ty nesedíš nikde v taxíku, a nikde okolo tu ostatně nikdo jinej není.*“

Odmlčel se, jako by právě cosi symbolicky ocitoval. „Nebo tu, pro Kristovy rány, kohokoli vidíš? Ne. Jsi sám. Mluvíme jen spolu. Říkej si tomu třeba spánek, ale není to stejné. Nespolykal jsi žádné jedovaté ryby a nehodil sis jen šlofika. Sandy! Uvědomuješ si najednou podstatu své vlastní moci a své schopnosti.“

„Ale Batman asi už nebudu, co? Jak ten ořech rozlousknem? Nebo neexistují tři klíče?“ Zasmál jsem se.

„Tři? Zklidni se. Tady nikdy nebude počítačová hra.“

„Není snad každý život hra? Počítačová... Na divadle... Stopovací...“

„Možná. Ale vštípím ti tři pokyny. Dávej teď pozor a znovu mi je pak odříkej.“

A bylo to tu. Opět jsem byl nepolíbený školák. Naslouchal jsem a přijde čas, kdy karty vytáhnout. S Lorencem jsme si jich taky už pár vyměnili. Kdysi. Už zase jsme byli v mé vzpomínce a tam na jejich rozbahněném dvoře u náměstí, kde mi radil a vykládal historky. A nekrátil tím chvíli. Tak žil.

Podlehl jsem tlaku paměti a vracel se moc rád do starých časů dětského kamarádství a odhaloval víc a víc. Lorenc. Molitan. Tatáž osoba! Cítil jsem vděk i nadšení. „Sláva Bohu na nebesích.“

Dravě jsem chňapl Molitana za rukáv, i když nejspíš nebyl Bůh, a jako bych pátral po identitě svého guru. A položil jsem nám další otázku. Setmělo se. Poklepal mi na rameno.

A já náhle pochopil, že tam za námi, tam za břechťanovou zdí, už se to mydlí.

Vypukla válka. Pravděpodobně. Jen do blbého údolí ještě nedolehla. Sem smějí ve své většině jen a jen stíny. A Molitan? Taky je stín? Někdy poletoval sem a tam i nad stezičkou záhrobí?

Každopádně ukončil podivnou návštěvu, protáhl se pootevřenými dveřmi jako lidská liška, a když jsem stanul na prahu, ještě jsem na řece rozeznal vzdalující se kánoe. Ne že by k tomu hrál na dudy Lloyd Webber, ale uprostřed se nehybně vyjímala fantastická vosková figurína.

40. Ještě podivnější čekání na Žanetu

Zmizel.

A Žaneta se nevracela. Navzdory právě odeznělému snu jsem zůstal pasivní. Do srdce se mi vkrádala ponurá obava, kterou bych tady, ve svých vzpomínkách, tak rád vyjádřil chlapsky přímo. Jenže to zvládnu leda po dětsku: „Co když se, páni drazí, Žanetě tam u Spelmanů něco zlého přihodilo?“

Letargie mě poutala k lůžku, vynořovaly se výčitky. „Chováš se, Sandy, zvláštěně,“ říkávala Žaneta. „Snad bych ti věřila, ale málo se vyhraňuješ vůči lidem. Pako. Courale. Dumale. Proč jsi stále tak pitomě uzavřený, podezíravý – a sám? Tak sám pro sebe?“

„Už přece nejsem sám. Ne, jak bych mohl? S tebou to zvládnú.“

Zamyslela se. „Zvládneš? Víím. Oba to zvládneme. Oba asi musíme něco znamenat, když jsme v JEJICH hledáčku. Jestli potřebuješ sílu ode mě, tak tady ji máš.“

A vyčítala mi dál postoj vůči světu. Přílišný odstup. Ptávala se: „Proč jsi stále tak zoufale uzavřený?“ Bývala až zoufale krásná. Popřít nelze, že jsme se milovali. „Ale nejsme snad právě proto v jednom kuse pozorování?“ ptal jsem se.

„A co? Není to tak nejlepší? Bůh je tím, kdo se vždycky kouká.“

„A jó. A ták. Ale já Boha teď nemyslím.“ A zase jsem se v duchu vrátil v čase, a co pamatuji, utíkali jsme.

Nejprve jsme nevěděli o sobě navzájem ještě dost a byly to teprve bludné časy, které nechci popisovat, ale v chatě se mezi mnou a Žanetou hodně měnilo. Spali jsme, vstávali, zabydlovali ta místa a chodili nakupovat. Líbali jsme se. Ale vždy mezi lidmi zůstává záhadná hranice a jsou už tak udělaní. Dlouholetí manželé to vědí. Tolik to nevadí.

„Chtěla bych odhalit i to, co si budeš o mně myslet zítra,“ prohodila jednou a pohodila hlavou. A co prý za týden.

„To se snad ptáš kvůli rodině?“

Neodpověděla.

Až na momenty, ve kterých něco probleskne, tkví mezi lidmi skutečně opravdová propast. Ale znovu jsem procítl a byla vám ta procítání už jako celá indiánská pyramida. Nebo spíš jako matrhošky.

S jistotou jsem navíc chápal, že se mnou uvnitř v chatě už zase někdo je. Ale měsíc se vzdálil a obklopovala mě tma. „Spíš?“ zeptala se Žaneta.

Ozvalo se škrtnutí. Svícen vzplál. Ve starodávných šatech vyhlížela jako Šeherezáda, i když kapánek rozedraná. Na tváři se jí nezračila jen únava, ale naprosté vyčerpání. Ano, tak bych si představoval kouzelnici po návratu z černého sabatu. Přesto vyřízena neklesla rovnou do postele a zírala mi do očí, jako by na svých cestách zvěděla něco fantastického. Byly čtyři ráno. Přitáhla mě k oknu. Řeka tonula v mlze.

Ale není zvláštní, nakolik jsme oba váhali, zda jde o pravou mlhu? Protáhl jsem se – skoro jako kocour: „Tak jsi zpátky. To sis dala načas.“

„Mizero. Měls mě přece hledat, já to čekala. Celou dobu jsem doufala, že se konečně vynoříš, že si mě vítězně odvedeš.“

„Odkud?“

„Od něj.“

„A Kendy?“

Pohodila hřívou, svezla se na lůžko a za čtyři a půl vteřiny spala.

41. Říkej tomu spánek

Od stolu jsem pozoroval, jak poklidně oddechuje, a jako bych ještě nikdy v žádné tváři nespátl tolik míru a pokoje. Přesto jsme se nacházeli v zatím nejstrašlivějším postavení od začátku společného útěku. Dohonili nás, to jsem už pochopil. Dohnali milence, takže to nebyla pouhá paranoia. Hra bude skončena.

Jako zasmušilý, bledý i mírně falešný hráč života jsem zkoumal mihotáním ozařovaný dívčí obličej. Klel jsem v duchu. A čím déle

to divadlo trvalo, tím víc mě trápilo, že se budeme muset rozloučit. „Nejsem pro ni ten pravý,“ jak se říká v románech. Právě se to prokázalo. Jsem jen snílek, baron Prášil a teatrální tragik. Kdo ví, zda ne pyroman. Bezpochyby občas onanuji. Zasmál jsem se. Minimálně to, že jsem paranoik a snílek, sedělo. A věděla to. Ale spala a spala. Dlouho. Déle, než spí lesy. Déle, než jsme sem uháněli na bicyklu s blyštícími se ráfky. Déle než trvá pracovní směna, déle než trvá dětství. Až mě to neskličovalo, ale začalo mě to takříkajíc *klíčově* znepokojovat.

Ach, nebudím nikoho rád. Ještě s prvními paprsky začali ovšem přecházet po břehu sousedé a to, že si naší chaty nevšímali, bylo pouhým zdáním. Opak se stával pochmurnou pravdou. Měli o nás urgentní zájem a připadali mi plni závisti. Neomylně jsem znovu a znovu odhaloval maskované a kradmé pohledy, rádoby nenápadná pootočení. Jak to (říkal jsem si) zde na Zemi už chodí.

Máte dozajista plno otrlých sekáčů a hráčů pokeru, kteří pravdu nevnímají, a další si ji nepřipustí, dokud je nezmáčknete jako švestku. Ale já nebyl blázen a registroval jejich občasné pokukování dozadu přes ramena. Celé krky se točily. Záblesky v oku se mi zdály být plyny bezohledné zvědavosti. A jindy přezíravosti vůči našemu mládí. Citům. To sledování si bytosti od řeky užívali víc a víc. Víc než my dva lásku, kterou tu schválně dostatečně nepopisují a již dost nelíčím. A lid pobřeží? Tvářili se, jako by nic, a byli možná jen tichými, vzpřímenými mloky. Cítili nechuť k individualismu i čemukoli soukromému, samostatnému nebo v chatě utajovanému. K čemukoli mimo zvětšenou fotografii a mimo nahrávanou řeč. Byli protiklad svobody. Už jsem to pochopil. „Taky bytosti z Pluta nás tak vidí,“ mínil kdysi Lovecraft.

Nepletl se. A tam, nejhlob, u samého dna SVOBODY přebývají podobní pozorovatelé a odpůrci soukromí všech milenců. Taktéž protivníci mé charakteristické uzavřenosti. Ó, jak nesnesitelně jsme jim vadili. Pokradmu okolo přecházeli a jako náhodou po nás (dál a dál) pokukovali. Už to nikdy nemělo mít konec. Ani začátek. Byla toho plná galaxie. Plný Divoký západ. Plné kecky. A zachrání nás leda milosrdná smrt, protože tady všude okolo už zurčí, štěbetají

a šklíbí se jen a jen oni. Psí slídlivé. A jak se blížilo poledne, ještě jich za oknem přibývalo. Až se rojili. Bzučeli. Dlouhé, dávné, šeré, magické údolí jimi rozkvetlo jako legendární Tomova zahrada. Ožilo jejich těly, jako by ožilo tělíčky mravenců. Další a další tvory propouštěla v mých představách z nitra zlá vrba za zákrutou cestičky. Nibetova sestra tam zlovlně uvolňovala závoru. Ó, kde zůstalo šťastné ráno číslo jedna, kdy jsme si ještě připadali tak zoufale a krásně sami? Kde jsi, ty ráno druhé, kdy jsme panensky potkali jen pár duší? Máme jitra třetí. Teprve ono se stane jitem pravdy. Dav přichází. Je tu. Šustí podle všech prastarých odhalení Gustava Le Bona a některé z těch jedinců já registroval od rána už mnohokrát. Hle! *Oni se vracejí.*

Stále rychleji a zlověstněji. Každý se zdánlivě něčím zabýval a něco jako mravenec nesl, anebo se ubíral za kterýmsi cílem, ale nikdy nic neodhalilo skutečné účely jejich bídných cest. Spiklenci. Dáblové. Oni.

Tu změnili taktiku. Pár se jich ležérně usadilo před chatou a něco klohnili. Nebo měli rybářské pruty a plechovky s tučnými žížalami. Pod zadky sedátka. Ti další víc nepoletovali, ale postávali. Jeden lelkoval se stéblem slámy mezi řezáky, asi jako kibic u karet, a nahýbal se nad splávky. Jen čas od času se ohlédl. Tajný agent?

V jednom z okamžiků se můj a jeho pohledy setkaly. Sklopil oči až cudně a já náhle nic nevěděl, protože TAM VENKU probíhá běžný a náročný život a nic víc. A já. Mám normální stihomam. Ale... Pokud jste jednou paranoidní, ještě to naprosto neznamená, že po vás nejdou. Svět přece chce a touží (a to nepopřete) pozřít slabé a snad i štěstí a jejich lásku. I tolárků smíchu se svět bojí, takže chce smíchy krást. Hladina tajemné řeky tonula v oparu.

Houstl. Tok mlčel, ale COSI se obratně prodíralo houštinami. Už. Provázet to šramot. Pojednou... Zaslechl jsem to za zadní zdí chaty a zřetelně si vybavil instrukce Muže od řeky. A věděl jsem to! POSLECHNU MOLITANA a zhmotňuje-li se TO, proč otálet? Nesmíme se tu dál zdržovat.

Třeba je pokračovat v útěku.

42. „Prach a zbraně“

Přistoupil jsem ke spící dívce a dotkl se jí pod levým uchem.

Okamžitě procitla: „Ještě ne.“

„Ale jo,“ vytáhl jsem Žanetu zpod deky jako mřenku. „Už jo. Odcházíme!“

„Kam?“

„Vem si jen to nejnnutnější. Možná ještě nějakou knihu od Hughu Loftinga. Ale sem se nevrátíme.“

Věnoval jsem současně až nejapnou pozornost truhle, umístěné nad propastí, a začal jsem po zemi rozhazovat věci, asi jako bych vybíral popelnici. „Ještě nikdy jsme se nemrkli až na dno,“ bořil jsem vzrušeně prsty stále hloub a dotkly se zárodku další války.

Chci říct uniformy. Hned vedle však i něčeho studeného. Vida. Molitan tedy prve nepábil. Jeho rady snad nebudou jen další a bláhový sen. „Kvér!“ povídám.

Vězel v hadru. Luštil jsem nápis vytepaný na závěru. Zněl mi po vědomě.

Goga sambra tantor nibet.

Slova žluté zastávky.

Vpálená i do našich dveří. Slova, která jsem Žanetě zakazoval číst nahlas a slyšel je u vrby.

Region okolo na ně čekal věky, ačkoli byla stejně divná a podobně zahalena mlhou jako řeka či pověstný spár doktora Fu-Manchu. Ty pojmy nepochopitelné hatmatilky visely dnes vznosně a majestátně nad *Světlem za břechtanovou zdí* a chci říci, že nakonec tento deník (i když s ustríženým začátkem) odevzdám v pouzdře proudu. Jiné cesty neobjevuji. Ani jako zednář. A nedostanou ho. Nikdy; i když se tak chtějí.

Svíral jsem pušku bohobojné firmy Remington a přesvědčil se, že je nabitá. Pomyslná počítačová hra může tudíž pokračovat. Bojovou sekvencí.

A taky ano. S překvapivým uspokojením jsem zaklapl závěr, zatímco Žaneta tiskla na prsa kořata (která jí olizovala ruce). Po paměti

jsem hmátl do truhly a hodil parťačce ještě plátěný tlumok. Reflexivně jej chytila. „Co s tím?“

„Na kočky.“

Odtrhla drápy kořat z povrchu starodávných rukávů a nacpala obě šelmy do podivné pasti. Přehodila si tlumok přes rameno. Štrachal jsem se zatím v další sekci bezedné truhly, a jak jsem se naklonil ke stěně, zase jsem za ní slyšel šramot.

Něco se jako zdráhavý lazebník s břitvou protáhlo okolo chaty a ustrnulo přede dveřmi. Vybavil jsem si nejapná Molitanova slova o strašlivém způsobu našeho konce a zvýšil tempo hrabání. Ale běda. Nebyl jsem králík a pražádný balík toho typu, o jakém rádce podobný Lorencovi hovořil, já nenacházel; takže asi vyprostil na světlo druhou flintu už někdo přede mnou...

„Sandy?“

„Co?“

„Něco je za dveřmi.“

Slyšeli jsme škrábání a ještě zdaleka nešíleli. Proč taky? Stačí být jen trochu sveřepý. Tu... Jako by po okně naráz migrovaly miliardy do skla zarytých nehtů. „Co je to?“ vřískla.

„Oni.“

Leda by to byl zvuk pekla. Nepřestával jsem hystericky prohrabávat truhlu. Klika klesala. V šedých hromadách uniforem já zbystřil kýženný balík. Byl sametový. Molitan mi jej popsal přesně. Aniž bych věnoval patřičnou pozornost Žanetině kvílení, dostal jsem se dovnitř.

Tu proklál okenní tabuli šíp. A další.

Naštěstí jen paprsky slunce. Ozářily můj objev. Tím se stal orientální jatagan, jehož prohnutá čepel se leskla. Beze slova jsem jej podal Žanetě a na rukojeti byla, jak jinak, svahilská věta, ale oba jsme teď místo čtení naslouchali skřípotu pekelných drápů.

„Žany?“

„Co?“

„Ustup.“

Poslechla a uvolnila tím přístup ke dveřím. S nehraným klidem jsem zvedl hlaveň. „Otevřela bys?“

43. Soukromá válka páru milenců

Ale dveře se rozletěly samy. Prásk. Výstřel se slil se skřekem. Něco se svíjelo v tříšti třísek – na nejvyšším schodě. Proklouzli jsme okolo, minuli pohozený bicykl s ráfky, jež zreziví (i když kdysi asociovaly aurum), a jako vítr z polí jsme se horempádem hnali vstříc *nelidem* totožným s pronásledovateli. A taky, že ano. Byli tu. Od břehu nás pozorovaly nejméně dvě pootočené hlavy rybářů a houštím se bezpochyby prodírala Nibetova sestra. Jen ten kočárek se zrovna zachytil mezi kmínky.

Vtom jako by jeden z rybářů hmátl do kapsy. Prásk. Pouhé stéblo slámy, jež žmoulal mezi rty, se volně snášelo na břeh. Sen? Neřekl bych. Pronásledovatel skončil ještě dřív, než tělo dopadlo.

Nedbali jsme na nic, jako diví uháněli k loďce. I to podle jedné Molitanovy instrukce. „Po souši byste neprošli,“ ujistil mě v jiném snu jako nějaký maják a s bohabojnou jistotou. „Pozor!“ vykřikla Žaneta.

I druhý rybář něco třímá. Stilet. Nevěříte-li, že se lidská bytost dá eliminovat stiletem i na dálku čtyř metrů, spadli jste z jahody. Ale instruován i nadále Molitanem jsem stiskl spoušť. Zahřměl výstřel. Jako by kulka odrazila onoho vrhače nožů až do zapomnění. Ve skutečnosti dopadl s plesknutím na misku s červy. Podaření rybáři.

Poroučeli se naštěstí jeden po druhém k pánu Bohu. Nebo do pekla? Žaneta skočila do člunu tak prudce, až nám podjel pod nohama. Ztratila rovnováhu. Vzápětí padala do vln a něco mi smradlavě svistlo hned u nosu. Sakra! Už mi došlo, co. Spatřil jsem v záhybu řeky Nibeta a na jeho lebce i okolo ní konopí vlasů. A co drží u rtů?

Foukačka. Další zlý sen. Zažloutlá bělma očí se nám vysmívala. Jedová šipka mi zasvištěla nad temenem. Ze záhybu stezky se valily další gestikulující postavy. Zúctování. Po dlouhé, bezbřehé dni předstíraný poklid bral zaslavé. Sousedské tváře nebyly tvářemi. Jednalo se o masky. Těla nebyla těly. Jednalo se o oživlé figuríny. I ten muž o holi. Zrovna tak ostatní. A útok. Horda dosáhla kotviště. Horda z ostrova doktora Moreaua. Klečel jsem ve člunu a jedna jedová šip-

ka se zaryla do jeho boku tři centimetry od mého zápěstí. Žaneta se držela, aby mi druhou rukou podala jatagan. Z tlumoku crčela voda. Prásk! Jeho plátno, hned u mé ruky, bylo provrtáno! Prásk!

Kule mi hvízdlá nad hlavou, když jsem si zrovna dřep. Prásk! I vedle jataganu zela díra. Žaneta přišla o ušní lalůček. Kdesi za zády mi štěkala pistole a vytvářela z boku loďky řešeto, anebo mi aspoň připadalo, že se to děje. Obyvatele údolí rozohnila jemnost vazby mezi Žanetou a mnou a nezajímalo je v nejmenším, zda se jednou usadíme a budeme chtít rodinu. Zda i ji budeme podobně bránit a chránit. Ochraňovat.

Zaklekl jsem, zaklesl pušku do ramene, cílil a napoprvé chybil, ale napodruhé se bledý zabiják číslo osm vymrštil. Skoro jako králík. Na stezku padl dočista mrtvý. Reakcí byl všeobecný výbuch. Zástup soplil hněvem a kdosi vydal povely. Bytosti se mi před očima přelévaly. Měnily. Jako bych měl mžitky před očima. Stávaly se jediným zlovolným přívalem. Bez míření jsem páčil, i když přímo o rudé mlze před očima nevím. Ne, nebyl jsem opojen válkou a ani ne vražděním. Nebyl jsem fanatik. Zda oni? Netuším. Ale nejméně další dva padli.

Kryta palbou se Žaneta vytáhla do loďky a měli jsme štěstí: konečně se povedlo odrazit. Ale jeden útočník stačil skočit na palubu a skoro jsme se následkem toho převrátili. Vyrazil mi pušku. Řeka ji polkla. Klesli jsme spolu s útočníkem v jediném sevření, zatímco Žaneta se činila u vesel. Ušetřil mi ránu. Vědomí mě, chvála pánu Bohu, neopustilo, anebo leda na sekundu: a mezitím už útočila Žaneta. Když jsem otevřel oči, zrovna s ním na přídi z posledních sil zápolila. Jatagan jí ležel nepoužit u kotníků. Nedokázala tam dohmátnout. **A kořata.** Poklidně, svědomitě si olizovala zplihlou srst.

Odskočila vzápětí přede mnou do dvou stran. Skopl jsem nepřítele do vody a...

Propadali jsme se do mlhy. Přesto jsem dál rozeznával pár přízračných postav. Ostošest pálily. Něco málo střel se ještě zavrtalo do boků člunu a nejméně dvě nám zabzučely až nebezpečně blízko uší. Nad pobřežní linií se vznášely obláčky dýmu, ale obestřela nás mlha.

44. Pouť mlhou

Ta mlha ležela na řece jako sněhobílý rubáš, ačkoli byl jinak jasný den.

„Co to má znamenat?“ zeptala se Žaneta.

„Znamená to štěstí. Počasí je nám po vůli.“

Palba v dáli tlumeně pokračovala, ale my pluli v skrytu. Její rachot slábl, až utichl. A širý proud? Táhl nás dál a dál. „V zelený háj,“ broukl jsem.

Žaneta utřžila jen škrábanec na rameni a lalůček ucha jí nakonec ani nechyběl. Najednou byla divně klidná. Jako by se ve skutečnosti vše seběhlo ve snu. Jako by si ani neuvědomovala, co se semlelo. Událo se to vůbec? Šílím? Kořata každopádně osychala s očividnou důvěrou ve svět i budoucnost, zatímco my dva už si tak jisti nebyli. Zkontroloval jsem pušku, opíral se do vesel a pilně prohluboval propast mezi přídí loďky a kotvištěm. Vesla se zařezávala do hladiny s charakteristickým zvukem. Člun byl zrádné, cizí těleso; pronikal magnetickou zónou Y. Zasmál jsem se. Pronikal i magickou bělí. Políbili jsme se.

Mlha nás teď ukrývala před dotěrnými pohledy z břehu, nicméně náhodné kulky (vypálené naslepo) jsem se bál. Oprávněně. Protože toto už nebyla paranoia, určitě, určitě ne.

A já snil, jak asi nyní vypadá stezka. S jistotou jsem to nevěděl, i ptal se: „Pohybuje se po ní náš přízračný doprovod?“

Mrtvé ticho a dýmové clony mi nic kloudného neřekly, ale ničemu podobnému nic nenasvědčovalo. Mlčení rozrušovaly jen rytmické záběry. „Ale neraduj se, oni jsou vytrvalí,“ duněl ve vzpomínce Molitanův hlas. „Nic je nezastaví, nic je nezadrží, když už jednou stahují síť. Byli, jsou a vždycky budou lační. To tu panuje místo vaší politiky.“

„A tam za námi je vážně válka?“

Na to nikdy neodpověděl. Ba smál se té otázce. A nebyl tady a gratulovat si nemůžeme. Ó, já bloud. Co vlastně chci?

Však vím. Prahl jsem položit asi tak jeden milion světelných roků mezi dábly a svou hmatatelnou lásku. Mezi ně a Žanetu. To byl můj plán z vesmíru (číslo devět) a činil jsem se skutečně jako otrok lampy. Tisíc a jedna noc dál trvala. Prodírali jsme se hotovou kaší. Ale pak řeka začala být skutečně divná. Jako by lesklý proud zkameněl. Připadalo mi, že sice zabírám, ale trčíme v bodě. Jako by hladina Styx utuhla v asfalt i divadelní šarži zároveň. Zrazovala útek. Jako by pronásledovatelé podplatili vody celého světa a proudy veškerého podsvětí. Zničehonic začaly ty proudy vířit a představil jsem si, že zlověstný Frastelin kdesi u dna vytrhl cosi jako zátku.

Vzniklým otvorem uniká proto řeka do podzemí a do x-té dimenze. Do té pod naší chatou.

„Budou vás chtít na břehu,“ zašeptal mi prve solidárně Molitan a já si představil už tisíce let vyschlé dno řeky. Tam jsme uvízli a teď byli nuceni čekat na ortel. Naslouchali jsme tichoulinkému našlapování. Ejhle! Z mlhy se vynořují jeden za druhým hubené stíny. Starousedlíci? Cha! My dva tady jsme zato náplava.

Místní honorace, ale spíš ti, kteří se za ni jen proradně vydávají. Od jisté chvíle. A ti, kteří mě pronásledují životem snad již od první chvíličky.

„Nespi!“ převzala Žaneta vesla.

S výhradami jsem jí přepustil místo, usedl na příď. A vždy, když se odněkud vynořila temná linie pobřeží, vydal jsem, pokud jen možno, inteligentní pokyn. Například: „Přijde zátočina.“ A to pak Žaneta vždy odložila jedno z vesel a díky tomu aktu jsme se opakovaně stáčeli k bezpečnému středu koryta. Ale jsme terče a jistěže v dostřelu. Terče jen prozatím neviditelné. Dokud se mlha nerozptýlí.

Ale v kraji, do jehož útroh jsme vplouvali hloub a hloub, k naší radosti houstla. Jako kaše. Jako fantastično. Jako drama. A pronikala za nehty, a když jsem Žanetu vystřídal, všiml jsem si, že ji navzdory sportovnímu výkonu roztrásla zima.

„Natáhni si mou bundu!“ povídám – a Styx pod námi plynula v téže tichosti, jako bychom putovali při provizorní svatební cestě krajinou veškerých svých dosavadních životů.

Že jich bylo. Na sta. Na tisíce. Žaneta zničehonic prohodila: „Už je nejvyšší čas podívat se ke břehu.“

Škubl jsem sebou. Nesdílel ten názor. Hle: Ač jsem vesloval pomalu a obezřele, jakási mohutná černá větev se vynořila a prahla se vplést Žanetě do vlasů. Vyhnuli jsme se jí jako spáru démona a plynuli dál zelenavým přítímím. Naše vesla naštěstí nebyla krátká, nechystal jsem se k návratu a hladina teď nesla spleť řas.

Obklopily nás náhle pohupující se tůně plné tlejícího listí. Spící krokodýly čísi spáry umně vyrobily z trouchnivějšího dřeva. Lač-ně, ale tichounce oťukávali boky člunu. „Jsme v podkroví,“ udala kráska další tón dialogu a já vyhlížel nejpříhodnější místo k přistání.

Náhle jsem spatřil povědomý pařez. Vesla mi úlekem vyklouzla z dlaní.

„Copak se děje, Sandy milej? Kam koukáš? Přitahuje nás magnetová hora?“

Proč to řeklas? Už jsem to pochopil.

Urputně jsme veslovali celý den, a přece jsme se nedostali dál než do původního kotviště.

45. Již jednou zažité, již jednou viděné

Poznal jsem pařez, ke kterému býval člun uvázán, a vybavil se mi zvuk. To, jak se hádě řetězu šine článkem za článkem bahnem ke dnu. Není pochyb. Sem jsem již jednou připlaval a tímhle přírodním okénkem ve větvích smuteční vrby poprvé zbystril Spelmana.

„Sandy, co je s tebou?“

Za větvíčky jsme se přitáhli ke břehu a utábořili se. Palivo jsme sice nasbírali, ale daleko se neodvažovali. Oheň jsem přesto rozfoukal; sušili jsme se. Jak si vzpomínám, líbal jsem ji zlehka také na břicho. Proti mému očekávání jsme strávili poklidnou noc.

Ale oka jsem nezamhouřil a nazítří byla mlha pryč. Blankytné nebe se odkrylo. Sem tam přeletěl velký pták, ale vždycky hrozně vysoko: připomínalo mi to chorobné sny Edgara Poea. Mohli jsme také pozorovat vysoko nad sebou divné prsty připomínající mraky. Plynul kalně, těžce a nezadržitelně a jako cáry zmaru nad osou našeho útěku. Přicházely velmi pomalu, ale postupně zaplnily nebe do posledního místečka. V dáli zahřmělo. Poprvé. Postával jsem zkroušeně u ztrouchnivělého pařezu, zatímco Žaneta ještě spalas kořaty přitulenými k tváři. Se zakloněnou hlavou a založenými rukama jsem vyhlížel ponurou předzvěst. A bouře na sebe nedala čekat. První hřmění ještě nedoznělo a zvedl se lehký vítr. Povědomě se mi opřel o tvář (ó, žlutá zastávko) a na zádech jsem registroval mrazení. Ovívalo mě to skulinami ve větvích prastaré smuteční vrby. Oči se mi dostaly do roviny s jednou z mnoha děr uprostřed větvi a ztuhl jsem. Bylo to tu. Zas. Jako bych se vrátil v čase. De javu. Naproti na břehu stál Kendrick Spelman. Přešlapoval ve vojenských botách a v šedé uniformě, kterou mu tenkrát za první bouřky vyhrabala z truhly Žaneta. Měl ji na sobě, koneckonců mu seděla. Uvědomil jsem si znovu, že zažívám zvláštní pocit, který lze vyjádřit jen dvěma francouzskými slovy, a hleděl jsem už podruhé tím samým průzorem.

Prvně to bylo, když Kendy flirtoval, ale to mu ještě nevisel na hrudi triedr. Ani si neprohlížel protější břeh. Příkrčil jsem se. Žaneta mezitím procitla.

Co horšího, stál před námi Nibet.

46. Jak skončil Nibet

V ústech měl groteskní, absurdně působící indiánskou foukačku, a ačkoli mi do smíchu nebylo, maličko žertovně mě napadlo: Je to jen sen, ale zavání hřbitovem.

„Takhle se s kořaty nejedná,“ řekl. Sen?

„Jak?“

„Skoro jste je utopili.“

To byla pravda. A svěřil je pomyslným dětem do opatrování s *důvěrou*. „Ale nejsme děti,“ slyšel jsem se. „A jsou to zvířata, šlo nám přece o krk. Ale počkat! Vy ty malé kočky vážně chcete?“

Jenže jsem předem věděl, že chce nás. Dost dlouho jsme prchali, až nás opustilo štěstí. „Ani láska k jedné slečně, nepřetrvá nikdy věčně,“ recitoval Frastelin Norman, jako by mi četl myšlenky, a trest prý už potkal i muže řeky. Voskového mameluka.

„Zmetku. Proč?“

Nepomáhal prý nám? Nibet se ošklivě usmál. S úsměškem vyprávěl, jak mu dotyčná figurína marnosti Molitan zkřížila cestu. Škaredě se tomu „Jidášovi“ vymstila jeho bohorovná letargie, jak to Frastelin formuloval.

Až teď se hnula Žaneta. Zvedla se od dohořívajícího ohýnku.

„Stát,“ varoval. „Ještě krok – a Sandy je v pánu.“

Zakryla si tvář. Frastelin gesto ironicky, teatrálně napodobil. Jako by byl jen napuchlý, nestvůrný pavouk z pravěké legendy. Blahosklonně se pousmál: „Víte co, Stilbury? Pro jistotu vás eliminuji prvního.“

Tak se mělo stát. A není-li Nibet sám bůh Goga, bude jeho notnou částí, došlo mi. Ohlédl jsem se i po „Magoga“Spelmanovi, ale byl takříkajíc v čudu. Povídám: „Než umřu, řeknu vám něco důležitého.“

„Těžko. Nejsme ve filmu.“

Otevřel jsem přesto drze to, čemu se říká huba, a začal: „Sám Nikolaj Nosov jednou napsal...“ Ouha. Opravdu jsme nestáli na plátně, kde bídáci se zajatými hrdiny sáhodlouze debatují, a Nibetovi se ohyzdně nadouvaly tváře. Nato... Kterým kouzlem se Žaneta dostala mezi mě a foukačku?

To do nejdelší smrti nepochopím, ale povedlo se jí to. Pojednou mě objímala. Odstrčil jsem ji. Nibet se zhroutil.

Z boku mu trčel chvějící se okřídlený šíp. Rozhrnulo se houští. Z jeho nitra se vypořádával nepochopitelný strašák krajin Oz v černém plášti. Ve špičatém klobouku. Skutečně vypadal skoro jako Neználek. Ale přišel s lukem a motal se víc, než kdyby spolkl muchomůrku.

47. „Žít a nechat zemřít“

„Slušná trefa,“ konstatovala Žaneta.

Držel jsem Molitana, který se začal kácet. Klesli jsme oba k němu. I když se jej dosud bála, teď jej objala, zatímco mi po zádech tančil mráz. Co tu nesedí?

Znovu se zvedl lehounký, jako by záhrobní vítr. Vál od řeky, čechral nám vlasy. Trávy se daly hadovitě do pohybu. Ponuré hřmění nás varovalo a Molitan zachrčel: „Čeká tam něco horšího než Nibet.“

„Lidé?“

Hřmění sílilo.

Vítr pohyboval mohutnými stromy jako pírký. Ty platany připomínaly zelené ruce, ale já je v duchu viděl bílé. I jako větve smrků. Spatřil jsem zřetelně ruce-pavouky a ti bílí odporníci hemživých prstů lezli do kopců a zase zpátky. To vrchy byly jejich mraveništi, kam pavouci unášeli princezny. Ale není snad rozkoší obalovat princezny prsty?

A ty hory měly oči. Oči i nory.

Raněný Molitan na zemi sbíral poslední síly: „Blázni! Co víte o světě řeky!“

Špendlík na jeho pláštence se leskl jako maskot. Nehovořil, nýbrž nám urputně kázal. Nebylo to příjemné: „Bojte se rukou. Jsou dva rody pekelníků a jen jediná chatrč nad propastí.“

Nelze to kvůli unijní cenzuře dál citovat, ale hovořil o divných slavnostech: „Jsou zrozením. Zrovna tak jde o pohřby. Zahrady rytmickeho tance. *Něco jako ruce* tarasí průchody na vaší cestě.“

„Ale to jsou plky jako z Tolkiena,“ uklouzlo mi. „Jaké je skutečné tajemství kraje?“

„Je tajemstvím obrazu.“

“Roerichova?“

Přikývl. „Některé řeky sice hasí požár, ale navzdory tomu tečou do pekla. Pořád neznáte všechny verše svých pronásledovatelů.“

„Verše? Skládají?“ Ačkoli jsem se před Žanetou kasal a takto blábolil, byla ve mně malá dušička. Molitan odpověděl, že pronásledovate-

lé chtějí celý svět. „Nakonec ho dostanou. Jednou. Pídí se po tom už teď. Co všechno by rádi smetli. Dlouho jsme si zahrávali, ale letí sem. Sviští sem ryzí Magoga a my jsme ubozí červíci na útěku. Každá klec se jednou zaklapne. Skály jakbysmet a sezame, zavři se. Nikdy víc nemusí hory popukat. Ta klec je vesmír. Svět. I nejsvatější ochránci morčete už tisíckrát umřeli.“

„Ochránci morčete?“

Opakoval jsem to tenkrát pouze s mírnou fascinací, zatímco jsme Molitana nesli do člunu.

„Ochránci morčete?“

Mlčel. Ani ledový vítr neodpovídal. **Ten však sílil.** Stromy se prohýbaly jako gumovníky z pohádek. Zdálo se, že se k nám houština mi cosi rychle, neurvale hrne. Stádo hrochů nebo bizarně přerostlý hmyz. „Nechte mě,“ řekl Lorenc, zvaný u této řeky Molitan. „Jen řece věřte dál.“

Uslyšeli jsme smích a vzhlédli. Přibližně v místech, odkud ještě před chvílí zazníval divný praskot prodírajícího se obra, stál muž. Uviděl jsem ho v oblasti stínu tří dubů. Uviděl jsem ho a on ke mně ve své proklaté uniformě přistoupil jen zdánlivě přátelsky.

48. Nelítostný souboj

Vzal Žanetu za ruku. Se **zadostiučiněním jsem shlížel** na mokrou pláštěnku u našich nohou. „Váš říční ochránce ještě žije,“ řekl a převrátil tělo špičkou boty. „Společnými silami ho z toho dostaneme.“

V mracích hřmělo. Nevím, ale v tom Spelmanově návrhu možná nic licoměrného nebylo. Zdvihl lhotejně bradu, rozprskla se o ni kapka. Vybavilo se mi, jak se poprvé dral k nám do chaty a byl skrz naskrz promočený. Válečník olízl krůpěj, ledabyle o mě zavadil očima a nechápal jsem, proč se mu Žaneta ještě nevymanila. Držel ji, druhou rukou vytáhl ze záhadří tři karty: krále, spodka a kluka.

Upustil je do trávy: „Pětapadesát kroků odsud leží mýtina. Jestli nic nenamítáš, tam se utkáme.“

„A Žaneta?“

I když se mu vymanila, znovu ji uchopil za rameno: „Dost otázek. Pojdme!“

Odmítla a sklonila se k Molitanovi. Chtěla mě zadržet, ale nebylo to již reálné. Tři minuty se tudíž dva horkokrevní muži prodírali listnatým lesem, až pak voják rozhrnul jedno houští. Stáli jsme na kraji podlouhlé loučky. Běda. Divné to místo. Cosi jako hřbitůvek. Zem potahoval ten nejjemnější, nejhebcí světle zelený mech, jaký jsem kdy viděl, a vzdálenější partie palouku si uzurpovala přerostlá ostřice. Dalo se věřit, že se tu občas zrodí i zajíci. Ale ostřicí ještě zelené peklo nekončilo. Tráva přecházela v nepravidelně rozmístěné houštiny. Odsud až k inkoustovému nebi (které tepalo životem) jako by odedávna rašila k nebesům mrtvá zřícenina. Nesla už jen zbytky krovu, jimiž se proháněl vítr; skučel jako pes. „Tak tady se tomu říká Čekárna na smrt,“ vyšlapoval si Spelman směrem ke zbořeníšti.

Prodrali jsme se hustými, zažloutlými bezy a někdejšími vraty a ocitli se ve zbytku stodoly alias čekárny. Skučení nebe se uvnitř té podle mého mínění prašivé zříceniny příšerně rozléhalo a ve vzdálených koutech zbořeníště se točily prapodivné snopy prachu.

Tromby.

Nad hlavami se nám pohupovalo pár z krovu odervaných latí. Spelman čekal se založenýma rukama a trochu i jako samaritán. „Ty, Sandy, kdekoli umíš uvidět zástup zombíků, který tě navíc bude pronásledovat. Paranoiku.“ Uplivl si. „Jsi trochu nemocný.“

„Ne. Ne. Ne.“ Vrtěl jsem hlavou. „Mám sílu. Vůli. Vědomí. City. Chutě. Zdravé instinkty. Jsem v pořádku a jsme tu sami.“

Z nějakého důvodu mi nyní začalo připadat, že se mě Spelman chystá brutálně léčit: „Vidíš tu ptačí budku?“ A pohlížel na mě při těch slovech plaše jako laň.

Vtom začalo hustě pršet.

„Kde?“

„Nahoře na větvi, ty srabe.“

Překvapeně jsem si uvědomil, že neukazuje k zenitu, ale dovnitř do koruny košatého javoru, který se naklání nad stodolu, již tam dodnes najdete. V listí a větvičkách jsem zahlédl něco neforemně stlučeného. Vzdáleně to připomínalo nepodařenou ptačí budku.

„Vidím. Co je s ní?“

Rozesmál se. „To se ptej Magogy. V budce to čeká uvnitř. Čeká, a ještě se neví, na koho.“

„Uvnitř bude leda spící kosák. V zobáku ještě se žízalou,“ vysmál jsem se mu.

„Možná. Únosný nápad omezence. Ale může tam zrovna tak číhat malá, malilinká smrtka z chvojí, co říkáš?“ rozchechtal se a já bezelstně opakoval: „Co je tam?“

„Nic. Prach. Jen masti. Vazelína. Mech. Víc vášní. Nabitá automatická pistole.“

„Browning?“

To jsem řekl proto, že jsem měl jeho slova pouze za nejapný fór, asi jako by je každý považoval jen za vtip.

„Ne. Pistole Mauser o ráži devět milimetrů. Dvacet nábojů zvláštního typu. Disponuje nábojnicí tvaru válce.“

Zasmál jsem se: „Blafuješ.“

Zlehka mi položil ruku na rameno. „Omyl. Bude to vážnější než přírodní svatba. Pistole čeká.“

„Na koho? Ostatně ti nevěřím.“ A jak by se taky pistole mezi ona prkénka vklínila?

Tu Spelman dramaticky povídá: „Vyzývám tě na souboj.“

„Jo? Tak proč mi ukazuješ místní rarity?“

Odhodil pušku. „Zahod' tu břízu! Nastoluju pravidla. Nebo s tím nastolováním světovlády začali ONI? Budeme hrát každopádně bez pravidel. Co říkáš? Ale ne! Budeme pravidla akceptovat.“ Vemlouvavě mě objal okolo ramen. „A oba se proto vrátíme. Ne, ne. Klid. Pušku nech na zemi. Ani já si pušku neberu. Ale vítězi případnou obě.“ Vykročil.

Omámeně jsem vyzyvatele následoval. Prodírali jsme se přerostlou travou, přešli po prohýbajícím se polštáři mechu snad z dob Říma

a stanuli pod třemi výstavními smrky. Odsud se javor nad stodolou náhle jevil špendlíkově maličký.

Nebo to byl dub? Kaštan? Ořech? Něco mi rozhodně připomínal. Spelman ukazoval k tomu zatrolenému stromu a ptal se: „Ještě pořád v koruně rozeznáš brilantní ptačí dům?“

Zavrtěl jsem hlavou, nechtěl do toho šílenství jít, ale on sliboval jako ďábel, že duel bude fér. „Pokud umíš běhat a šplhat.“ Ani jedno pro něj nepředstavovalo závažný problém. Přátelsky mě poklepal po zádech. „Posaďme se.“ Poslechl jsem, ale k pikniku nedošlo. Spelman soustředěně předeštel pravidla: „Ten z nás, kdo se první dostane ke zbrani, získá nezadatelné právo zabít pomalejšího.“

„Jako králíka?“

Přítakal. „A já toho, podotýkám, využiju.“

„Nápodobně,“ procedil jsem skrz zuby a rozešli jsme se takříkajíc na značky u kraje lesa, po obou stranách mýtiny. Po chvíli povídám: „Kdo dá spravedlivej povel? Žaneta?“

„Nestojíš o čest sám?“

„Ne, máš přednost.“ A hrál jsem kavalíra, ba se jím stával.

„Jsi slabší,“ oponoval uniformovaný. „Proto odpočítej start.“

Stalo se. Nevyrazili jsme na chlup současně, ale blížilo se to tomu. Brzy jsem vedl, protože se z neznámého důvodu opozdil. Nebo schválně? Při přebíhání mechové partie mýtě jsem ho neviděl, ale na rozhraní trav vyčnívá z kraje k vesmíru i dnes ostrý kus buližníku. Tam jsem škobrtl a najdete tam možná momentálně kapličku, ale jistě to nevím.

Ztratil jsem tím zakopnutím sotva vteřinu a vzápětí zpozoroval Kendricka, který uhání rychleji než srna. Navíc s úsměvem. Když jsem ještě víc stočil krk, dokonce mi ten pes vesele zamával. Dohonil mě. Ubíhali jsme bok po boku, i když nás dělilo pětadvacet metrů, a dával jsem do absurdního boje veškeré síly, ale za chvíli se Kendrick stejně naparoval o několik „lidských délek“ přede mnou. S bravurní jistotou náskok zvětšoval. Ještě. A ještě. Blížili jsme se na konec mýtiny. Nejkratší cesta ke kmeni dodnes proráží houští, ale on měl jiný plán: zničehonic uhnul, opět mi mávl a mířil bez okolků do bezů u stodoly.

Vletěl jsem do křoví taky, ale surově mě zadrželo. Větve mě nechtěly propustit, i když jsem se bil, a teprve po cenných vteřinách já stanul u kmene. Hle, dosud jsem neutržil víc než tři nebo čtyři výraznější škrábane. Co mě však ještě čeká!

Šplh. Druhá disciplína. Nejspodnější větev pučela až dva metry nad mou hlavou, ale objal jsem kmen. Tu jsem si na obzoru užasle všiml prkenné *ohrady*, která nahrazovala zřícenou zeď stodoly. Spelman se přes tutéž – jako namalovanou – ohradu zrovinka přehoupl. Dopadl na druhé straně. Co veverka se chytil jedné šikmé větve. Sice se zhoup-la, ale jako kočkodan už voják dávno svíral jinou. Nebyl včerejší, bojoval. Putoval vzhůru.

V tu chvíli se prudce rozpršelo.

Bůh to nebyl, ale srdce se mi rozbušilo. Natolik mě lijavec probudil. „Takže nesním! Já nesním!“ Bděle jsem šplhal. Větve se dobře hodily jako žebřík.

Domníval jsem se, že Spelman zůstal pode mnou, ale frapantní omyl. Znenadání se větve, na niž jsem došlápl, prohnula víc, než bych čekal, a když jsem vrhl pohled na její útlejší konec, spatřil jsem soupeře. Kapky doň ťukaly přímo zběsile, a přece mě doháněl. A se samozřejmostí. Na polibek jsem nečekal a vymrštil se do patra. Ale... Stejně nemám šanci.

Jenže voják v dešti se zastavil.

Uchopil větve a... Škubl. Opačného konce jsem se zrovna chystal chytit, takže prsty hmátly do prázdna. S hrůzou jsem se převracel jako poslední *venkovský balík*. Chtěl jsem se čehokoli chytit ve změti tenoulinkých větví, ale prsty proklouzly listím. S výkřikem a po hlavě jsem se propadl ke smrti. A pouze na moment zahlédl kus napůl zříceného štítu i veškerou zarostlou zahradu, kterou Spelman před chvílí tak brilantně překonal. Bože!

Vše přece znám.

Z obrazu. V dálavách za ohradou jsem spatřil jakýsi výsek mýtiny a v prudkém dešti tam bylo také děvče. Trestuhodně poražen jsem padal do propasti, i před jeho očima. A snášel jsem se odsouzen k smrti, takže bude odhalení totožnosti kraje s nitrem obrazu totožné i s mým odchodem do záhrobí.

Tu se mi ztajil dech. Dívka. Vlasy se jí zmítaly v poryvech a vysoká, mokrá tráva se jí mlela u pasu. Hleděla k nám. Žaneta. Ale v jiné osobě.

V dívce s pampeliškami. Jen trik bohů?

Střetl jsem se právě se samotným Magogou? Nevím. Ale zrovna v místě, které kdysi zachytil **Rorerich.**

Ta dospělá Žaneta ovšem nečekala na žádného malíře, nýbrž na výsledek souboje. Ale čekala přesně v *bodě věnovaném jí už před lety její dvojnicí.*

49. Tvář démona

Ucítil jsem náraz, něco mi štěкло do ucha. Pes to nebyl.

Sekly mě za letu do tváře nehty pavoukovitě rozevřené ruky a dopadl jsem na vzhůru se deroucího Spelmana. Srazil ho: a co víme? Byl možná Magogou.

Ale spíše měl z téhož démona jen hnát. A kus solidně vzpřímené páteře. Ruce mi sklouzly po mokré větvi a padali jsme – já a on – vedle sebe jako dvě kočky. Vteřinu v klubku.

Tu se voják čímsi záhadně zasekl do kmene, asi jako nindža, a i mě božský javor lapil. Asi tak tři a půl metru nad Spelmanem. Ani v promočené uniformě se nevzdával a bez oddechu ke mně šplhal. Jako v horečnatém snu. Už... Už se mě dotkne. Vybavil jsem si Žanetu.

Setřásl jej. Sápající se válečník chytil druhý dech a takřka v jediném zátahu se dostal pod vrchol. Napadlo mě dětinsky: „Kde jsi, budko, kde jsi, a kdo v tobě přebývá?“

Ale oslovená neodpověděla. Protože ani neexistuje, že. Je tu jen vítr. Ten existuje. A přece jej nevidíš. Javorem víchř zběsile lomcoval a skučel ve větvích, které pode mnou praštěly a prohýbaly se. Zmítalo se okolo jedno jediné zelené moře. Orkán se snad domluvil s deštěm a do tváře metl listí. Sekalo jak ledy. Vítr mě zkusil sfouknout do propasti co prášek, zatímco Spelman drze supěl vzhůru. Kousek

pode mnou. I jeho dlaně prokluzovaly, ale blížil se. Držel jsem se jako klíště komíhajícího se, prašticího vrcholku. A ptal se: Kde zůstal ptačí dům?

Aha. Takže Spelman lhal.

Tu se mi do vzpomínky prolomila malba z chaty. Srovnal jsem ji s realitou. Ach, tak! Je-li tu jakákoli budka, bude níž. Podle obrazu (a já mu chci a budu věřit) i ještě *kapinku* stranou. Až takřka u stodoly.

Najednou jsem si všiml příhodného žebříku z větví. Boží lano?

Spelman pustě zařval. V mé bezprostřední blízkosti. Ale já se jako rozená opice vrhl k příčlím a v několika vteřinách byl zavěšen u kýženého domku. Levicí jsem svíral komíhající se větev, do spánků mi bušily proudy vod a další vodopády se valily do rukávů. Za krk. To z větví. Mrak nad námi se teď snad spodní částí dotýkal střechy pitvorného domu pro ptáky, který se komíhal, a kruhový otvůrek vpředu v domečku byl ďáblíkův chřtán. Suky nad ním připomínaly dvě oči. Měl nos! Z jeho tlamy se kvílelo.

Jen vítr? Teprve při pohledu na domek mi došlo, že je skutečně tvářím démona z plátna. Tvářím z obrazu, v jehož pomyslných dutinách a trávě sedí taky dívka. Kým vlastně byla? Kdo to čeká?

Tvářím ďábla se při výkyvu dotkla mé. Opět se vzdálila. Přiblížila se. Žila. Žila – a líbala mě. Za svištění a praskotu ve větvích projevoval obličej vášeň z Jupitera, a jak jsem si už bez humoru povšiml, stěny budky potahoval lišejník. A hle, to rozkmitané kyvadlo bylo skutečně identické s rozšklebenou hlavičkou z obrazu v Žanetině chatě. Totožné s brčálovým ďáblíkem dívčinych zlých snů. A tady... Zde tím pádem končil oblouk našeho útěku.

A nevěřící Tomáš jménem Sandy?

Je vůbec on totožný sám se sebou?

Jak to řekl ubohý Molitan? *Potom se překonej a obětuj chřtánu satana zápěstí.* Myslel jsem na Žanetu. Spelman taky. Využil mého zaváhání, pro pána krále! Stále slyším jak jeho nejistotu, tak i jistotu. Nežřízený ryk: „Spad-neš!“

To řve na lesy. Jako by chtěl svět. Ale šílenci na pomyslné visu-tě hrazdě osudu jsme oba. V mracích hřmí, mé prsty šátrají uvnitř

domku, myslím oddaně na Boha i Žanetu. Hle. Pomyslná hlava stromu je, to mě podrž, uvnitř vystlána.

A jinak nic. Zeje, běda, prázdnotou. Zrado! Ty černá zrado. Měl jsem tě čekat.

Budka je vějičkou. Nic nechrání. Ani imaginární dítě.

Ani imaginární kosí mládě. Jestli tu kdysi pípalo, dávno tomu. Uletělo. Ani jeho děti se tu nikdy nenarodí. Zaklel jsem. Prekérní. Krajně rozhořčeně jsem se ohlédl po duelantovi: „Lháři!“

V pomyslném domku nebylo po jakékoli zbrani ani památky. Co horšího, chřtán mi uvěznil zápěstí. Potupně lapen tudíž škuibu paží, která tak bídně uvízla v tlamě komíhajícího se obličjeje. „A je to!“ řekli by Pat a Mat.

V mém případě prohlásilo to samé samo nebe. S výsměšnou pravidelností se ke mně přibližovala dřevěná tvář, aby se vždy opět vzdálila. A krupobití?

Sílí. Prsty svírající větev umdlévají. Prokluzují. Zmítá mnou víchr. V nesmírné jámě dole číhá smrt. V oparu dálav, na dokonale zelené louce mohu pozorovat její kontrapunkt. Pobíhající dívka. Zoufalá. Ale holčička to už není. Je to Žaneta dneška. Stvoření rozhodně nevíje věnečky a volá k nám. Hřmění neustává. A Spelman? Už – mě – drží!

Vojácká ruka. Poznávám ji. Drží mě. Za džínovou bundu. S řevem trhne: „Po-le-tíš!“ výskl. Čeká mě pád. A smrt.

50. Ta, kterou jsem si díky Bohu oblíbil

Procitl jsem v houští u paty stromu. S výjimkou bolesti v kotníku necítil újmu. Byl jsem celý. Ani ten nereálně bizarní ptačí domek mi nescházel. Obemykal zápěstí a šklíbil se.

Spatřil jsem i přes škleb povědomou postavu. V bičích deště jsem zaregistroval záplavu vlasů, takže se nade mnou patrně nesklání jen duch svatý.

„Jsi v pořádku?“

Položili jsme stejnou otázku souběžně jeden druhému.

„Nestalo se ti nic?“

I ten dotaz se stal vzájemným. Aniž jsme se domluvili. Koukejme, ošetřovatelka mě bere za kotník. Takřka jako lékařka konstatuje: „Asi bude párkrát přeražená.“

„Nesmysl.“ Chrabře jsem zkusil vstát, když mi podala ruce. Teprve si všimla prokleté budky. Jako relikvii děsu ji uchopila, ale ruka nešla uvolnit. Nevzdávala to a opakovaně brala domek do dlaní. Když jednou zatáhla víc, vypořádali jsme se jako maňásci z křovin a poroučeli se do trávy. Výš a výš vystřeloval bol kotníku, a kdybych se o Žanetu neopřel, dodnes bych odpočíval právě tam. Ve vonné ostrici a pod kapradinou.

Ale já nebyl víc včerejším, opřel se o dámu volnou ruku... a druhou stále nemohl osvobodit. Tu mě kdosi pozdravil.

Otočili jsme k cizinci hlavy.

Zabořen po pás v trávě se na nás šťavil. Spelman. I v lijavci se vyjímal. Přestávalo pršet. Byl potrháný, ale žil. Vynořil se ze stodoly a oba nás má na mušce. Jeho tvář se leskla. Propána! Ne! *Vždyť ta tvář teď skutečně vypadá jako bysta.*

Už zas. Byl to voják bílý jako stěna. S prstem na spoušti čekal.

51. Dokonalý trik

Žanetin mozek je, musím říct, přinejmenším dvakrát tak dobrý jako můj, ale tady byla každá rada drahá. Proti mně stojí Spelman, mám zakleté zápěstí... Má ruka vlastně připomínala absurdně mrňavou boxerskou rukavici a... stiskl jsem spoušť a slyšel slitek dvou výstřelů. Jak Žaneta cloumala domkem, uvnitř se něco uvolnilo a kleplo mě to vyzývavě přes prsty. „Tak přece!“ Zbraň. A Spelman byl důstojník a džentlmen. Nelhal.

Mauser. Snad po věky čekal. V momentě, kdy mě zasáhla kulka, začala i šklebící se tvář satanáše z **Rorerichova** obrazu chrlit střely.

Proč? Uvnitř jsem tiskl spoušť. Spelman se zhroutil. Se zařatými zuby jsem doň prázdnil zásobník. Až fanaticky. Ránu za ranou. Nemilosrdně. Čtrnáct, patnáct a šestnáct. No, tuhle hlavu už sotva kdy Žaneta slepí.

Sedmnáct. Osmnáct. Devatenáct. Dvacet. Anka, bubnuj. Tělo zmizelo v trávě. Mezi mýtinou a nízko letícími mraky přeskočil fialový blesk. Sklopil jsem oči. Ne zcela věřičně jsem rekognoskoval otvor v místě vlastního srdce. Dostal jsem ji!

Klesl jsem Žanetě do náruče. Vše se propadlo do zapomnění původního obrazu.

52. Konec dětství

V momentě, kdy mě políbila, jsem se probudil.

I vlivem toho, že mi jedno kotě olizovalo mokré obličej. Druhé se hrdě, poklidně promenovalo opodál. Půvabem kapek jiskřící stěbla trávy se vlnila. Vítr vál. Léčil. Určitě se dočkám léta.

Kontury špičatých trav se před mými zraky zatínaly do rozjasňujícího se nebe. Nad stonky se náhle vynořila Žanetina tvář. A ještě blíž její prsty. V jejich konečcích se cosi lesklo.

Kovová placička. Ono torzo vlakem smrti znehodnocené deseti-koruny. Pomyslná pomsta žluté zastávky. Ale šťastná pomsta. „Vidiš? A chtěls to zahodit,“ říkává mi Žaneta ještě dnes – a placatá mince zůstává uprostřed vyboulená. To střela. Mince čekala na příležitost v náprsní kapse. Kule prošla džínovinou i stěnou portmonky. Dál ne. Dál to nezvládla. Už byla slabá. Už minci stačila leda promáčknot. David zarazil Goliáše. Taky díky tomu Žaneta a já dodnes artefakt okukujeme, ba čistíme hadříkem. Že pochází z míst žluté hrůzy? Od žluté zastávky? A co? Nikomu to nevadí. Naopak. Ne, nikdy ji neza-hodím. Ani Žanetu.

„A Molitan?“ zeptal jsem se.

Sklopila oči. „Ale koukej. To mi napsal.“ Natáhla prsty a obrátila hřbet ruky ke slunci. Teprve po chvíli jsem se dovtípil, že má na kůži dvě zdánlivě nesouvisející slova:

MORČE
LÁSKA

„Hned tak to nesmyju.“

Výrazy nemají souvislost. Nebo mají?

Stejný počet písmen, stejný počet samohlásek a souhlásek. Když jsem se chtěl zvednout, v noze mě rýplo. I tak jsem si klekl do mokré trávy, asi jako před pánem Bohem, a povídám: „Takže jsme, jestli všemu správně rozumím, ochraňovali celý čas ještě něco?“

Přikývla. Až mateřsky ze mě odklízela kořata. Osvobozen jsem se prostomyslně zeptal: „Poslouchej, ale čeho se chtěli zmocnit především?“

Neodpovídala.

Přehnaně vzletně jsem tedy navrhl: „Láska není uchopitelná.“

Zavrtěla hlavou. „Ne. Lásku neuloupíš.“

„Ani morče.“

„Morče? Jaký morče, pořád? Víš co? Dám ti ženskou hádanku. Ju? Co se obvykle vyskytuje na relativně nejbezpečnějším místě?“

Byl jsem duchem příliš, příliš daleko. Stále jsem viděl chřtán pomyslného domku a tupě, tak tupoučce opakoval: „Nejbezpečnějším? Míníš nekonečno kosmu. To pod chatou?“

Zavrtěla hlavou: „*Opravdu* bezpečném místě.“

„V národní bance?“

Schytal jsem štulec. Dnes chápu. Banku a spořitelnu vždycky můžete znárodnit, ale Žaneta si tiskla mou ruku na břicho: „Co se narodí? Kus mě i tebe. A co myslíš? Zůstaneme jeho ochránci?“

„Jeho?“

„Nebo jejími, samozřejmě. Nebo jejími.“

Ivo Fencel

(*16. dubna 1964)

není v jakékoli straně s výjimkou Společnosti přátel Jaroslava Foglara a Klubu přátel Fantomase, ten založil. Nikam nekandiduje, ale ujal se ho Obec spisovatelů České republiky, Unie českých spisovatelů a Středisko západočeských spisovatelů. Je fanouškem Jiřího Schelingera. Občas vypráví a přednáší o svých oblíbených autorech. K smrti rád píše a ve Středočeském muzeu vystavil sbírku Čtyřlístků. Je spoluautorem takřka sedmdesáti publikací, napsal přes dvacet knih, například:

Norman Bates kontra Fantomas (2006, doslov Vladimír Novotný)

Smíš zůstat mrtev (NAVA 2006)

Zabiju Putina v Karlových Varech (NAVA 2007)

Američan zemře v Brdech (NAVA 2007)

Královská zábava (AKROPOLIS 2010, s Ondřejem Neffem)

Dvě tváře doktora Jekylla (2012, doslov Vladimír Novotný)

Rok Joriky (2013)

Gotická kobka (2013)

Styky s Jorikou (2013, 2016, doslov Martin Petiška)

Domek pana Stilburyho (NAVA 2013, doslov Viktor Viktora)

Básnické mezisvěty... (2014, s otcem)

Zdánlivé maličkosti (2014, s Janem Kameníčkem)

Idealista, romantik, kritik a Marie (2015, rozšířeno 2016)

Lektorka z galerie na rohu (NAVA 2017, dovětek Bohumil Jirásek)

Občan Starého Plzeňce (2018)

Veřejný nepřítel (2018)

Fencel je příležitostný přispěvatel měsíčníku Plzeňský literární život. Po Tvaru spolupracuje s Literárními novinami, přes pět set příspěvků zveřejnil v deníku Neviditelný pes. Autor a redaktor magazínu Čítárny, občasný přispěvatel Dobré adresy a dalších časopisů a tisku. Chystá publikaci Tři tváře Edgara Poea.

Obsah

Ivo Fencel o svém paranoidním pojetí *Ochránců morčete*

Část první: ONI

1. Zahradní slavnost
2. Dva zamilovaní a jeden les
3. Kolo se zlatým ráfky
4. Žlutá zastávka
5. Jen dotek Raymonda Moodyho
6. Zbrusu nový svět za břechťanovou zdí
7. Dvorníř aneb V Žanetině domečku
8. Havěť
9. Kamna, lůžko, klika, běs
10. Obraz nad kamny
11. Déšť, který svlačil dětské sny
12. Dotek medúzy
13. Zastření
14. Návštěvník jménem Goga
15. První snový přerýv
16. Stezka údivu
17. Jitro na břehu Styx
18. Modla
19. Kapalným živlem
20. Jsi-li veslař, nezešílíš, zesílíš a přežiješ
21. Nibet z Tibetu
22. Vlastně ne z Tibetu neboli „Mněha“
23. Záhada zdi nad kamny
24. Tajemství dubu
25. Zelená tvář
26. Jsi smrt!
27. Dočista zmizet aneb Útrobami obrazu
28. Dvě masky

29. Sklep
30. Živoucí mysl venkova
31. Goga
32. Terče

Část druhá: PARANOID

33. Oni
34. Žaneta se propadne aneb 52 komiků a spol.
35. Poslední střep
36. Nikdy neomrzí putovat jen obrazem
37. Propast do nikam
38. Ten, kdo číhá v temnotách
39. Říkej mi Lorenci neboli Podivná návštěva
40. Ještě podivnější čekání na Žanetu
41. Říkej tomu spánek
42. „Prach a zbraně“
43. Soukromá válka páru milenců
44. Pouť mlhou
45. Již jednou zažité, již jednou viděné
46. Jak skončil Nibet
47. „Žít a nechat zemřít“
48. Nelítostný souboj
49. Tvář démona
50. Ta, kterou jsem si díky Bohu oblíbil
51. Dokonalý trik
52. Konec dětství

